วารสาร
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

ฉบับที่ 55 ปีที่ 14 เล่มที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2534
Vol. 55 14e ANNÉE NO. 3 JUILLET – SEPTEMBRE 1991 ISSN 0857-0604

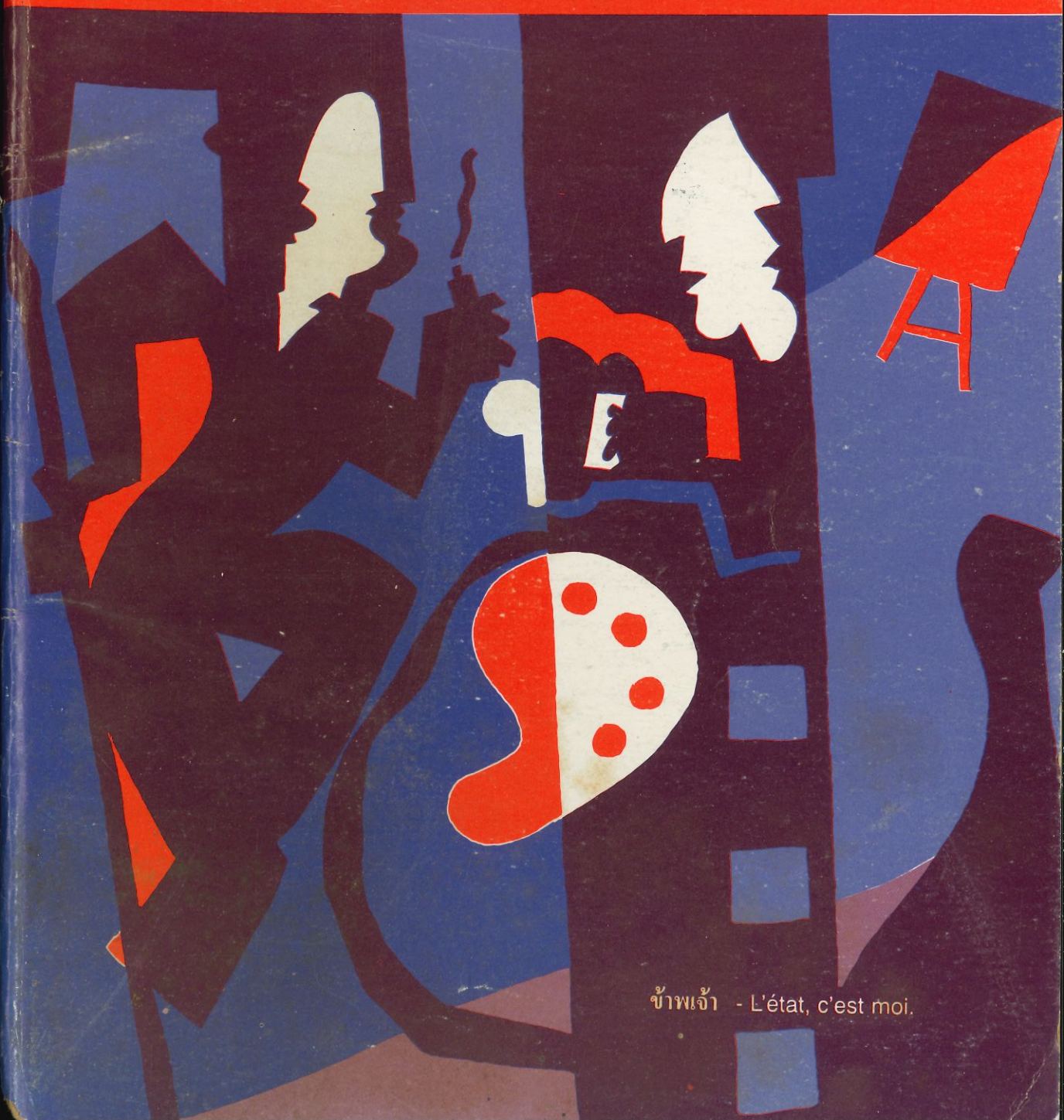

ข้าพเจ้า - L'état, c'est moi.

สำเร็จแล้ว!

หนังสือเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนไทย

โดยอาจารย์ไทยและอเมริกัน ทำในประเทศไทย เพื่อคนไทย

ดร. กาญจนา ปราบพาล และคณะ (สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ครบทุกชั้น ม.1–6

ตั้งแต่ปีการศึกษา

2534

วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์

ผู้ผลิตหนังสือเรียนมาตรฐาน

วารสารสมาคมครูฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L'A.T.P.F.

ฉบับที่ 55 ปีที่ 14 เล่มที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2534 ISSN 0857-0604

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
นางลัดดา วงศ์สายัณห์
นางธิดา บุญธรรม
นายเดช ตะละภัฏ

กองบรรณาธิการ

นางสิทธา	พินิจภูวดล	บรรณาธิการ
นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางสาวเดือนใจ	จุลดุลย์	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางสาวจิรพรรษ์	บุณยเกียรติ	กรรมการ
นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	กรรมการ
นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	กรรมการ
นางมธุรส	สาชลวิจารณ์ จงชัยกิจ	กรรมการ
นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	กรรมการ
นางสาวชวนี	เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นางมลฤดี	ปาลสุข	กรรมการ
นายปณิธิ	หุ่นแสวง	กรรมการ
นางสาวนุชนาฏ	หาญดำรงกุล	กรรมการ
นางมยุรี	บารมี	เลขานุการ
นางสาวศิริธร	ดุษฎีพรรณ์	เลขานุการผู้ช่วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศส วิชาฝรั่งเศสศึกษา และระเบียบวิธีสอน

สำนักงานวารสาร เลขที่ 30/9 พหลโยธิน 2 กรุงเทพฯ 10400 โทร. 2790733 ติดต่อบรรณาธิการโดยตรง คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โทร. 3180860

กำหนดออกวารสาร ปีละ 4 ฉบับ ราคาฉบับละ 25 บาท ค่าบำรุงสมาชิกวารสารปีละ 100 บาท พร้อมค่าส่ง สนใจบอกรับได้ที่นางสิทธา พินิจภูวดล ณ สำนักงานวารสาร

เจ้าของ : สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

รายนามคณะกรรมการบริหาร ส.ค.ฝ.ท.

ชุดที่ 7 ประจำปี 2533-2534

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
องค์นายกกิตติมศักดิ์

1.	นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
2.	นางสาวประมาณ	ลี้ศิริเสริญ	เลขานุการ
3.	นางวงจันทร์	พินัยนิติศาสตร์	เหรัญญิก
4.	นางมลฤดี	ปาลสุข	นายทะเบียน
5.	นางอุไร	พลกล้า	สมาชิกสัมพันธ์
6.	นางสิทธา	พินิจภูวดล	สาราณียกร
7.	นางอรวรรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
8.	นางพรทิพา	ถาวรบุตร	ปฏิคม
9.	นางสาวชวนี	เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	บรรณารักษ์
10.	นางสาวอรวรรณี	ป้านสวาสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
11.	นางสาวศิริพร	อินทเวคิน	ผู้ช่วยเลขานุการ
12.	นางสาวสุธาสินี	ผลวัฒนะ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
13.	นางสาวจีรังลักษณ์	ศกุนตะลักษณ์	ผู้ช่วยนายทะเบียน
14.	นางสาวอุรัจฉฑา	เชาวน์ชลากร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
15.	นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	ผู้ช่วยสาราณียกร
16.	นางมธุรส	สาชลวิจารณ์ จงชัยกิจ	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
17.	นางสาวชัชรีวรรณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยปฏิคม
18.	นางสาวเดือนใจ	จุลดุลย์	กรรมการ
19.	นางสาวประภา	งานไพโรจน์	กรรมการ
20.	นายกรกช	อุปถัมภ์นรากร	กรรมการ

● ทัศนะใด ๆ ที่แสดงออกในข้อเขียน ในวารสาร ส.ค.ฝ.ท. นี้ เป็นของผู้เขียน มิใช่ของกองบรรณาธิการหรือของสมาคมครูฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

พิมพ์ที่ บริษัทสำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด 31/1-32/2 ถนนมหาไชย กรุงเทพ ฯ 10200
นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 2224722 - 2222788 FAX. 2256556-7

สารบาญ

1 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา องค์นายกกิตติมศักดิ์ ทรงฉายพระรูปร่วมกับกรรมการบริหารสมาคมส่วนหนึ่ง

2 วันเกิดครบรอบปีที่ 370 ของ Jean de la Fontaine _____ *สิทธา พินิจภูวดล*

13 เมื่อคนชรากลายเป็นปัญหาสังคม _____ *ลาวัลย์ ชัยเชียงเอม*

30 ความในใจ ของ LA TÊTE NOIRE _____ *ชัชรีวรรณ ไชยศิลป์*

35 Ici Vichy... _____ *กอบเกื้อ คชเสนี*

38 Comment accueillir _____ *กอง บ.ก.ส.ค.ฝ.ท.*

40 แนะนำมหาวิทยาลัย Poitiers-CAREL

45 Que faites-vous en classe ? : _____ *ศิริธร ดุษฎีพรรณ์*

54 สายใยไมตรี _____ *ร.ร.เฉลิมขวัญสตรี อ.เมือง จ.พิษณุโลก*

56 ในแวดวงของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส _____ *จีรังลักษณ์ ศกุนตะลักษณ์*

58 จากบรรณาธิการ _____ *สิทธา พินิจภูวดล*

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

องค์นายกกิตติมศักดิ์ ทรงฉายพระรูป

ร่วมกับกรรมกา รบริหารสมาคมส่วนหนึ่ง

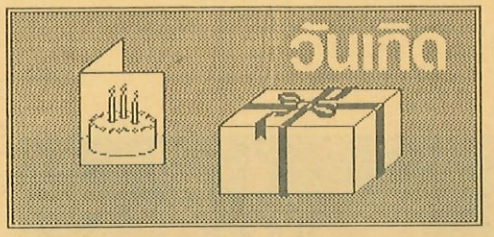

ครบรอบปีที่ 370 ของ *Jean de la Fontaine*

สิทธา พินิจภูวดล*

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยฉบับนี้คือฉบับที่ 55 ปีที่ 14 เล่มที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2534 ของ Jean de la Fontaineกวีนิทานฝรั่งเศสผู้ยิ่งใหญ่ ดังนั้น จึงขอถือโอกาสอันเป็นมงคลยิ่งนี้เสนอบทความเกี่ยวกับ La Fontaine เพื่อน้อมรำลึกถึงเกียรติคุณและภูมิปัญญาอันยิ่งใหญ่ของท่าน

รูปปั้นของ La Fontaine ในชาโต ติเยรี

ชีวิตและงานของ Jean de la Fontaine

La Fontaine เกิดวันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1621 ณ เมืองชาโต-ติเยรี (Château-Thierry) เป็นบุตรชายคนหัวปีของ Charles de la Fontaine ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการชลประทานและป่าไม้ (Maître des Eaux et Forêts) ของเมืองชาโต-ติเยรี ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงปารีส การศึกษาขั้นต้น ศึกษาที่ชาโต-ติเยรี ต่อมาเมื่ออายุได้ 25 ปี ราว ค.ศ. 1646 ได้เข้ามา

---

* ศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ คณะมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ภาพประกอบบทความนี้ได้รับความเอื้อเฟื้อจากอาจารย์ประไพ สถานสถิตย์ และคุณ Paul VINCENT

Château Thierry บ้านเกิดของ La Fontaine

ศึกษาวิชากฎหมายที่กรุงปารีส และได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดระหว่างกวีรุ่นหนุ่มด้วยกัน เช่น กลุ่มกวีหนุ่มแห่งราชสำนัก ซึ่งมี Maucroix, Pelisson, Cassandre และ Charpentier เป็นต้น พออายุ 26 ปี ก็แต่งงานกับ Marie Héricart ซึ่งมีอายุเพียง 14 ปีครึ่ง มีบุตรชาย 1 คน เมื่อบิดาถึงแก่กรรมแล้วเขาก็กลับมารับหน้าที่ดูแลการชลประทาน และป่าไม้สืบต่อจากบิดา ฐานะทางการเงินของ La Fontaine ไม่สู้ดีนัก แม้จะได้รับความสำเร็จและมีชื่อเสียงจากการประพันธ์ เสนาบดีกล้าผู้หนึ่ง คือ Fouquet ได้ยื่นมือมาอุปการะ La Fontaine แต่ก็ช่วยได้ไม่นาน Fouquet ก็ประสบความหายนะ ถูกจับเป็นอาชญากรแผ่นดิน (เพราะรวยเกินไป) La Fontaine ลำบากเรื่องการเงิน และมักจะย้ายที่อยู่ร่อนเร่อย่างอิสระ เกียรติประวัติที่เขาได้รับจากทางการของฝรั่งเศสคือได้รับเลือกเป็นราชบัณฑิตแห่งชาติ เมื่อ ค.ศ. 1684 (อายุ 63 ปี) เขาได้ความสำเร็จอย่างดียิ่งในด้านการงานจนอายุได้ 74 ปี จึงถึงแก่กรรม (ค.ศ. 1695)

บ่อเกิดแห่งภูมิปัญญา

La Fontaine ได้รับภูมิปัญญาจากบ่อเกิดที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก จากการคบหาสมาคมกับเพื่อนฝูง และบุคคลสำคัญ

ประการที่สอง จากการศึกษาโดยตรงและโดยอ้อมด้วยการอ่านหนังสือคลาสสิก สมัยกรีกโรมันโบราณ [1]

ภูมิปัญญาที่ได้จากเพื่อนฝูงจะเห็นได้ชัดจากการสังสรรค์อย่างใกล้ชิดกับกลุ่มกวีหนุ่มแห่งราชสำนัก โดยเฉพาะ Maucroix ซึ่งกลายเป็นเพื่อนแท้ของเขาตลอดชีวิต นอกจากนี้เขายังสนิทสนมกับกวี

[1] La Fontaine, Fables Tome I, Tome II, Sociétés les Belles Lettres, Paris. 1934.

Racine (นักแต่งบทละคร) ที่โด่งดัง และเข้าร่วมสังสรรค์ Salon เหล่าสุภาพสตรีชั้นสูง ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและวิจารณ์งานเขียนกันตาม Salon ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่นักปราชญ์ราชบัณฑิตฝรั่งเศส La Fontaine ได้มีโอกาสคุ้นเคยกับนักเขียนสตรีชื่อดัง เช่น Madame de Sévigné, de la Fayette และนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่อีกท่านหนึ่ง คือ La Rochefoucaud ส่วนบุคคลสำคัญของฝรั่งเศสที่เขาสมาคมใกล้ชิดนอกจาก Fouquet เสนาบดีคลังผู้มั่งคั่งยิ่งแล้ว ก็ยังมี duchesse douairière d' Orléanss, Madame de la Sablière และ Hervart บุคคลที่กล่าวทีหลังดำรงตำแหน่งเป็น conseiller ของรัฐสภาแห่งกรุงปารีส เป็นผู้อุปการะ La Fontaine จวบจนวินาทีสุดท้ายของชีวิต La Fontaine ถึงแก่กรรมที่คฤหาสน์ของ Hervart ณ กรุงปารีส

ภูมิปัญญาของ La Fontaine ที่ได้จากหนังสือนับเป็นขุมทองที่ไม่มีวันหมดสิ้นเสื่อมสูญ La Fontaine รักการอ่านหนังสืออย่างเป็นชีวิตจิตใจ เขาศึกษาวรรณคดีทั้งเก่าและใหม่ ด้วยตนเองตั้งแต่อายุเพียง 21 ปี เขารู้จักงานของจินตกวีกรีกโรมันโบราณมากมายหลายคนนับตั้งแต่ Homer (กวีกรีกสมัยศตวรรษที่ 9 ก่อน ค.ศ. มาจนถึง Virgil (กรีกโรมันราว 71 - 9 ปีก่อน ค.ศ.) Horace กวีโรมันผู้มีสำนวนสูงส่งประณีตงดงาม (เกิดราว 65-8 ปีก่อนค.ศ.) Statius กวีโรมันผู้แสดงมหากาพย์เรื่อง Thebaid รวมทั้งนักแต่งบทละครโบราณ เช่น Euripides แห่งเอเธนส์ Terence แห่งเมืองคาร์เธช โดยเฉพาะ Plautus กวีหัสนาฏกรรม (Comédie) เป็นเจ้าแห่งอารมณ์ขันซึ่ง La Fontaine ได้รับถ่ายทอดไว้เป็นอันมาก Plautus ใช้อารมณ์ขันเพื่อการเขียนเชิงยั่วล้อหรือ satire เขามักจะยั่วล้อคนประเภทเจ้าเล่ห์มารยา ชอบหลอกตัวเอง เช่น ทหารขี้ขลาดแต่คุยโว คนใช้ท่าทางโง่ๆ และฉลาดหลักแหลม นักปราชญ์มาดยิ่งใหญ่ และไม่รู้จริง ตลอดจนหญิงสาวสวยยากจนที่หวังจะจับชายแก่ที่ร่ำรวย นับได้ว่า Plautus เป็นปรมาจารย์ของ La Fontaine ทางด้านลีลาการเขียนเชิงยั่วล้อ ซึ่ง La Fontaine ประสบความสำเร็จมากกว่า ทั้งนี้เพราะคารมของ La Fontaine กระชับสั้น คมเฉียบ และจบลงอย่างพอดีพองาม นักปราชญ์ทางประวัติศาสตร์ที่ La Fontaine ได้ใช้ผลงานเพื่อเขียนนิทานของเขาหลายเรื่องก็คือ Plutarch ซึ่งจดบันทึกเหตุการณ์บ้านเมืองกรีกโรมันไว้อย่างละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้จดวีรกรรมของวีรชนกรีกโรมันไว้อย่างชัดเจนมีชีวิตชีวา Plutarch ผู้นี้นี้เองที่เป็นคนเปิดเผยสัมพันธภาพระหว่างซีซาร์ กับ คลีโอพัตรา ส่วนปรมาจารย์ทางด้านการเล่านิทาน ก็คืออีสป ซึ่งมักจะใช้ตัวละครเป็นสัตว์ เพื่อเบี่ยงเบนเป้าหมายการยั่วล้อจากคนจริง ๆ ที่มีอยู่ในสมัยนั้น La Fontaine ได้ยึดแบบอย่างวิธีเล่านิทานของอีสปและพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ

จะเห็นได้ว่าวรรณคดีที่ La Fontaine อ่านนั้นยากและลึกซึ้งทั้งเชิงภาษา เนื้อหาและความคิด ทั้งนี้เพราะ La Fontaine ตระหนักดีว่า วรรณคดีคือแหล่งรวมภูมิปัญญาของมนุษยชาติ การอ่าน-ศึกษาวรรณคดี ก็คือการรับถ่ายทอดภูมิปัญญาของมนุษย์ที่ฉลาดล้ำมาสู่ตัวผู้อ่าน ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า La Fontaine อายุ 21 ปี ก็สามารถแต่งกวีนิพนธ์ที่ยิ่งใหญ่ได้แล้ว และเป็นฐานของการแต่งนิทานอีกหลายร้อยเรื่อง

อย่างไรก็ตามชื่อนักปราชญ์คลาสสิกที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นเพียงขุมแห่งภูมิปัญญาส่วนเดียวของ La Fontaine เท่านั้น ยังมีปราชญ์กรีกอีกผู้หนึ่งเป็นขุมปัญญาแห่งการเล่านิทานอันเป็นทั้งชีวิตจิตใจของ

---

(1) Fable of Aesop, Translated by A. Handford, Penguin Books, 1986 p. xiv

La Fontaine ด้วย ท่านผู้นั้นคืออีสป (Aesop) ซึ่งมีผู้คาดว่าคงมีชีวิตอยู่ราวปลายศตวรรษที่ 6[1] Horace กวีโรมันที่กล่าวแล้วได้ศึกษานิทานอีสปอย่างละเอียด ซึ่ง La Fontaine ก็ได้ศึกษาผลงานของ Horace อีกต่อหนึ่งจนเกิดความประทับใจ และความบันดาลใจให้สร้างสรรค์ผลงานของตนเองโดยมีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับกาละเทศะ ทั้งยังได้เพิ่มเติมรายละเอียดโดยมุ่งแสดงสัจธรรมให้เด่นชัดต่อผู้อ่านในยุคสมัยเดียวกับ La Fontaine บางครั้งได้เพิ่มบทสนทนาระหว่างตัวละครให้น่าตื่นเต้น มีชีวิตชีวา และสมจริง ทั้งยังได้สอดแทรกคติ ข้อคิดส่วนตัวลงไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นไปของสังคมฝรั่งเศส

ต่อไปนี้คือ fable หรือนิทานที่ La Fontaine นำชีวิตสังคมฝรั่งเศสมาล้อเลียน โดยเน้นความสุขซึ่งมักจะอยู่กับคนจน ๆ ที่พอใจสภาพของตัวเอง พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ซึ่งก็ตรงกับพุทธภาษิต ของคนไทยเราเช่นกัน และตรงกับความคิดของ Horace จินตกวีโรมันเมื่อราว 65 - 8 ปี ก่อนคริสตศักราช Horace เป็นเจ้าของสำนวนกวีนิพนธ์ที่สละสลวยสง่างามปราณีตชนิดที่เรียกว่า *"ชั้นครู"* ดังนั้นกวียุโรปในยุคต่อ ๆ มาจึงยึดถือเป็นแบบอย่างของวรรณศิลป์ ความคิดของ Horace จะวนเวียนอยู่กับเรื่องของความสุขความพอดีในการใช้ชีวิต โดยยึดกรอบศีลธรรมจรรยาอย่างเคร่งครัด fable เรื่องนี้เดิมใช้ชื่อว่า *"Le Savetier et le Financier"* ต่อมาได้มีผู้ใช้คำใหม่ให้เหมาะกับสมัยใหม่นี้ว่า *"Le Cordonnier et le Banquier"* - *"ช่างทำรองเท้า กับนายธนาคาร"* ซึ่งผู้เขียนถอดเป็นภาษาไทยกำกับไว้ บันทัดต่อบันทัด ดังนี้

Un savetier chantait du matin jusqu' au soir :
C'était merveille de le voir,
Merveille de l'entendre (...)
Son voisin au contraire tout cousu d' or
Chantait peu, dormait moins encore
C' était un homme de finance.
Si au lever du jour parfois il s'endormait,
Le savetier, en chantant, le réveillait ;
Et le financier se plaignait
Qu' on ne puisse, au marché,
Acheter le sommeil
Comme le manger et le boire.
Il fait venir chez lui le chanteur,
Et lui dit : « Voyons, mon cher Grégoire,
Combien gagnez-vous par an ? – Par an ? Ma foi, Monsieur,
Dit en riant
Le joyeux savetier, ce n'est pas de cette façon que je compte !
Je vis au jour le jour.
Il suffit que j'arrive à la fin de l'année.
Chaque jour m'apporte le pain qu'il me faut.
– Eh bien ! dites-moi alors combien vous gagnez par jour.
– Tantôt plus, tantôt moins : le problème c'est
Qu'il y a dans l'année trop de jours où on ne peut travailler.

Monsieur le Curé trouve toujours quelque nouveau saint à fêter.
On nous ruine avec ces fêtes,
Sans cela, je gagnerais assez ! »
Le financier, riant de sa naïveté, lui dit :
«Je veux, dès aujourd'hui, changer votre existence
Prenez ces pièces d'or : gardez - les avec soin,
Pour vous en servir quand vous en aurez besoin.»
En voyant cette somme, le savetier a l'impression
De voir tout l'argent que la terre a produit depuis plus de cent ans.
Il retourne chez lui ; dans sa cave, il enferme son trésor
Et ... sa joie en même temps.
Il ne chante plus, il perd le sommeil,
Il soupçonne tout le monde, il est toujours inquiet,
Et la nuit,
Si un chat fait du bruit,
Il court voir si ce n'est pas son argent qu'on lui vole.
A la fin, le pauvre homme
Court chez celui qu'il ne réveille plus de ses chansons ...
«Rendez-moi, lui dit-il, mon sommeil
Et mes chansons
Et reprenez vos pièces d'or.»

ช่างทำรองเท้าร้องเพลงเล่นตั้งแต่เช้าจดค่ำ
เป็นที่ชื่นชอบที่ได้เห็น
เป็นที่พึงใจเมื่อได้ยิน
แต่เศรษฐีใกล้บ้านกลับร้องเพลงไม่ออก
และนอนไม่หลับ
ทุกเช้าเศรษฐีจะถูกปลุกด้วยเสียงเพลงของช่างทำรองเท้า
เขาอยากจะไปหาซื้อการนอนหลับตามตลาด
เหมือนกับที่ซื้ออาหารและเครื่องดื่ม
อยากจะหานักร้องมาบันเลงเพลงในฤดูหาสน์
เศรษฐีพูดกับช่างทำรองเท้าว่า "นี่แน่ะ เกรกรัวร์
เจ้าหาเงินได้ปีละเท่าไหร่ ... " ปีหนึ่งน่ะหรือครับ"
ช่างทำรองเท้าหน้าเป็นตอบพลางหัวเราะ "ผมไม่เคยสนใจเลย
ว่าปีหนึ่งหาเงินได้เท่าไหร่ ผมหากินหาใช้วันต่อวัน
ขอให้มีขนมปังกินทุกวันก็พอใจแล้ว"
_ "งั้นบอกหน่อยซิว่าเจ้าหาเงินได้วันละเท่าไหร่"
_ "ไม่แน่ดอกครับ บางวันได้มาก บางวันได้น้อย

ปัญหาอยู่ตรงที่ปีหนึ่ง ๆ มีวันที่เราทำงานไม่ได้มากเกินไป
เพราะท่านเจ้าอาวาสมักจะค้นพบนักบุญใหม่ ๆ ที่ต้องการจัดงานฉลองอยู่เรื่อย
เราก็พลอยหมดเปลืองเงินทองไปกับงานฉลองของท่าน
ไม่งั้นผมก็คงมีเงินกับเขาบ้าง"
ท่านเศรษฐีหัวเราะในความเปิดเผยตรงไปตรงมาของเขา
พลางกล่าว "นับแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้าจะขอเปลี่ยน
วิถีชีวิตของเจ้าเสียใหม่ รับเหรียญทองพวกนี้ไปซี
เก็บไว้ดี ๆ นะอย่าให้หาย อยากได้อะไรก็เอาไปซื้อได้
พอเห็นเงินจำนวนมาก ๆ เช่นนั้น ช่างทำรองเท้าก็รู้ทันทีว่า
กว่าจะได้เงินเท่านี้ เกษตรกรก็ต้องทำงานหนักกว่า 100 ปีทีเดียว
พอกลับถึงบ้าน ก็จัดแจงฝังเงินไว้อย่างมิดชิด
แล้วเขาก็ได้ฝังความสุขความรื่นเริงของตัวเองด้วย
เขาหยุดร้องเพลงและนอนไม่หลับ
ระแวงคนทุกคน มีแต่ความหวาดวิตก
กลางคืน พอได้ยินเสียงแมว
ก็ผวาวิ่งไปดูที่ฝังเงิน เพราะกลัวว่าจะมีคนมาขโมย
ในที่สุดชายผู้น่าสงสารก็กลับไปหาเศรษฐี
ที่เขาเคยปลุกทุกเช้าด้วยเสียงเพลงที่ร่าเริง
"ท่านครับ ผมขอคืนเงินของท่าน เพื่อแลกกับการนอนหลับ
และบทเพลงของผมครับ"

⊙ ตัวละครในนิทานและเรื่องเล่าของ La Fontaine

ตัวละครทุกตัวมีความหมาย มีเหตุผล มีบทบาทต่อเนื้อเรื่อง La Fontaine สร้างตัวละครทั้งที่เป็นมนุษย์และสัตว์ มีข้อบกพร่องเล็กน้อย คือ คนในสมัยของ La Fontaine มีความรู้เรื่องสัตว์จำกัดมาก เขาเคยบอกว่างูเป็นแมลงชนิดหนึ่ง และมีความสับสนระหว่างจิ้งหรีดกับจักจั่น เป็นต้น ส่วนมาก La Fontaine จะพยายามทำให้คนในสมัยของเขารู้จักสัตว์ต่าง ๆมาก ๆ แต่มิได้ให้รายละเอียดถี่ถ้วนมากนัก เช่นเมื่อเขาพูดถึงพังพอนก็จะบอกเพียงว่ามีลำตัวยาว ดังนี้

Dame belette au long dotsages ...

เมื่อพูดถึงนกกระสาก็บอกเพียงว่ามีปากยาว และคอก็ยาวดังนี้

Le héron au long bec emmanché d'un long cou

Le Héron • The Heron

สิ่งที่ไม่น่าเป็นไปได้ที่ La Fontaine คิดว่าเป็นไปได้คือเป็ดสามารถบินได้เก่งบินได้ไกล จนสามารถ พาเต่าซึ่งตัวหนักไปด้วยได้ ดังนิทานเรื่องเต่ากับเป็ด

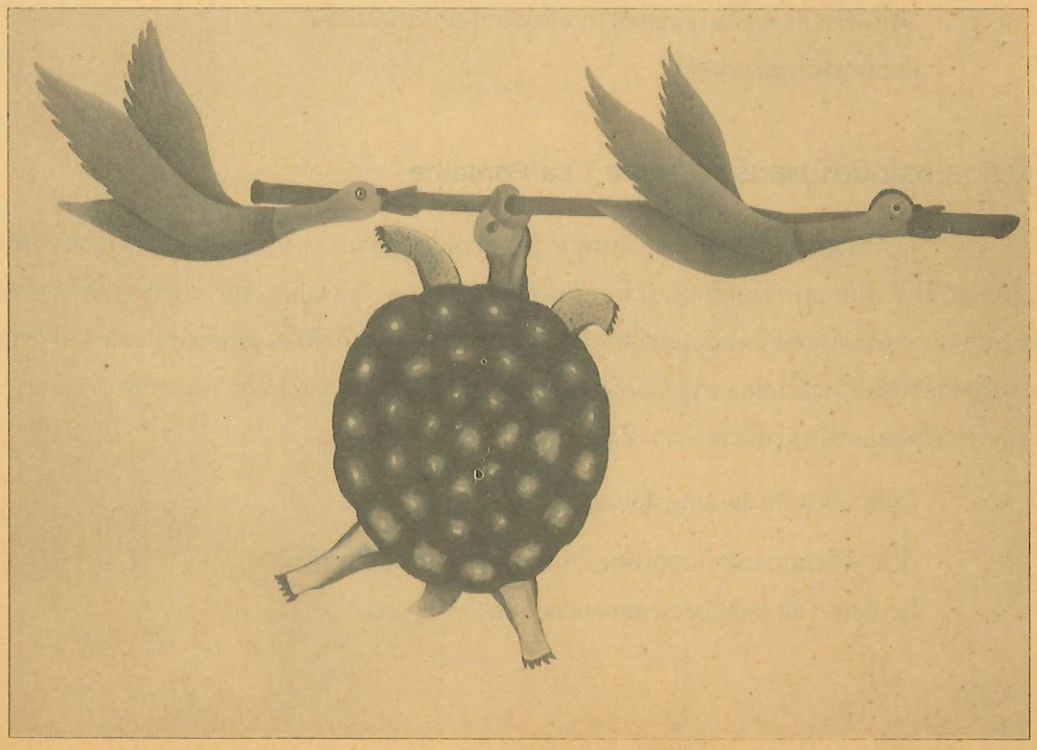

La Tortue et les deux Canards • The Tortoise and the two Ducks

ตัวละครที่เป็นสัตว์มีทั้งสัตว์เลี้ยง สัตว์บ้าน และสัตว์ป่า เช่น แมว สุนัข ไก่ เป็ด ปลา ลา งู หนู ค้างคาว นกกระสา ราชสีห์ ช้าง ฯลฯ สัตว์เหล่านี้ส่วนมากจะจับคู่สนทนากัน หรือพบปะสังสรรค์กัน

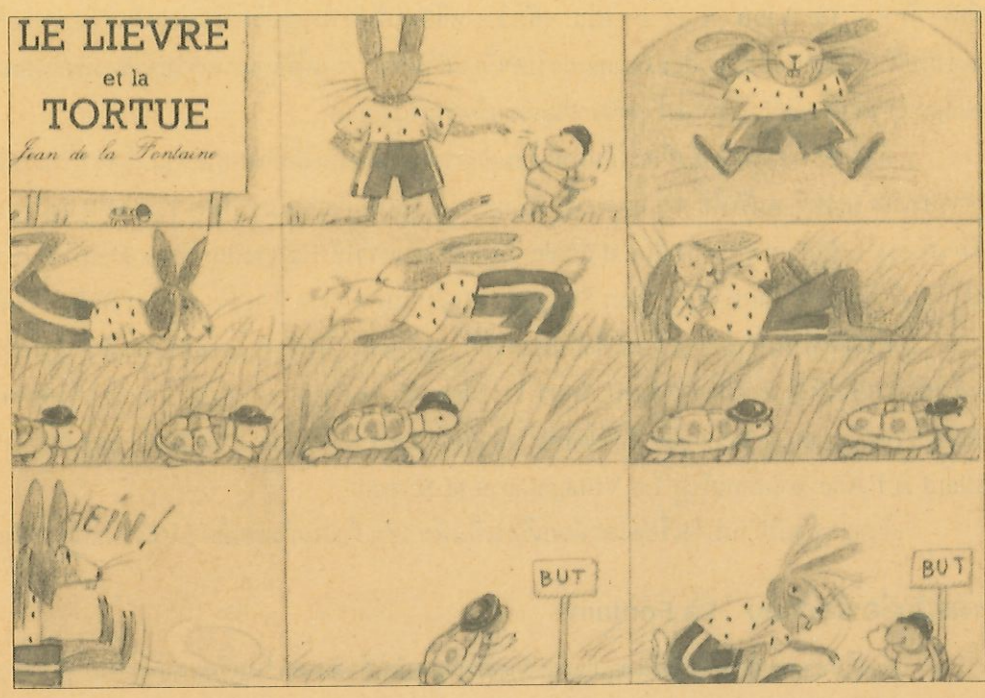

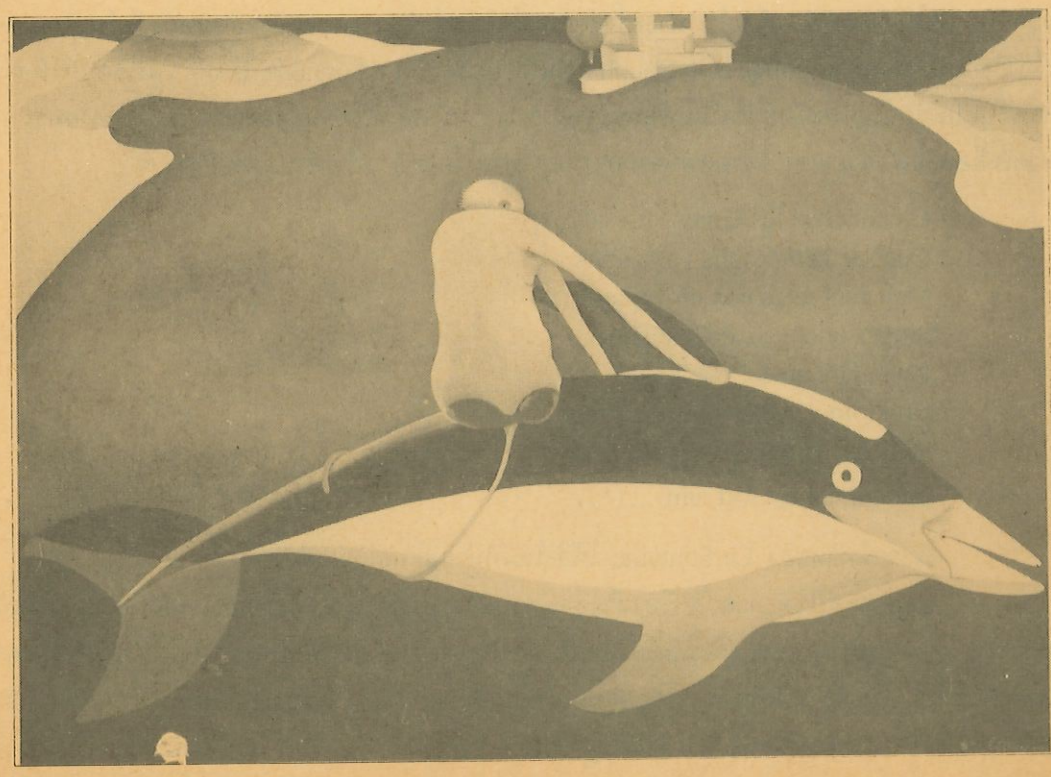

Le Singe et le Dauphin • The Monkey and the Dolphin

หรือมีเรื่องราวต่อกัน เช่น กระตายกับเต่า (วิ่งแข่งกัน) Le Lièvre et la Torture จักกระจั่นกับมด La Cigale et la Fourmi (ตัวแรกขออาหารตัวหลังแต่กลับถูกสั่งสอนให้รู้จักเตรียมการไว้สำหรับอนาคต) ราชสีห์ กับหนู Le Lion et et le Rat (สัตว์ - หรือคนไม่ว่าใหญ่หรือเล็กย่อมต้องพึ่งพาอาศัยกัน) เรื่องเต่ากับเป็ด La tortue et les deux canards (บทเรียนสำหรับการพูดให้ถูกกาลเทศะ) เรื่องลิงกับปลาโลมา Le Singe et le Dauphin (บทลงโทษผู้อกตัญญูต่อมิตรผู้มีบุญคุณ)

ตัวละครที่เป็นมนุษย์มักจะเป็นคนธรรมดาสามัญที่พบเห็นได้ทั่วไปเป็นคนแก่ ชาวบ้าน แม่หม้าย ช่างทำรองเท้า เศรษฐี คนรับใช้ ครู คนตัดฟืน ขโมย ฯลฯ เช่นในเรื่องขโมยกับลา Les Voleurs et l'Ane นักเรียนกับครู L'Enfant et le Maître d'école หญิงชรากับสาวใช้ La Vieille et les Deux Servantes คนสวนกับเจ้านาย Le Jardinier et son Seigneur คนบ้ากับคนฉลาด Un Fou et un Sage เป็นต้น

ตัวละครในนิทานบางเรื่องมีทั้งคนและสัตว์ พูดคุยกันเป็นที่เข้าใจซึ่งกันและกัน หรือสะท้อนความคิดสู่กัน เช่นเรื่องคนโรงโม่ ลูกชาย กับลา Le Meunier, son Fils et l'Ane ปลาน้อยกับคนตกปลา Le Petit Poisson et le Pêcheur สิงห์โตกับนักล่าสัตว์ Le Lion et le Chasseur ชายแก่กับลา Le Vieillard et l'Ane ชาวบ้านกับงู Le Villageois et le Serpent

ตัวละครในนิทานบางเรื่องและน้อยเรื่องเป็นพืช เช่น ต้นสนกับต้นอ้อ Le Chêne et le Roseau

◉ การตั้งชื่อเรื่องของ La Fontaine

La Fontaine มักจะใช้ชื่อนิทาน และเรื่องเล่าสั้น ๆ เป็นชื่อตัวละครในเรื่อง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่กล่าวถึงแล้วในหัวข้อตัวละครเป็นชื่อเรื่องที่ดึงดูดความสนใจใคร่รู้ว่าตัวละครที่เป็นสัตว์ต่าง ๆ นั้น มีธุระอะไรกัน ก่อให้เกิดเหตุการณ์อะไร บางครั้งสัตว์บกก็คุยกับสัตว์น้ำ และยังนั่งอยู่บนหลังสัตว์น้ำด้วย เช่นเรื่องลิงกับปลาโลมา Le Singe et le Dauphin ในนิทานเรื่องนี้ La Fontaine ได้ให้ความรู้รอบตัวที่น่าทึ่งสำหรับคนสมัยนั้นว่าลิงกับสุนัขเป็นเพื่อนแก้เหงาของชาวเรือที่เดินทางกลางทะเล และปลาโลมามักจะช่วยเหลือพากลาสีเรือแตก ให้รอดพ้นจากการจมน้ำตาย โดยกล่าวเป็นคำประพันธ์ว่า

C'était chez les Grecs un usage
Que sur la mer tous voyageurs
Menaient avec eux en voyage
Singes et chiens de bateliers.
Un navire en cet équipage
Non loin d'Athènes fit naufrage.
Sans les dauphins tout eût péri
Cet animal est fort ami ...

นับว่านิทานของ La Fontaine ให้สิ่งใหม่ที่น่าสนใจแก่ผู้อ่านได้ดี

นอกจากจะใช้ตัวละครในเรื่องเป็นชื่อนิทานแล้ว ยังใช้ประเด็นของเรื่อง เป็นชื่อด้วย ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม เช่น เรื่องแม่ไก่ไข่ทอง La Poule aux Oeufs d'or ซึ่งให้บทเรียนของการโลภมากมักลาภหาย ความฝันของชาวโมกอลคนหนึ่ง Le Songe d'un habitant de Mogol ความตายกับคนใกล้ตาย La Mort et le Mourant คำอธิษฐาน Les Souhaits การศึกษา L'Education ความรักกับความคลั่ง L'Amour et la Folie เป็นต้น

◉ ปรัชญาของ La Fontaine

ปรัชญาของกวีนิทานผู้นี้เน้นหนักเรื่องธรรมจรรยาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดรองลงมาคือความประพฤติ ความรู้เท่าทันคนและการดำเนินชีวิต หรือคติชีวิต

เรื่องธรรมจรรยาของ La Fontaine หลายเรื่องถูกโต้แย้ง โดย ลามาร์ติน (Lamartine) รวมทั้ง ชอง - ชากส์ รุสโซ (Jean - Jacques Rousseau) ด้วย โดยเฉพาะรุสโซ ซึ่งตำหนิว่า การพูดปดเป็นสิ่งเลว ไม่ควรประพฤติปฏิบัติ ดังที่ได้เขียนไว้ในหนังสือของเขาซึ่งใช้ชื่อว่า เอมิล (Emile) แต่ในนิทาน ของ La Fontaine บางเรื่องดูคล้ายกับยอมรับว่าการพูดปดเป็นสิ่งควรทำในบางครั้ง และยังกลายเป็น สิ่งนิยมชมชอบในวงสังคมทุกชั้น บางครั้งการพูดปดก็แก้ปัญหาได้ อย่างไรก็ตามนิทาน บางเรื่อง ก็แสดงให้เห็นโทษของ การพูดปด เช่นเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ เป็นต้น

ธรรมจรรยาที่ La Fontaine สอดแทรกไว้ในนิทาน และเรื่องเล่าของเขาเป็นธรรมจรรยาพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งต้องเริ่มสร้างให้เกิดขึ้นตั้งแต่เด็ก ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า นิทานของ La Fontaine ได้กลายเป็นแบบเรียน ที่มีคุณค่ายิ่งในการอบรมสั่งสอนเยาวชนในทุกกาลสมัย ส่วนผู้ใหญ่ที่อ่านนิทาน ก็จะได้ข้อคิดคติชีวิตและความรู้รอบตัวที่น่าสนใจ ทั้งยังมีนัยแฝงให้รักสัตว์ รักธรรมชาติ อันเป็นพื้นฐานของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

ผลงานที่เด่นที่สุดของ Jean de la Fontaine คือ นิทาน (Fables) ซึ่งตีพิมพ์หลายครั้ง หลายสำนักพิมพ์ติดต่อกันจนถึงปัจจุบันไม่ต่ำกว่า 200 ปี คนในสมัยปัจจุบันนอกจากเด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมและมัธยมแล้ว นักศึกษาวิชาวรรณคดีก็ยังคงอ่านและศึกษาผลงานของเขาอยู่เสมอ นิทานของ La Fontaine ชุดที่แพร่หลายที่สุด รวมพิมพ์เป็นเล่ม ๆ รวม 12 เล่ม เล่มหนึ่ง ๆมีนิทานและเรื่องเล่าสั้นๆประมาณ 12 ถึง 29 เรื่อง รวมทั้งหมดกว่า 200 เรื่อง

ที่ชาโต - ติเยรี บ้านเกิดของเขาได้รับการดูแลเอาใจใส่ตามสมควรแก่สภาพอายุ 370 ปี เป็นอย่างต่ำ ภายในจัดเป็นพิพิธภัณฑ์เก็บรักษาภาพเขียนภาพปั้น ของใช้เบ็ดเตล็ด และที่ระลึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ La Fontaine รวมทั้งคำวิจารณ์ผลงานของ La Fontaine ตลอดจนผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับนิทานของเขา เช่น ภาพเขียน ภาพพิมพ์ โปสการ์ด เหรียญ ตุ๊กตา ฯลฯ ถ้าใครสนใจชีวิตและงานของ Jean de la Fontaine ไม่ควรพลาดโอกาสไปเยี่ยมบ้านเกิดของเขาที่ Château - Thierry แล้วท่านจะซาบซึ้งในนิทานที่แต่งเป็นบทประพันธ์ด้วยถ้อยคำที่มีพลังดุจไฟฟ้าแรงสูง สั้น และคมเฉียบ กระทบความรู้สึกอย่างจัง และให้ข้อคิดที่น่าทึ่ง

บรรณานุกรม

Briard, Jean - Dominique. **Le Style des "Fables" de La Fontaine,** Paris, P.U.F. 1970.

Calvet, J. **Petite Histoire illustrée de la littérature Française,** Paris, 1966.

Castex P.G., Surer P., Becker G., **Histoire de la littérature Française.** 5 tomes, Paris, Hachette, 1970.

Collinet, Jean - Pierre. **Le Monde liltéraire de la Fontaine,** Paris, Hachette, 1970.

สิทธา พินิจภูวดล. วรรณคดีฝรั่งเศส, กรุงเทพมหานคร, ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

BANGKOK BUSINESS COLLEGE

588 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพ ฯ 10400 ตรงข้ามโรงภาพยนตร์เมโทร โทรศัพท์ 251-9852, 252-0067, 252-7049

588 PETCHBURI ROAD, BANGKOK 10400. THAILAND TELEPHONE 251-9852, 252-0067, 252-7049

เปิดสอนหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

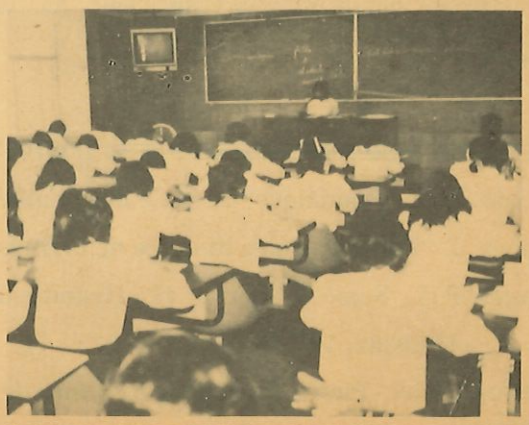

เมื่อคนชรา กลายเป็นปัญหาสังคม

แปลโดย ลาวัลย์ ชัยเชียงเอม*

บทนำ

บทความที่หยิบยกมาแปลนี้ ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของคนชราในประเทศฝรั่งเศสซึ่งได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว ปัญหานี้อาจจะยังไม่เกิดในประเทศไทย แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เราอาจจะต้องประสบกับปัญหาสภาพสังคมดังกล่าว ผู้แปลจึงเกิดความสนใจที่จะนำเรื่องนี้มาเสนอ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ และเป็นการเตรียมใจที่อาจจะต้องเผชิญกับปัญหานี้ในอนาคต

บทแปลต่อไปนี้คัดเลือกต้นฉบับจาก หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ เลอ ปวงต์ ฉบับที่ 925 ประจำวันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 1990

VOUS AVEZ ENTRE 40 ET 60 ANS
COMMENT VIVRE AVEC VOS PARENTS

Plus qu'autrefois les parents âgés deviennent les enfants de leurs enfants. Une situation fréquente pour les générations désemparées des «quadras», des «quinquas» et des «sexas», Une cohabitation souvent difficile.

"คุณจะเลี้ยงดูพ่อแม่ของคุณอย่างไร
เมื่อคุณมีอายุระหว่าง 40 - 60 ปี

ทุกวันนี้พ่อแม่ผู้แก่เฒ่าได้เปลี่ยนฐานะมาเป็นลูกแหง่ให้ลูกตนเองเลี้ยงมากกว่าสมัยก่อน ผู้ที่อยู่ในวัย 40-60ปี มักจะประสบกับปัญหาการเลี้ยงดูพ่อแม่ของตนเอง การอยู่ร่วมกันของคน 2 รุ่น นี้ไม่ใช่เรื่องง่าย

---

* อาจารย์โรงเรียนสตรีวิทยา และนักศึกษาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตร คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

« La Semaine dernière, j'ai craqué. J'ai fait installer un coin cuisine dans la chambre de ma mère, qui vit dans notre appartement. Elle a 79 ans. C'était à table, des conflits incessants avec nos trois enfants. » (Madeleine S., 43, ans, région parisienne).

« Depuis dix ans, nous n'avons jamais pu partir plus de huit jours. Je m'occupe beaucoup de ma mère de 98 ans, qui vivait dans un immeuble proche du nôtre, jusqu'à ce qu'elle se casse le col du fémur. Remise sur pied à l'hôpital, elle aurait dû rentrer chez elle, mais mon mari, avec lequel je suis mariée depuis quarante-cinq ans, m'a lancé : "Si ta mère rentre chez elle, je m'en vais" » (Suzanne C., 65 ans, Lyon.)

« Quand vous vous retrouvez avec votre vieux parent incontinent, que faire ? Si vous êtes très pauvre vous trouvez une solution, la résidence de luxe ou l'hospice. Entre les deux ... Quand ma belle mère de 87 ans est rentrée de l'hôpital, où on l'avait amputée suite à une artérite, elle a régressé très vite. On a vainement cherché une maison qui l'accueillerait. Enfin, elle a atterri près de chez nous dans une sinistre résidence, un placard à 14,000 francs par mois, mon mari en a pleuré de devoir la mettre chez ces marchands de soupe. » (Colette P., 63 ans, Paris.)

Trois femmes, trois témoignages, trois histoires de couples qui fatiguent, qui craquent et qui souffrent. En silence. Car le sujet est tabou. D'ailleurs, à qui se plaindre de ses parents, sous peine de passer pour des enfants indignes ? Pourtant, pour peu qu'on prête une oreille attentive aux doléances des « quadras », des « quinquas » et des « sexas », « le ras-le-bol des enfants grisonnants » - la formule est de Christiane Collange, l'auteur d'un best-seller sur le sujet, « Moi, ta fille » (Editions Fayard) - éclate.

Voilà en effet une génération prise en sandwich entre, d'un côté, des enfants qui s'éternisent à la maison où s'installent dans la vie, et, de l'autre, des aînés plus ou moins valides. C'est le cas de Catherine L. Cette jeune grand-mère de 60 ans a amené l'autre semaine à l'unité Jean-Racine de l'hôpital Sainte-Perrine, dans le seizième arrondissement de Paris, sa propre mamie de 102 ans ! La fille de celle-ci, 80 ans, habitait dans le même immeuble, mais n'avait plus la force de s'en occuper. « Le XXe siècle, écrit l'historien Jean-Pierre Bois (1), est celui de l'avènement de la famille à quatre générations. Ce n'est pas que l'on vive plus vieux que jadis, mais le nombre de ceux qui atteignent le grand âge et leur proportion par rapport à la population totale ont considérablement augmenté. » En 1980, la France ridée comptait 17 % de plus de 60 ans, elle en dénombrera 20% en l'an 2,000 et 24% en 2020. Au cours des trente dernières années, les nonagénaires se sont multipliés par cinq. La progression sera plus rapide encore pour les centenaires, dont le nombre devrait doubler - de 3,000 à 6,000 en dix ans ! Un vrai séisme démographique, auquel personne n'est préparé. Chacun se débrouille, oscillant en

เราลองฟังคำบอกเล่าของหญิงสามคนต่อไปนี้

คนแรกคือนางมาดเดลแลน ชาวปารีส อายุ 43 ปี "คุณแม่ดิฉันอายุได้ 79 ปีแล้ว ท่านพักอยู่ในอพาทเมนท์เดียวกับเรา เป็นต้องทะเลาะกับลูก ๆ เรา 3 คน เป็นประจำที่โต๊ะอาหาร อาทิตย์ที่แล้วดิฉันทนไม่ไหวก็เลยต้องจัดมุมครัวเล็ก ๆ ไว้ในห้องนอนของท่าน"

คนที่สองคือนางซูซาน จากเมืองลิยง อายุ 65 ปี "นับเป็นเวลา 10 ปีแล้วที่เราไม่เคยออกไปเที่ยวไหนนานเกิน 8 วันได้เลย เพราะดิฉันต้องคอยดูแลคุณแม่ซึ่งอายุ 98 ปี ปกติท่านพักอยู่ในตึกใกล้กันกับที่ดิฉันอยู่จนวันหนึ่งท่านต้องเข้าโรงพยาบาลเนื่องจากกระดูกต้นขาหัก เมื่อรักษาตัวหายแล้วท่านก็จะกลับบ้าน แต่สามีดิฉันซึ่งอยู่กินกันมาถึง 45 ปี ได้ยื่นคำขาดว่า "ถ้าคุณแม่คุณกลับมาอยู่บ้านอีก ผมจะเลิกกับคุณ"

คนที่สามคือนางโกแลท จากปารีส อายุ 63 ปี "ถ้าคุณพ่อคุณแม่ชราจนอยู่ในสภาพที่ช่วยตัวเองไม่ได้ คุณจะทำอย่างไร หากคุณร่ำรวยมาก คุณก็อาจจัดให้ท่านพักที่บ้านคนชราของเอกชนที่หรูหรา หรือถ้าคุณจนไปเลย คุณก็ส่งท่านไปสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐบาล แต่ถ้าคุณอยู่ในฐานะปานกลางไม่จนไม่รวยล่ะ คุณมีปัญหาแน่ ลองฟังกรณีของดิฉันซิคะ คุณแม่สามีดิฉันอายุได้ 87 ปีท่านต้องเข้าโรงพยาบาลเพื่อตัดอวัยวะบางส่วน เนื่องจากผนังหลอดเลือดใหญ่อักเสบ เมื่อท่านออกจากโรงพยาบาลนั้นท่านจึงกลายเป็นคนพิการและเลอะเลือนไปอย่างรวดเร็ว เราพยายามหาที่อยู่ให้ท่านแต่ก็เสียเวลาเปล่าไม่มีที่ใดรับท่านได้เลย ในที่สุดเราก็เลยต้องจำใจให้ท่านพักอยู่ในบ้านพักคนชราโทรม ๆ ห้องแคบเหมือนรูหนูใกล้ ๆ บ้านเรา ค่าใช้จ่ายตกเดือนละ 14,000 ฟรังก์เชียวค่ะ สามีดิฉันเสียใจมากที่ต้องนำคุณแม่ไปพักในบ้านพักแห่งนั้นซึ่งเจ้าของเป็นคนหน้าเลือด"

นั่นคือปัญหาของหญิงสามคนสามแบบ เป็นปัญหาซึ่งเกิดขึ้นกับสามีภรรยาที่ต้องผจญกับความเบื่อหน่าย ความบาดหมาง และความทุกข์ทรมาน อยู่ในสภาพน้ำท่วมปาก เพราะปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนจะเอาเรื่องพ่อแม่ตัวเองไปบ่นให้ใครฟังล่ะ ต้องเก็บเอาไว้ในใจ มิฉะนั้นตัวเองจะกลายเป็นลูกเนรคุณ อย่างไรก็ตามถ้ามีใครมารับฟังเสียงคร่ำครวญของคนวัย 40 50 และ 60 ปีเหล่านี้ ความเซ็งทั้งหลายก็จะพรั่งพรูออกมาจากปากของบรรดาลูก ๆ "ที่ผมเริ่มขาว" ดังที่คริสติยาน กอลลองจ์ได้เรียกเอาไว้ในหนังสือขายดีชื่อ "ฉันเป็นลูกแม่" พิมพ์โดยสำนักพิมพ์ฟายาร์ด

นั่นคือปัญหาของบุคคลในวัยที่อยู่ตรงกลางระหว่างคน 2 รุ่น คนรุ่นแรกคือลูกซึ่งเดี๋ยวนี้อยู่กับพ่อแม่นานกว่าสมัยก่อน หรืออาจอยู่ตลอดไปเลย ส่วนคนอีกรุ่นหนึ่งคือพ่อแม่ผู้ชราซึ่งช่วยตัวเองได้มากบ้างน้อยบ้าง สภาพเช่นนี้ จะเห็นได้จากตัวอย่างของนางกาทเทอรีนซึ่งเป็นคุณยายที่มีอายุเพียง 60 ปี ได้พาคุณยายของเธอซึ่งมีอายุ 102 ปี ไปหาหมอที่ศูนย์ฌองราซีน โรงพยาบาลแซงต์ แปร์รีน ปารีสเขต 16 คุณยายของนางกาทเทอรีนนี้มีบุตรสาวอายุ 80 ปี อาศัยอยู่ในตึกเดียวกัน แต่ไม่มีเรี่ยวแรงพอที่จะดูแลแม่ของตัวเองได้ นักประวัติศาสตร์ฌอง ปิแอร์ บัว ได้เขียนไว้ว่า "ศตวรรษที่ 20 นี้ เป็นสมัยที่ครอบครัวจะมีคนถึง 4 รุ่นอยู่รวมกัน ปรากฏการณ์ดังกล่าวมิใช่เพราะคนมีอายุยืนกว่าสมัยก่อน แต่เนื่องจากจำนวนคนสูงอายุเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนกับประชากรทั้งหมด มีอัตราสูงขึ้น" ในปี ค.ศ. 1980 คนในวัย 60 มีจำนวน 17% ของประชากรทั้งหมด ในปี ค.ศ. 2000 จะเพิ่มขึ้นเป็น 20% และในปี ค.ศ. 2020 ก็จะเพิ่มขึ้นไปเป็น 24% ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมานี้ คนชราวัย 90 ได้เพิ่มขึ้น 5 เท่า และสำหรับคนชราวัย 100 ปีขึ้นไปอัตราเพิ่มก็จะเร็วขึ้นอีก เพราะคาดว่าจะเพิ่มเป็นเท่าตัว จาก 3,000 คน เป็น 6,000 คน ภายในเวลาเพียง 10 ปี ไม่มีใครเตรียมการเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากรอันน่าตกใจนี้ ในสภาพปัจจุบัน

permanence entre culpabilité et désarroi, entre amour et haine, entre attachement passionné et indifférence absolue.

Comment, par exemple, accepter, sereinement que les rôles soient inversés ? « Plus qu'autrefois, les parents âgés deviennent les enfants de leurs enfants, assure Louis Roussel, chercheur à l'Institut national d'études démographiques. Biologiquement, les gens de 75 ans sont plus jeunes qu'il y a un siècle, mais, culturellement, les vieux sont plus vieux qu'avant. Mon arrière - grand-père, vers 1870, vivait à la fin de sa vie dans un univers semblable à celui dans lequel il avait vécu. Il était dans le coup. Les choses ont changé, nous vieillissons dans un monde qui bouge. Normal que les personnes âgées soient désorientées, fragilisées, donc en situation de dépendance affective »

Même un homme comme Antoine Pinay, dont on vante à raison l'excellente forme à 98 ans, souffre de ce déphasage. « J'ai vu naître l'automobile. Le téléphone était un luxe dans mon enfance. L'aviation était à peine née. Tous ces progrès technologiques sont pour moi une surprise et je m'en émerveille. Mais, de mon temps, il y avait une grande solidarité. Les gens se connaissaient et s'aidaient, alors qu'aujourd'hui chacun joue son jeu personnel. Et cette évolution de la vie, cet appauvrissement moral me sont très pénibles. Quand on me fait des compliments, je réponds : « Plaignez-moi plutôt, car j'ai été élevé par des parents qui avaient une grande rigueur morale, je ne peux m'habituer aux changements que nous vivons actuellement" », confie-t-il à sa biographe, Christiane Rimbaud (« Pinay » éditions Perrin).

Alors s'installe le silence entre deux générations. « On n'abordera plus certains sujets de la vie privée. On parle de la pluie et du beau temps. C'est comme cela, ce n'est de la faute de personne, dit Louis Roussel. Mais tout cela fait que les personnes très âgées sont tenues aux confins de la société. Et leur demande affective, pressante comme celle des enfants, n'est pas toujours bien vécue par ceux de 45-65 ans qui ont leurs propres centres d'intérêt. »

Dissimuler ses problèmes, cacher la vérité, offrir un visage toujours neutre et lisse, c'est le premier signe de cette inversion des rôles. « Pour ne pas angoisser mon père, raconte cette mère de trois enfants, je lui cache que mon aîné a acheté une moto et que le plus jeune n'arrive pas à trouver du travail, mais ça me fait tout drôle. Jusque-là, j'étais habituée à me reposer sur lui. » C'est ce que les « psy » appellent dans leur jargon le « remaniement des images parentales de l'enfance ». Il y a plus dur encore à vivre quand, au-delà des légères pertes de mémoire, des troubles du caractère ou des comportements déroutants, les parents régressent carrément et qu'il faut faire preuve d'autorité pour les stimuler. « A la charge physique qu'entraîne cette régression - soins corporels, surveillance accrue - s'ajoute une charge psychique, explique le docteur Jean-François Tessier, psycho-gériate à l'hôpital Esquirol de

ต่างคนต่างก็แก้ปัญหากันไปเท่าที่จะทำได้ บางครั้งก็รู้สึกผิด บางครั้งก็รู้สึกสับสนพฤติกรรมของบางคนก็สลับไปมาระหว่างความรักและความเกลียดชัง หรือระหว่างความผูกพันกันอย่างแนบแน่น กับความเย็นชาอย่างไร้มนุษยธรรม

นอกจากนี้ยังมีปัญหาการสลับบทบาทระหว่างพ่อแม่กับลูกซึ่งมักจะทำใจยอมรับกันได้ยาก นายหลุยส์ รูสแซลนักวิจัยแห่งสถาบันประชากรศาสตร์แห่งชาติย้ำว่า "สมัยนี้พ่อแม่ที่แก่เฒ่าได้เปลี่ยนฐานะมาเป็นลูกของลูกตัวเองมากกว่าสมัยก่อน ปัจจุบันคนมีอายุ 75 ปี มีความกระชุ่มกระชวยทางร่างกายมากกว่าคนอายุเท่ากันเมื่อ 100 ปีที่แล้ว แต่ทางด้านความคิดของพวกเขานั้นดูเหมือนว่าจะแก่กว่าสมัยก่อน เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1870 คุณทวดของผมใช้ชีวิตบั้นปลายของท่านในสังคมที่คล้ายคลึงกันกับสังคมที่ท่านเคยใช้ชีวิตตอนหนุ่มๆ ท่านไม่รู้สึกแปลกแยกจากสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันสิ่งต่างๆ ได้เปลี่ยนไปหมดแล้ว คนแก่เดี๋ยวนี้ตามโลกไม่ทัน เพราะโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเป็นธรรมดาที่คนสูงอายุเหล่านี้ต้องเกิดความรู้สึกไม่ชินกับสิ่งแวดล้อมใหม่และกระทบกระเทือนใจได้ง่าย ดังนั้นพวกเขาจึงตกอยู่ในสภาพของคนที่ต้องการความรัก ความผูกพันตลอดเวลา"

แม้กระทั่งคนสูงอายุอย่างนายอองตวน ปิเน่ ซึ่งใครๆ ก็ยกย่องว่าเขาเป็นชายชราที่แข็งแรงมากทั้งๆที่เขาอายุได้ 98 ปีแล้ว เขายังรู้สึกว่าอยู่คนละสมัยกับสังคมปัจจุบัน ในหนังสือเรื่อง "ปิเน่" ซึ่งเป็นชีวประวัติของตัวเขาเอง เขียนโดย คริสติยาน แรงโบ (พิมพ์โดยสำนักพิมพ์แปร์แรง) ตัวนายปิเน่เองได้เปิดเผยกับผู้แต่งว่า "เมื่อผมเป็นเด็ก เพิ่งจะเริ่มมีรถยนต์ใหม่ๆ โทรศัพท์ก็เป็นสิ่งฟุ่มเฟือย ส่วนเครื่องบินก็เพิ่งเริ่มจะมี จริงอยู่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ผมตื่นตาตื่นใจมาก แต่ในสมัยของผมนั้นผู้คนมีความกลมเกลียวกันมาก รู้จักกันหมด และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ทุกวันนี้ต่างคนต่างก็เอาแต่เรื่องของตัวเอง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับศีลธรรมที่เสื่อมโทรมลง ทำให้ผมเป็นทุกข์มาก เมื่อมีใครมาชื่นชมผม ผมก็จะตอบไปว่า "คุณน่าจะสงสารผมเสียมากกว่า เพราะผมถูกเลี้ยงมาโดยพ่อแม่ที่มีศีลธรรมสูง ดังนั้นผมจึงไม่สามารถปรับตัวให้คุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงในโลกสมัยใหม่ได้"

ดังนั้นคนสองรุ่นจึงไม่สามารถสื่อสารกันได้อย่างแท้จริง นายหลุยส์ รูสแซล กล่าวว่า "คนชราและลูกๆ จะไม่คุยกันถึงเรื่องส่วนตัวบางเรื่อง แต่จะพูดถึงเรื่องดินฟ้าอากาศ มันก็เป็นอย่างนี้ และก็ไม่ใช่ความผิดของใครอีกด้วย แต่สภาพเช่นนี้ ทำให้คนสูงอายุกลายเป็นคนที่อยู่ห่างจากสังคม พวกลูกๆ ที่มีอายุ 40 50 และ 60 ปี จะไม่สามารถยอมรับการเรียกร้องความรักแบบเด็กๆ จากพ่อแม่ผู้ชราได้ เพราะพวกเขาก็มีเรื่องที่ต้องคิดต้องทำของตนเองอยู่แล้ว"

สัญญาณแรกที่บ่งบอกถึงการสลับบทบาท ได้แก่ การปิดบังปัญหาต่างๆ หรือไม่บอกความจริงด้วยการทำสีหน้าเฉยๆ เรียบๆ หญิงคนหนึ่งซึ่งมีบุตรสามคนเล่าว่า "ดิฉันไม่กล้าบอกคุณพ่อหรอกค่ะว่าลูกชายคนโตได้ซื้อมอเตอร์ไซด์ ส่วนลูกคนเล็กยังหางานทำไม่ได้ เกรงว่าท่านจะไม่สบายใจ แต่ดิฉันก็รู้สึกแปลกๆ เพราะแต่ก่อนดิฉันเคยปรึกษาหารือท่านมาตลอดในทุกเรื่อง" นักจิตวิทยาเรียกปรากฏการณ์เช่นนี้ว่า "การปรับเปลี่ยนภาพพจน์ที่ลูกเคยมีต่อพ่อแม่" กรณีที่ยิ่งแย่ไปกว่านั้นคือ เมื่อพ่อแม่เริ่มจะเลอะเลือนมีพฤติกรรมที่ผิดแผกแปลกออกไป พ่อแม่จะกลับสภาพมาเป็นเด็กอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ลูกต้องใช้อำนาจบังคับเพื่อกระตุ้นให้ท่านใช้ชีวิตตามปกติ จิตแพทย์สำหรับคนชราชื่อฌอง ฟรองซัว เตสซิเย่ แห่งโรงพยาบาลเอสกิรอล เมืองลิมอจได้อธิบายว่า "เมื่อพ่อแม่ผู้ชรามีสภาพกลับไปเป็นเด็กนั้น ลูกๆ ต้องคอยพยาบาลและดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด นอกเหนือจากความเหนื่อยยากนี้ก็ยังมีความเหนื่อยใจอีกด้วย กล่าวคือลูกๆ จะกังวลใจกับพฤติกรรมที่เอาแน่เอานอนไม่ได้ของพ่อแม่ และก็จะไม่สบายใจที่เห็นภาพของบุคคลที่รัก

Limoges. On s'angoisse de ces comportements imprévisibles, on s'inquiète de voir l'image de l'être aimé s'altérer, et on souffre de voir les échanges affectifs réduits par rapport aux besoins élémentaires envahissants. »

« C'est un affreux malentendu, confirme Michèle Thiriez, 63 ans, qui anime pour l'Ecole des parents des groupes de soutien d' « enfants » de 50 - 60 ans. Ces soins qui sont nécessaires ne répugnent pas à nos parents, qui ne se sentent plus comme tels, mais, à nous, ils sont douloureux. J'ai lavé ma mère, cette femme autrefois si belle, si élégante, devenue toute racornie et déformée. Elle se parlait à elle-même dans son miroir, pleurant sa beauté passée. Elle aurait été quelqu'un d'autre. Je m'en foutais, mais sa propre mère, c'est insupportable. »

Tout se complique encore quand les enfants, au lieu d'aider leurs parents à être le plus autonomes possible, les maternent à l'excès. Un penchant typiquement féminin, semble-t-il, car parfois la vieillesse, qui réactive de vieux conflits mère fille, fausse tout. Ainsi il aura fallu que Corinne S., 56 ans, s'abîme sérieusement les lombaires à force de soulever sa mère pour qu'elle réalise comment elle avait rendu celle-ci dépendante. Au début, sa mère de 76 ans était parfaitement autonome. Petit à petit, elle a pris l'habitude de se laisser « chouchouter » par sa fille et de ne plus se déplacer ni se lever sans son aide. Jusqu'à ce que celle-ci exténuée, la confie à sa soeur, une agricultrice du Morbihan. A la ferme, celle-ci n'a pas trop le temps de se consacrer à sa mère. La mémé se retrouve seule. Alors elle se lève, se remet à marcher avec un déambulateur, se prépare ses repas. Au point que sa deuxième fille accuse presque sa soeur d'avoir « fait du cinéma ». « Elle s'occupait très bien de moi, explique la mémé, toi, tu n'as pas le temps, alors il faut bien que je me débrouille toute seule ... »

« Plus une personne âgée sent qu'elle peut être exigeante, assure Bernard Bonon, infirmier libéral à Caudan, dans le Morbihan, qui raconte ce cas, plus elle le sera. » Ainsi, cette grand-mère grabataire de 90 ans, que sa belle-fille a, pendant une dizaine d'années, changée quatre fois le jour et deux la nuit. Lorsqu'elle est arrivée à la maison de retraite, la grand-mère est devenue pratiquement propre. « J'ai réalisé, dit la belle-fille, que c'était une sorte de jeu pour que je m'occupe d'elle. »

Ce désarroi face à des parents que perdent leur aura, leur éclat et parfois leur identité se double presque toujours d'une énorme culpabilité. « On connaît des Tatie Danielle que les enfants ont bien envie de jeter par la fenêtre, raconte Véronique Gendry, psychologue et directrice de L'Arbre au soleil, un service d'aide à domicile rennais. Seul un sentiment de culpabilité les retient de mettre la personne âgée devenue invivable dans une maison spécialisée. Ils n'osent pas l'exprimer par honte. Ils estiment même n'avoir pas le droit d'y penser. Dès qu'on aborde le sujet en leur expliquant qu'ils vont craquer, ils soufflent. » La cohabitation, tout le monde, jeunes et vieux, la redoute. Elle n'est d'ailleurs pas la règle. 361 760 personnes âgées sur 3,56 millions de plus de 75 ans vivent avec leurs enfants. « Plus je regarde vivre les différentes générations autour de moi, constate Christiane Collange, plus je suis persuadée que la cohabitation est la source de tous les conflits. »

Inévitable. Quand plusieurs générations se côtoient dans la même maison, les griefs

เปลี่ยนไปในทางลบ และยิ่งรู้สึกเป็นทุกข์เมื่อความสัมพันธ์ทางจิตใจลดน้อยถอยลงเพราะจะต้องมัวแต่ดูแลทางร่างกายมากขึ้น"

นางมิแชล ติริเย่ อายุ 63 ปี วิทยากรผู้จัดอบรมลูก ๆ ที่มีอายุ 50 - 60 ปี ใน "โรงเรียนสำหรับพ่อแม่" ได้ยืนยันว่า "พ่อแม่วัยชรากับลูกนั้นจะมองสิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน พ่อแม่ไม่รู้สึกเดือดร้อนกับการดูแลเอาใจใส่ที่จำเป็นเหล่านี้ เพราะท่านไม่รู้สึกว่าตัวเองเป็นพ่อแม่อีกแล้ว แต่สำหรับตัวลูกเอง การดูแลดังกล่าวเป็นเรื่องที่ทรมานใจมาก ดิฉันอาบน้ำให้คุณแม่ ท่านเคยเป็นคนสวยสง่า บัดนี้ผิวของท่านเหี่ยวแห้งหลังก็งอ ท่านพูดกับตัวเองหน้ากระจก ร่ำไห้เสียดายความงาม ถ้าเป็นคนอื่นที่ไม่ใช่แม่ดิฉันจะไม่แคร์เลย แต่นี่แม่ของเราเอง จึงเป็นเรื่องที่แสนจะทรมานใจ"

แต่เรื่องจะยุ่งยากขึ้นไปอีก ถ้าลูก ๆ ดูแลเอาใจใส่พ่อแม่มากเกินไป แทนที่จะกระตุ้นให้ท่านช่วยตัวเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของแม่กับลูกสาวซึ่งมักจะมีความขัดแย้งเก่า ๆ แฝงอยู่ ความขัดแย้งนี้จะปรากฏชัดขึ้นเมื่อลูกสาวต้องดูแลแม่ผู้ชรามาก เช่นตัวอย่างของนางคอริน อายุ 56 ปี ซึ่งต้องอุ้มแม่ของตัวเองจนเจ็บบั้นเอวอย่างหนักกว่าจะรู้ว่าตัวเธอเองเป็นผู้ทำให้แม่ต้องพึ่งเธอตลอดเวลา ตอนแรกมารดาวัย 76 ปีผู้นี้สามารถช่วยตัวเองได้ทุกอย่าง แต่ต่อมาเธอก็ค่อย ๆ เคยชินกับการพะเน้าพะนอเอาอกเอาใจจากลูกสาว และไม่ยอมลุกเหินเดินนั่งถ้าไม่มีลูกสาวช่วย จนผลสุดท้ายตัวลูกสาวเหนื่อยจนหมดกำลัง จึงยกหน้าที่นี้ให้น้องสาวซึ่งเป็นเกษตรกรในมณฑลมอร์บิออง แต่ที่ไร่นี้ น้องสาวของคอรินไม่มีเวลาเอาใจใส่มารดาตลอดเวลาก็เลยไม่มีใครดูแลคุณแม่ คราวนี้เธอลุกขึ้นเองได้เริ่มเดินโดยใช้ไม้ค้ำช่วย และทำอาหารรับประทานเอง เมื่อเห็นมารดาช่วยตัวเองได้เช่นนี้ น้องสาวจึงคิดว่าคอรินมาหลอกเธอ ผู้เป็นมารดาจึงชี้แจงว่า "พี่เขาดูแลแม่ดีมาก แต่ลูกไม่มีเวลาให้แม่ แม่ก็เลยต้องช่วยตัวเองน่ะซิ"

นายแบร์นาร์ด โบนง บุรุษพยาบาลอิสระที่เมืองโกดองในมณฑล มอร์บิอองกล่าวว่า "คนชรายิ่งรู้สึกว่าบังคับคนอื่นได้ก็ยิ่งทำใหญ่" พร้อมทั้งยกตัวอย่างของคุณยายคนหนึ่งอายุ 90 ปี นอนป่วยอยู่บนเตียงนับเป็นเวลา 10 ปีแล้วที่ลูกสะใภ้ต้องเปลี่ยนผ้าให้ ตอนกลางวัน 4 ครั้ง กลางคืน 2 ครั้ง แต่ครั้นคุณยายคนนี้ไปอยู่บ้านพักคนชรา เธอกลับไม่ทำเลอะเทอะ ลูกสะใภ้กล่าวว่า "ดิฉันทราบค่ะว่าทำไมคุณแม่จึงทำเช่นนั้น เมื่ออยู่กับดิฉัน เธอต้องการให้ดิฉันดูแลเธออย่างใกล้ชิดนั่นเอง"

นอกจากจะมีความรู้สึกสะเทือนใจที่พ่อแม่ได้เปลี่ยนไป ไม่น่าดู ไม่มีความสดชื่น ลูก ๆ ยังเกิดความรู้สึกผิดในใจขึ้นอีกด้วย นางเวโรนิค ฌองดรี จิตแพทย์และผู้อำนวยการศูนย์อาร์บเบรอโอโซแลย ซึ่งเป็นศูนย์ของรัฐที่ช่วยเหลือคนชราตามบ้านที่เมืองแรน ได้กล่าวว่า "มีคนแก่จำนวนมากที่เหมือนกับ "คุณป้าดาเนียลมหาภัย" ที่ลูก ๆ อยากจะจับเธอโยนออกไปนอกบ้าน การที่ลูก ๆ ไม่นำพ่อแม่ที่น่าเบื่อไปไว้บ้านพักคนชราเพราะพวกเขารู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และตัวลูก ๆ เองก็ไม่กล้าพูดเรื่องนี้กับใครเพราะเกิดความละอาย ไม่คิดว่าตนเองมีสิทธิ์ที่จะคิดทำเช่นนั้นด้วย จนกระทั่งมีการพูดถึงปัญหานี้ขึ้น และมีคนอธิบายให้พวกเขาฟังว่าพวกเขาอาจเป็นโรคประสาทได้ถ้าเก็บกดเรื่องนี้ไว้ พวกเขาจึงรู้สึกโล่งอก" ทุกคนไม่ว่าหนุ่มสาวหรือผู้สูงอายุกลัวการอยู่ร่วมกันกับคนต่างวัยมาก และทุกครอบครัวก็มิได้ปฏิบัติเช่นนี้ ในบรรดาผู้ชรา 3.56 ล้านคนที่มีอายุ 75 ปีขึ้นไปในประเทศฝรั่งเศส ก็มีเพียง 361,760 คนที่อาศัยอยู่กับลูก ๆ ของตนเอง นางคริสติยาน กอลลองจ์ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า "ยิ่งดิฉันเห็นคนต่างวัยรอบ ๆ ตัวดิฉันอยู่ร่วมกันมากเท่าใด ดิฉันยิ่งแน่ใจว่าการอยู่ร่วมกันนั้นเป็นบ่อเกิดแห่งความขัดแย้งมากขึ้นเท่านั้น"

les plus quotidiens s'accumulent. « Des petits-enfants qui au départ adoraient les histoires du pépé en ont vite marre, constate Véronique Gendry. Et le grand-père qui en rajoute. « Je vous dérange, si, si, je le vois bien. Il vaudrait mieux que je meure." » Des phrases qui font mal. Des disputes qui empoisonnent l'atmosphère. Des contraintes qui finissent par peser. « Au lieu de resserrer les liens affectifs, ça les casse, note Madeleine S., qui, voilà trois ans, a trouvé sa mère de 79 ans à la maison, installée là par son mari à son retour de maternité ! On ne voit plus les gens avec la même tendresse. C'est idiot, mais je ne supporte plus de voir ma mère tous les matins à 11 heures encore en robe de chambre. Je focalise sur des détails aussi mesquins, alors qu'elle a tant de choses à nous raconter ; elle est tout de même notre mémoire familiale. »

Résoudre de classiques conflits parents-enfants n'est pas simple. Cela ne s'apprend pas dans les livres et on ne trouve ni recette ni mode d'emploi garantis. Mais au moins existe-t-il un modèle culturel qui balise tant bien que mal les relations avec les plus jeunes. Comment faire avec ses vieux parents ? « De ce point de vue, constate Louis Roussel, la situation est comparable au remariage. Il n'y a pas de règle. On improvise. » Résultat : on passe d'un excès à l'autre, de l'indulgence attentionnée au désintérêt, voire à l'abus de pouvoir.

Le premier cas est toutefois encore le plus répandu. « Tous ceux qui nous appellent, explique Brigitte Croff, directrice à Paris de La Sopurce, une association de soutien à domicile, en font trop. Ils ont marché. » « Dans nos consultations défilent des couples à bout, confirme le docteur Jean-François Tessier. Ignorance des vrais besoins, manque d'information, refus de se faire aider, ils nous arrivent quand ils ne peuvent plus assumer ni psychologiquement ni physiquement l'aide à dispenser. »

En première ligne, les femmes, à qui échoit dans la plupart des cas la surcharge de travail. « Ce n'est pas le mari qui va ramasser le vomi, changer les couches ou remonter le moral, lance, excédée, Michèle Thiriez. De plus, aux yeux de leur mère, les filles n'en font jamais assez, tandis que les fils, rares, donc chers, ont droit à toute sa reconnaissance. » Un constat repris en choeur par toutes les assistantes sociales et toutes les infirmières des hôpitaux. « Nous avons ici, en long séjour, une vieille dame que sa fille visite tous les jours, raconte Mlle Girardin, assistante sociale de Sainte-Perrine. Quand son fils est venu, le 1er mai, lui apporter du muguet, elle s'est extasiée : "Il est vraiment gentil, mon fils", nous répétait-elle sans arrêt. »

Pis, celle qui assume la charge de ses vieux parents - en priorité, la célibataire ou celle qui ne travaille pas - est rarement assurée de la reconnaissance de ses frères et soeurs. « J'ai accepté de prendre maman à la maison sans rechigner, explique Mme T., une Marseillaise de 40 ans, mère de trois enfants. seulement, comme elle est tétraplégique, c'est une lourde charge. J'aimerais que mes deux frères me relaient, ou alors qu'ils acceptent une hospitalisation dans un centre de rééducation, puisqu'ils refusent de la prendre chez eux. »

เมื่อบุคคลต่างวัยอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน เป็นเรื่องธรรมดาที่จะมีเสียงบ่นว่ากันทุกวัน นางเวโรนิค ฌองดรี ได้ให้ความเห็นว่า "พวกหลาน ๆ แรก ๆ ก็รักใคร่คุณปู่ที่มีอะไรหลายอย่างมาเล่าให้ฟังบ่อย ๆ แต่นาน ๆ ไปก็ชักเบื่อ ฝ่ายคุณปู่พอเห็นหลาน ๆ เบื่อก็จะพูดประชดว่า "รำคาญปู่ใช่ไหมล่ะ ไม่ต้องปฏิเสธ ปู่รู้นะ ปู่น่าจะตายไปเสียให้พ้น ๆ" คำพูดทำนองนี้ล้วนแต่ทำให้ผู้ที่อยู่ร่วมกันในบ้านเป็นทุกข์ใจ การทะเลาะเบาะแว้งทำให้บรรยากาศในบ้านเลวร้ายลง กฎระเบียบที่ก่อให้เกิดความอึดอัด นางมาดเดอแลนได้ย้ำว่า "การอยู่ร่วมกันกลับทำลายสายสัมพันธ์ แทนที่จะทำให้ผูกพันรักกันยิ่งขึ้น" เธอยังบอกว่ามารดาเธออายุ 79 ปี พักอยู่ที่บ้านเธอมาเป็นเวลา 3 ปีแล้ว โดยที่สามีเธอเป็นผู้พามาเมื่อตอนเธอกลับมาจากคลอดบุตร "เดี๋ยวนี้เราไม่มองพ่อแม่ด้วยความรักใคร่เหมือนเดิม เป็นเรื่องที่น่าเศร้าใจแต่ก็เป็นเรื่องจริง ดิฉันทนไม่ได้ที่เห็นคุณแม่ยังใส่เสื้อคลุมชุดนอนตอน 11 โมงเช้าทุกวัน หรือแม้กระทั่งเรื่องเล็กน้อย ดิฉันจะคอยจับผิด ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริง ท่านมีเรื่องราวมากมายมาเล่าให้พวกเราฟัง และท่านก็คือตัวแทนแห่งความทรงจำของครอบครัวเรา"

การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับลูกซึ่งมีมาแต่ไหนแต่ไรแล้วเป็นเรื่องสลับซับซ้อนทีเดียว สิ่งเหล่านี้มิได้มีสอนในตำราเสียด้วย เราไม่สามารถหาสูตรสำเร็จหรือคู่มือที่เชื่อถือได้ สำหรับการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นนั้น ก็ยังมีแบบอย่างทางวัฒนธรรมที่พอจะชี้บอกแนวทางได้บ้าง แต่ส่วนแนวทางสำหรับการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ผู้ชราล่ะ จะมีวิธีการอย่างไร นายหลุยส์ รูสแซล ได้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า "สถานการณ์นี้เปรียบได้กับการแต่งงานใหม่อีกครั้งหนึ่ง เรื่องอย่างนี้ไม่มีสูตรสำเร็จ ทุกกรณีต้องค้นหาวิธีการที่เหมาะสมกันเอาเอง" ผลจากการไม่มีมาตรฐาน แต่ละครอบครัวก็ปฏิบัติไม่เหมือนกัน เช่น มีการตามใจมากเกินไป หรือไม่ก็ปล่อยปละละเลย บางครั้งอาจถึงกับใช้อำนาจเกินขอบเขต

อย่างไรก็ดีการตามใจจนเกินไปเป็นกรณีที่พบบ่อยที่สุด นางบริชิต ครอฟ ผู้อำนวยการศูนย์ลาซูร์ส ซึ่งเป็นสมาคมดูแลผู้ชราตามบ้านที่ปารีสได้กล่าวว่า "พวกลูก ๆ ที่มาใช้บริการล้วนแต่ตามใจพ่อแม่มากเกินไป ทำทุกอย่างตามที่พ่อแม่เรียกร้อง ยอมแพ้กับอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ ของท่าน และพวกเขาเองก็เหนื่อยล้า" นายแพทย์ฌอง ฟรองซัว เตสสิเย่ยืนยันว่า "บรรดาครอบครัวที่มาปรึกษาเราต่างก็เป็นครอบครัวที่ทนไม่ได้กับสภาพเช่นนั้นแล้ว พวกเขาไม่รู้ว่าอะไรเป็นความต้องการอย่างแท้จริง ขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ยอมให้ใครช่วย พวกเขามักมาพบเราก็ต่อเมื่อเขาไม่สามารถทนรับภาระทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ"

ลูก ๆ ที่เป็นผู้หญิงจะเป็นผู้รับภาระมากเป็นพิเศษในเรื่องนี้ นางมิแชล ติริเย่ ได้กล่าวอย่างขุ่นเคืองว่า "พวกผู้ชายไม่เคยต้องทำหน้าที่เช็ดอาเจียน เปลี่ยนผ้า หรือคอยพูดปลอบ และในสายตาของแม่นั้น ลูกสาวยังปรนนิบัติไม่เพียงพอด้วยซ้ำไป ในขณะที่ลูกชาย มีน้อยรายมากที่รับเลี้ยงดูพ่อแม่ไว้ที่บ้าน ดังนั้นเขาจึงเป็นที่รักของพ่อแม่ทั้ง ๆ ที่ไม่ต้องทำอะไรเลย พ่อแม่ก็รู้สึกเป็นบุญคุณที่เขารับเลี้ยงไว้" คำพูดดังกล่าวนักสังคมสงเคราะห์และนางพยาบาลในโรงพยาบาลต่าง ๆ ก็พูดกเป็นเสียงเดียวกัน นางสาวชิราร์แดง นักสังคมสงเคราะห์ที่โรงพยาบาลแซงต์ แปร์รีน เล่าว่า "เรามีคนไข้เป็นหญิงชราคนหนึ่ง แกรักษาตัวอยู่ประจำกับเรา ลูกสาวแกมาเยี่ยมทุกวัน แต่พอวันที่ 1 พฤษภา ลูกชายเอาดอกมูเก้ 1 ช่อมาเยี่ยม แกแสดงอาการปลาบปลื้มปิติมาก พร่ำแต่ชื่นชมไม่ขาดปากว่า "ลูกชายฉันนี่น่ารักจริง ๆ"

ผู้ที่ต้องรับภาระเลี้ยงดูพ่อแม่ผู้ชราส่วนใหญ่คือลูกสาว อาจเป็นโสด หรือเป็นแม่บ้าน แต่ที่แย่คือลูกผู้หญิงที่ต้องรับภาระเหล่านี้ แทบจะไม่ได้รับความเห็นใจจากพี่ ๆ น้อง ๆ เลย มาดามเต ชาวมาร์แซย อายุ 40 ปี คุณแม่ลูกสามได้อธิบายว่า "ดิฉันได้รับเลี้ยงคุณแม่ด้วยความเต็มใจ ท่านเป็นอัมพาตทั้งแขนขา นับว่าเป็นเป็นภาระที่หนักพอสมควร ดิฉันอยากให้น้องชายสองคนช่วยผลัดเปลี่ยนกันบ้าง หรือไม่ก็ให้พวกเขาพาคุณแม่เข้ารับการรักษาพยาบาลที่ศูนย์ฝึกทำกายภาพบำบัด เนื่องจากพวกเขาไม่ยอมรับคุณแม่ไปอยู่ที่บ้านด้วย"

Des vieillards alertes, vifs et gais, Dieu merci, il en existe aussi. Toutes les vieilles dames ne ressemblent pas à Tatie Danielle, l'héroine tyrannique, teigne et sournoise de film d'Etienne Chatiliez. « Entre les jamais contents et les toujours satisfaits, il n'y pas de milieu, assure Marie-France Quérel, rédactrice en chef d'Avenir et Santé, la revue de la Fédération nationale des infirmiers. A l'inverse des râleurs patentés, certains s'émerveillent d'un rien, d'un rayon de soleil, d'une visite d'un petit-fils, d'une bonne soirée télé. J'ai eu une cliente, aujourd'hui décédée, de 103 ans. Sa fille de 83 ans était jalouse des attentions que l'on portait à sa mère. "Il faut l'excuser, souriait l'arrière-grand-mère, toujours de bonne humeur, ma fille n'entend guère, elle n'est plus toute jeune !" »

Des coexistences réussies, on en rencontre aussi. Pierre et Hélène, 83 ans souffrant des hanches, vienne s'installer dans leur immeuble. Elle vit deux étages au-dessous et partage leur repas de midi. Tout le monde se sépare à l'heure de la télé du soir. « Nous n'avons pas les mêmes goûts » indique Simone, que sa fille aide pour sa toilette et son gendre pour les paperasses de la Sécu. Aux vacances, chacun part de son côté, mais pas en même temps. « Garder maman près de nous, commente Hélène, c'est préparer doucement notre propre vieillissement ».

Assumer ses vieux parents et leur inéluctable décrépitude - deux personnes de plus de 85 ans sur trois sont « dépendantes » - c'est aussi se contraindre à regarder sa vieillesse et sa mort en face. Pas facile. Et le mythe des « bons enfants » n'existe pas plus que celui du « bon vieillard ». A preuve, les cas de placements forcés, voire injustifiés, en institutions, d'abandons déguisés, voire de vrais sévices. Il y a aussi des « enfants indignes ». Ceux de Léonie Mignot, par exemple, qui pensait pouvoir couler des jours heureux dans sa petite maison de Lachapelle, un village proche de Baccarat, en Lorraine, pourtant ses enfants, depuis quelques années, qu'elle héberge, lui rendent la vie difficile.

Le 3 décembre dernier, elle décide de se confier à un avocat. « Elle m'a expliqué, raconte Me Parentin, qu'on la brutalisait, qu'on l'avait cantonnée dans une pièce de sa maison, qu'on lui avait retiré ses clés et interdit le jardin. » Mais sa plainte pour coups et blessures sera classée sans suite par le parquet. En revanche, le tribunal des référés de Nancy, saisi par la vieille dame, a donné le 30 janvier quatre mois aux enfants, « occupants sans droits ni titres », pour quitter le logement

Tout aussi lamentable se révèle être l'histoire de Geneviève S., 77 ans, une Marseillaise veuve d'un officier du marine qui partage sans problème jusqu' à la mort de son mari leur immense villa du quartier Saint-Barnabé avec l'aîné, un ingénieur de 53 ans, et sa petite famille. Veuve, Geneviève supporte mal la solitude, devient envahissante et s'aigrit, au dire de ses petits-enfants. Les relations se tendent au point qu'insensiblement la famille saisit le prétexte du besoin d'espace destiné aux enfants, qui ont grandi, pour prendre à la mamie une,

โชคดีที่ยังมีคนชราที่แข็งแรง คล่องแคล่ว และมีชีวิตชีวา ไม่ใช่ว่าหญิงชราทุกคนจะเหมือน "คุณป้าดาเนียลมหาภัย"ในภาพยนตร์ของ เอเตียน ชาติลิเย่ ซึ่งเป็นคนแก่ที่ชอบใช้อำนาจ ใจร้าย และชอบกลั่นแกล้งผู้อื่น นางมารี ฟรองซ์ เกแรล บรรณาธิการวารสารชื่อ "อนาคตและสุขภาพ" ซึ่งเป็นวารสารของสหพันธ์พยาบาลแห่งชาติ ได้ยืนยันว่า "คนชรามีอยู่ 2 ประเภท พวกแรกไม่เคยพอใจอะไรเลย ส่วนอีกพวกหนึ่งพอใจไปหมดทุกอย่าง ไม่มีตรงกลางระหว่างพวกแรกที่หงุดหงิดอารมณ์เสียกับพวกอารมณ์ดี พวกหลังนี้ตื่นเต้นไปหมดกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น อากาศดี หลานมาเยี่ยม ได้ดูโทรทัศน์รายการดี ๆ ดิฉันเคยมีคนไข้คนหนึ่ง อายุ 103 ปี แต่ตอนนี้เสียชีวิตแล้ว ลูกสาวของคนไข้คนนี้อายุ 83 ปี เกิดความรู้สึกอิจฉาที่ใคร ๆ ก็เอาใจใส่มารดาของเธอเอง แต่คุณทวดวัย 103 คนนี้กลับยิ้มแย้มอย่างอารมณ์ดีและบอกว่า อย่าไปถือสาอะไรเลย ลูกสาวฉันหูไม่ค่อยดีก็เธอไม่ใช่สาว ๆ นี่จ๊ะ"

มิใช่ว่าการอยู่ร่วมกันจะเป็นปัญหาเสมอไป ที่ราบรื่นก็มี ดังเช่นกรณีของปิแอร์และเอแลน ซึ่งทั้งคู่อายุ 60 ปีพวกเขาได้รบเร้าให้มารดาของเอแลนคือคุณยายซีมอนอายุ 83 ปี และมีอาการเจ็บสะโพกอยู่เป็นนิจ มาพักที่ ตึกหลังเดียวกับพวกเขา 2 ชั้นถัดลงไป เธอรับประทานอาหารกลางวันรวมกับครอบครัวลูกสาว ตอนค่ำทุกคนจะแยกย้ายกันไปเมื่อถึงเวลาดูโทรทัศน์ คุณยายซีมอนบอกว่า "ต่างคนต่างก็ชอบรายการกันคนละแบบ" เอแลนช่วยมารดาของเธออาบน้ำแต่งตัว ส่วนปิแอร์บุตรเขยดูแลเอกสารประกันสังคม ยามเมื่อถึงช่วงที่หยุดงานหลาย ๆ วัน ต่างคนต่างก็ออกไปเที่ยวแต่ไปไม่พร้อมกัน เอแลนให้ความเห็นว่า "การที่เราเอาคุณแม่ มาอยู่กับเรานั้น เท่ากับว่า เราเตรียมตัวรับมือกับวัยชราของตัวเอง"

ดังที่ทราบกันอยู่ว่า คนที่อายุมากกว่า 85 ปี 2 ใน 3 คน จะไม่สามารถช่วยตัวเองได้ ดังนั้น การรับภาระเลี้ยงดูคนชรา และการได้เห็นความเสื่อมโทรมของสังขาร เป็นการบังคับตัวเราเองให้เตรียมตัวเตรียมใจรับความชราที่จะมาเยือน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำใจยอมรับกันได้ ความเชื่อในเรื่อง "ลูกที่วิเศษ" หรือ "คนแก่ที่น่ารัก" ก็เป็นเรื่องเหลวไหลพอ ๆ กัน เห็นได้จากกรณีที่ลูก ๆ จับพ่อแม่ไปไว้ในบ้านพักคนชราโดยไม่จำเป็น หรือกรณีที่ยังคงเลี้ยงดูพ่อแม่ไว้แต่ปล่อยปละละเลย หรือกรณีทำร้ายร่างกายพ่อแม่ผู้ชรา ในทางตรงกันข้าม ลูกที่ทำตัวประเภทเป็น "กาฝาก" เบียดเบียนพ่อแม่ผู้ชรา ดังกรณีของนาง เลโอนี มีโย ซึ่งคาดหวังว่าจะใช้ชีวิตบั้นปลายอย่างสุขสบายที่ลาชาแปล หมู่บ้านเล็ก ๆ ใกล้ ๆ เมืองบาคาร่า ในแคว้นลอแรน แต่แล้วเมื่อ 2-3 ปีที่แล้ว ลูก ๆ กลับมาขออาศัยอยู่ในบ้านของเธอซึ่งทำให้ชีวิตของเธอหมดความสุขไปเลย

เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 1989 เธอจึงตัดสินใจปรึกษาทนายความ ทนายปารองแตงเล่าว่า "นางเลโอนีบอกผมว่าลูก ๆ ทำร้ายร่างกายเธอ และจำกัดที่ให้เธออยู่ในห้อง ๆ หนึ่งในบ้านของเธอเอง อีกทั้งยังยึดกุญแจบ้านทั้งหมดไป และห้ามมิให้เธอลงไปเดินในสวน" ประเด็นการทำร้ายร่างกายนั้นศาลชั้นต้นมิได้พิจารณาต่อไป นางเลโอนีจึงได้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์แห่งเมืองนองซี วันที่ 30 มกราคม ค.ศ. 1990 ศาลได้ตัดสินให้ลูก ๆ ออกจากบ้านของนางเลโอนีภายในกำหนดเวลา 4 เดือน ในข้อหา "เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ โดยไม่มีสิทธิ์หรือได้รับมอบสิทธิ์"

เรื่องที่น่าสลดใจอีกเรื่องหนึ่งคือ กรณีของนางเชินวิแยฟ อายุ 77 ปี แม่หม้ายเมืองมาร์แซย สามีเธอเคยเป็นทหารเรือ ทั้งสองอยู่กินด้วยกันมาโดยไม่มีปัญหาในคฤหาสถ์ใหญ่โตในย่านแชงต์บาร์นาเป้ โดยมีลูกชายคนโตซึ่งเป็นวิศวกรอายุ 53 ปีอาศัยอยู่ด้วย ครั้นเมื่อสามีของนางเสียชีวิตลง หลาน ๆ ของนางอ้างว่านางทนอยู่คนเดียวไม่ได้กลายเป็นคนไม่เกรงใจใคร และขี้บ่น ความสัมพันธ์ของเธอกับลูกหลานก็ค่อย ๆ ตึงเครียดขึ้น และในที่สุดลูกชายก็ยึดห้องที่เป็นส่วนของนางไป 1 ห้อง โดยอ้างว่าต้องการพื้นที่ให้หลาน ๆ ที่กำลังโต

puis deux pièces, avant de l'installer dans une chambre avec cuisine et salle de bains. Aujourd'hui, l'aîné des enfants va se marier et il vise froidement son petit logement. La famille entière envisage, sans états d'âme excessifs, de l'exiler au fond du parc, dans la maison du gardien, abandonnée depuis belle lurette. « Je comprends qu'elle ait d'incessants problèmes cardiaques », conclut son médecin.

« Il arrive, reconnaît le docteur Tessier, que le vieillard devienne le bouc émissaire de toutes les difficultés familiales. Des rancoeurs anciennes s'extériorisent soudain lorsque ce dernier n'est plus en mesure d'exercer ses prérogatives. » Des rancoeurs qui vont jusqu'à se traduire par des mauvais traitement. Par exemple, l'abandon pur et simple dans l'appartement vide pendant l'été du pépé encombrant. Le service du docteur Tessier vient de terminer une étude sur 45 cas de sévices à vieillards. Les auteurs : toujours des parents proches, souvent leurs propres enfants. La victime, la plupart du temps une femme, veuve, ayant des troubles pyschiques.

De tels cas ne sont pas historiquement nouveaux. « De tout temps, rappelle Françoise Neitzer, chercheur à l'Ecole des parents, des vieillards ont été maltraités par leurs enfants. A la fin du siècle dernier, il arrivait dans les communes rurales que, pour se débarrasser d'un grand-père gênant, on l'étouffe entre deux matelas. »

Il n'empêche : c'était des cas d'exception et la règle qui prévalait ordonnait aux enfants d'accomplir leur « devoir », que le Code civil a consacré dans ses articles 205 et 206 en termes d'obligation alimentaire. Dans les livres de lecture du début du siècle, on pouvait lire ce conte édifiant du petit garçon qui taillait un morceau de bois et répondait à la question de son père sur ce qu'il faisait : « Une auge pour votre soupe, quand vous serez vieux. » « Aujourd'hui, constate Louis Roussel, dans une société qui vacille sur ses repères, la notion de devoir bat complètement de l'aile. Quand des jeunes enfants disent à leurs parents : "Je n'ai pas demandé à naître", quel sens aura plus tard pour eux ce type d'obligation ? Ce qui compte de plus en plus, c'est l'histoire des relations entre parents et enfants, c'est cela qui pèsera sur leur attitude future. » Du donnant-donnant en quelque sorte. Mais c'est certainement plus facile à dire qu'à vivre. « On n'abandonne pas plus facilement ses jeunes enfants que ses vieux parents, explique Michèle Thiriez, parce que le choc en retour de la mauvaise conscience est terrible. »

Choc en retour individuel, mais aussi collectif. Voici quelque temps, Hugues de Jouvenel, délégué général de Futuribles International, choquait l'opinion en déclarant abruptement sur les ondes d'une radio que, à partir d'un certain âge et d'un certain état, la société pourrait être amenée à « lâcher » ses vieux. Un peu comme dans le film japonais de Yoshida « Promesse », où on tue les grand - mères. Face à reduire le fossé des générations, voire « le racisme des générations » que sent monter la Lilloise Gilberte Niquet, auteur de « Même le

เป็นหนุ่มเป็นสาวได้อาศัยอยู่ ต่อมาก็ยึดอีก 1 ห้อง แล้วให้เธอไปอยู่ในห้องที่มีครัวและห้องน้ำพร้อมและขณะนี้หลานชายคนโตของเธอกำลังจะแต่งงาน และหมายมั่นปั้นมือจะยึดห้องพักของเธออีกอย่างหน้าตาเฉย ทุกคนมีความมุ่งหมายให้เธอลงไปอยู่ท้ายสวนในบ้านคนสวนที่ปล่อยร้างไว้นานแล้ว เสมือนว่าเป็นเรื่องธรรมดาโดยที่พวกเขาไม่รู้สึกผิดอะไรเลย แพทย์ประจำตัวของเธอสรุปว่า "ในเมื่อเจอเรื่องอย่างนี้ก็เป็นธรรมดาที่เธอจะต้องมีปัญหาเกี่ยวกับโรคหัวใจ"

จิตแพทย์เตสสิเย่ชี้แจงว่า "บางครั้งพ่อแม่กลายเป็นแพะรับบาปของปัญหาในครอบครัวซึ่งเกิดจากความแค้นเคืองของลูก ๆ ที่สะสมมาในอดีต พอเห็นว่าพ่อแม่แก่แล้วไม่สามารถแสดงอำนาจความเป็นพ่อแม่ได้เต็มที่ ความแค้นเคืองนี้ก็ปรากฏออกมาทันที" ความแค้นเคืองดังกล่าวนี้ อาจมีมากจนนำไปสู่การกระทำทารุณต่อผู้บังเกิดเกล้า ดังตัวอย่างเช่น การทิ้งคุณปู่ที่ลูกหลานรำคาญไว้คนเดียวในอพาทเมนท์ที่ไม่มีใครอยู่เลยในช่วงวันหยุดหน้าร้อน แผนกจิตเวชสำหรับคนชราของนายแพทย์เตสสิเย่ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการทารุณกรรมต่อคนชรา 45 รายเสร็จสิ้นลง และพบว่าผู้กระทำคือ ญาติสนิทหรือลูกของผู้ชราเอง ส่วนผู้เคราะห์ร้าย ส่วนมากจะเป็นหญิงชราหม้ายที่มีปัญหาทางจิตใจ

กรณีในทำนองนี้ก็ได้เคยเกิดขึ้นแล้วในอดีต นางฟรองชวส เนทแชร์ นักวิจัยประจำ "โรงเรียนสำหรับพ่อแม่"ได้กล่าวว่า "การที่ลูก ๆ ทำร้ายบุพการีของตนเองนั้นมีมานานแสนนานแล้ว เมื่อปลายศตวรรษที่แล้วตามอำเภอชนบทพบว่า มีกรณีที่ลูกหลานกำจัดคุณปู่ผู้เป็นส่วนเกิน ด้วยการเอาที่นอนทับให้หายใจไม่ออกตาย"

อย่างไรก็ตามกรณีดังกล่าวก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดเป็นปกติวิสัยตามหลักแล้ว ลูก ๆ ต้องทำหน้าที่ตอบแทนพระคุณของพ่อแม่ แม้แต่ในบทบัญญัติกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสได้บัญญัติไว้ในมาตรา 205 และ 206 ระบุถึงหน้าที่ของลูกที่ต้องเลี้ยงดูพ่อแม่ หรือในหนังสือเรียนต้นศตวรรษนี้ก็ยังมีนิทานสอนศีลธรรมที่กล่าวถึงเจ้าหนูน้อยตัวเล็ก ๆ ที่กำลังสลักไม้ และเมื่อบิดาถามว่าเขากำลังทำอะไร เขาก็ตอบว่า "ผมกำลังทำชามซุบไว้ให้พ่อใช้ตอนแก่ไงครับ" นายหลุยส์ รูสแซล กล่าวว่า "ในปัจจุบันนี้ในสังคมอันสับสนที่หาจุดยืนไม่ได้ ความตระหนักในเรื่องหน้าที่แทบจะหาไม่ได้อีกแล้ว เมื่อเด็กวัยรุ่นพูดกับพ่อแม่ว่า "ดิฉันไม่ได้ขอให้พ่อแม่มีฉันออกมานี่" คำพูดเช่นนี้จะส่อถึงหน้าที่ที่พวกเขาจะกระทำต่อพ่อแม่ภายภาคหน้าอย่างใดเล่า สิ่งที่เราควรทำความเข้าใจให้ดีขึ้นก็คือความสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เพราะความสัมพันธ์นี้จะมีผลต่อทัศนคติของลูกที่มีต่อพ่อแม่ในภายหลัง" อาจพูดได้ว่าเมื่อลูก ๆ เป็นเด็กช่วยตัวเองไม่ได้ก็ต้องเป็นฝ่ายรับจากพ่อแม่ ดังนั้นเมื่อพ่อแม่ช่วยตัวเองไม่ได้ลูก ๆ ก็ต้องเป็นฝ่ายให้บ้าง เรื่องอย่างนี้มักจะพูดง่ายแต่ทำยาก นางมิแชล ติริเย่ อธิบายว่า "การทอดทิ้งลูก ๆ ที่เป็นวัยรุ่นก็เป็นเรื่องยากพอ ๆ กับการทอดทิ้งพ่อแม่ผู้ชรา เพราะผลสะท้อนกลับในด้านความรู้สึกผิดนั้นรุนแรงมาก"

ความรู้สึกผิดเช่นนี้อาจเกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง หรืออาจเกิดขึ้นกับคนทั้งสังคมก็ได้ เมื่อไม่นานมานี้ นายอูก เดอ ชูเวอแนล ตัวแทนจากสถาบันสากลว่าด้วยการค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องอนาคต ได้ทำให้ผู้คนตกตะลึงจากการพูดออกอากาศทางวิทยุ เขาพูดอย่างไม่อ้อมค้อมว่า สังคมมีสิทธิที่จะทอดทิ้งคนชราที่แก่มากแล้วและไร้สมรรถภาพโดยสิ้นเชิง คล้าย ๆ กับในภาพยนตร์ญี่ปุ่นของโยชิดา เรื่อง "คำมั่นสัญญา" ซึ่งในเรื่องมีการฆ่าคุณย่าคุณยายทั้งหลาย ยิ่งในปัจจุบันนี้ ปัญหาเรื่องประชากรมีความสำคัญมากขึ้น เราควรเรียนรู้การลดช่องว่างระหว่างวัย หรือลด "การรังเกียจคนต่างวัย" นางชิลแบร์ต นิเก้ จากเมืองลิลได้ชี้ให้เห็นถึงปรากฏการณ์เรื่องนี้ไว้ในหนังสือเรื่อง "ดวงอาทิตย์เมื่อใกล้ลับฟ้าก็ยังงามอยู่" พิมพ์โดยสำนักพิมพ์ นูแวลซิเต้ นายหลุยส์ รูสแซล

couchant peut être beau » (Ed. Nouvelle Cité). « Commençons par redonner une unité et une identité aux personnes âgées, exclues d'une société qui ne reconnaît que la production », demande Louis Roussel. « Cessons de faire de ces problèmes une affaire privée », enchaîne Brigitte Croff, dont le standard croule chaque jour sous les SOS de « jeunes vieux » désemparés. Psychologiquement et matériellement.

Car, si chacun se débrouille financièrement tant bien que mal quand la personne âgée vit à domicile, le casse-tête commence avec la recherche d'une maison de retraite. Témoin, le cas de Martine, cité par Christiane Collange. « Les tarifs dépassent la pension de reversion de maman. J'ai donc vendu les quelques meubles de valeur qu'elle possédait pour lui constituer, avec ses maigres économies, un petit capital. Cela fera l'appoint deux ans environ. Ensuite. je ne sais même pas ce que je ferai. Il faudra que je verse à peu près un tiers de mon salaire chaque mois. Et mes fils n'auront toujours pas fini leurs études ... Quant à mon mari, il ne peut pas beaucoup m'aider, car la situation de sa mère n'est guère plus florissante. Nous sommes deux enfants uniques ... »

Quand les vieux parents sont dans un établissement public et qu'ils ne peuvent payer, c'est l'Aide sociale qui fait l'avance et se rembourse en prenant une hypothèque sur la maison ou en taxant les enfants, voire même les petits - enfants. Marie - Pierre, 25 ans, prélève chaque mois 2,000 francs sur son salaire pour sa grand - mère de 90 ans. Sa mère qui a 65 ans, veuve et invalide, participe à la mesure de sa bourse. L'Aide sociale ponctionne 500 francs par mois sur sa maigre pension. « Cela crée de sérieuses tensions avec mon mari, expose-t-elle. Nous avons deux bébés, et je sais qu'après ma grand-mère je devrais me charger de maman. »

Un souci pour les enfants, une angoisse pour les parents. « Nos personnes âgées ont la hantise d'être à la charge de leurs enfants, souligne Marie-Agnès D., directrice d'une maison de retraite lilloise. Certaines culpabilisent tellement qu'elles perdent le goût de vivre. Voir leurs enfants se disputer autour de leur lit les achève. »

De ces familles, qui soit abritent chez elles un ancien ou le maintiennent à domicile à coups de visites, de soins et d'aides ménagères (40% des plus de 75 ans sont dans ce cas), soit financent un hébergement en institution, on se contente de dire qu'elles « font leur devoir ». Alors qu'il est admis que la société aide les jeunes mères à élever leurs enfants - crèches, garderies, écoles maternelles, etc. - on ne s'intéresse guère aux femmes plus âgées, infirmières bénévoles, dont la santé périclite parfois, écartelées entre mari, enfants et parents.

Certes , depuis quelques années, on a ici et là, tenté quelques expériences. En Meurthe-et-Moselle, 24 familles agréées par le service départemental des affaires sociales servent de « nourrices » à des papis et à des mamies esseulés ou que les familles d'orgine ne peuvent prendre en charge. Profil de la famille d'accueil : des couples de 55 - 60 ans, en zone semi-rurale, dont les enfants viennent de quitter la maison et qui ont épuisé les charmes du

ได้วิงวอนว่า "ขอให้พวกเรามาเริ่มต้นให้ความสำคัญ และให้บทบาททางสังคมแก่ผู้สูงวัยกันเถิด เพราะผู้สูงวัยได้ถูกกีดกันไปจากสังคมของเราซึ่งนับวันจะมุ่งแต่ *"ผลิต"* อย่างเดียว"นางบริซิตครอฟ ซึ่งได้ทราบปัญหาของคน *"กึ่งสองวัย"* ทุก ๆ วันที่หน่วยบริการทางแพทย์ เอสโอเอส ซึ่งคน *"กึ่งสองวัย"* ที่โทรฯ มาปรึกษาล้วนแต่ประสบปัญหาทั้งทางด้านจิตใจและการเงิน นางได้ขอร้องว่า *"ขอให้เลิกเก็บปัญหาเหล่านี้ไว้เฉพาะในครอบครัว"*

เมื่อพ่อแม่ผู้สูงอายุพักอยู่ด้วยที่บ้านลูก ๆ ยังพอรับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในบ้านได้บ้างไม่มากก็น้อย แต่ปัญหาจะเกิดขึ้นทันที เมื่อเกิดกรณีที่ต้องส่งพ่อแม่ไปอยู่บ้านพักคนชรา นางคริสติยาน กอลลองจ์ ได้นำมาเล่าโดยอ้างคำพูดของนางมาร์ตีนว่า "ราคาค่าที่พักคนชรานั้นเกินเงินบำนาญของคุณแม่ ดิฉันจึงต้องขายเครื่องเรือนที่มีค่าของคุณแม่ไป 2-3 ชิ้น เพื่อนำเงินมารวมกับเงินที่คุณแม่เก็บไว้นิดหน่อย ก็จะพอดีกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเป็นเวลาประมาณ 2 ปี แต่หลังจากนั้นดิฉันไม่ทราบจะทำอย่างไร ดิฉันอาจจะต้องเจียดเงิน 1 ใน 3 ของเงินเดือนตัวเองแต่ละเดือน และลูก ๆ ดิฉันอีกล่ะยังเรียนไม่จบกันเลย สามีดิฉันน่ะหรือช่วยดิฉันไม่ได้มากหรอกเพราะคุณแม่ของเขาก็อยู่ในสภาพเดียวกันกับคุณแม่ดิฉัน เราทั้งคู่เป็นลูกโทนค่ะ"

เมื่อคุณพ่อคุณแม่ผู้ชราอยู่ในบ้านพักคนชราของรัฐ และไม่มีเงินจะจ่าย ทางด้านสังคมสงเคราะห์จะจ่ายเงินไปให้ก่อนและจะเรียกเก็บคืนโดยเอาบ้านของคนชรานั้นไปจำนอง หรืออาจเรียกเก็บภาษีจากลูก ๆ ของพวกเขา แม้กระทั่งอาจเรียกเก็บจากหลานก็ได้เช่น นางมารี-ปิแอร์ อายุ 25 ปี ต้องหักเงินเดือนเดือนละ 2,000 ฟรังก์ ให้กับคุณยายผู้มีอายุ 90 ปี ส่วนมารดาของเธอนั้นอายุ 65 ปี เป็นหม้ายและทุพพลภาพก็ช่วยออกเงินได้บ้างตามกำลัง ทางสังคมสงเคราะห์ได้หักเงินเธอเดือนละ 500 ฟรังก์ จากเงินบำนาญเล็กน้อยของเธอ มารี-ปิแอร์ กล่าวว่า"ภาระอันนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างดิฉันกับสามีตึงเครียด เรามีลูกเล็ก ๆ 2 คน และดิฉันทราบดีกว่าภาระของดิฉันต่อจากคุณยายก็คือคุณแม่ของดิฉันเองค่ะ"

ในเรื่องเช่นนี้ลูก ๆ ก็มีความกังวล ส่วนพ่อแม่ก็เกิดความรู้สึกไม่สบายใจ นางมารี อานแยส ผู้อำนวยการบ้านพักคนชราแห่งหนึ่งที่เมืองลิลเน้นว่า "บรรดาผู้สูงอายุของเรามีความกังวลติดค้างอยู่ในใจว่าตนเองนั้นเป็นภาระแก่ลูก ๆ บางคนรู้สึกผิดมากจนไม่อยากมีชีวิตอยู่ ยิ่งมาเห็นลูก ๆ ถกเถียงกันรอบ ๆ เตียงเท่ากับเร่งให้พวกเขาตายเร็ว ๆ"

บรรดาลูก ๆ ที่ได้นำพ่อแม่มาอยู่บ้านตนหรือไปเยี่ยมท่านที่บ้านบ่อย ๆ พร้อม ๆ กับดูแลจัดหาพนักงานไปช่วยทำงานบ้านให้ (คนชราอายุเกิน 75 ปี ได้รับการดูแลเช่นนี้เป็นจำนวน 40%) หรือแม้แต่ลูก ๆ ที่ส่งเสียพ่อแม่ให้พักอยู่ในบ้านพักคนชรา สังคมมองพวกเขาเหล่านี้แต่เพียงว่าได้ทำ *"หน้าที่ของลูก"* แล้ว ส่วนพวกคุณแม่ยังสาวทั้งหลาย สังคมกลับให้การบริการช่วยเหลืออย่างมากมาย เช่น จัดให้มีสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน สถานรับเลี้ยงเด็กโรงเรียนอนุบาล ฯลฯ แต่บรรดาหญิงวัยกลางคนซึ่งเปรียบเสมือนพยาบาลจำเป็นที่ไม่มีเงินเดือน ไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐเลย ซึ่งบางครั้งสุขภาพของพวกเธอก็แย่ลง ๆ เพราะต้องดูแลทั้งสามี ลูก และพ่อแม่

อย่างไรก็ตาม เป็นเวลา 2-3 ปีแล้วที่ได้มีการทดลองวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายที่หลายแห่ง ในเขต เมอร์ต-เอ-โมแซล มีครอบครัวอาสาสมัคร 24 ครอบครัวได้รับการรับรองจากหน่วยสังคมสงเคราะห์ของเขต ได้ทำหน้าที่บริการ *"เลี้ยงดู"* บรรดาคุณปู่คุณย่าที่อยู่คนเดียว หรือที่ผู้ที่ลูกหลานไม่สามารถรับภาระได้ ครอบครัวที่รับเลี้ยงดูนี้มักอยู่ในเขตกึ่งชนบท เป็นคู่สามีภรรยาที่มีอายุประมาณ 55-60 ปี อยู่กันตามลำพังเพราะลูก ๆ ได้ย้ายไปจากบ้านหมดแล้ว และพวกเขาก็เบื่อหน่ายกับการท่องเที่ยว

tourisme du troisième âge. « Les familles d'orgine sont parfois réticentes, explique le docteur Martinet, qui suit l'expérience depuis un an. Elles redoutent que ces enfants-là captent l'affection familiale. » La famille d'accueil, elle, contrôlée et suivie par le service social, s'engage par contrat à offrir, bien sûr, des conditions de vie décentes, mais aussi une vraie convivialité avec, entre autres, au moins un rapas pris en commun.

A Paris, l'association La Source est l'un des rares où les aides à domicile - qui viennent de tous horizons : mères de famille, infirmières, voire médecins recyclés - s'obligent quatre heures par mois, non rémunérées, à faire le point sur leurs activités et leurs relations avec les familles. Dans le Limousin, la région d'Europe où la moyenne d'âge est la plus élévée, s'est créé un Institut de l'âge qui s'est donné comme but de mobiliser la recherche tous azimuts sur le vieillissement. Et la Haute-Vienne, exemplaire en matière gérontologique, s'est dotée d'un réseau de coordinatrices payées par le département mobilisées pour favoriser toutes les initiatives permettant le maintien à domicile.

Générations charnières, générations sandwiches, les 45 - 65 ans, aux prises avec des problèmes beaucoup plus complexes que n'en ont connu leurs parents confrontés aux mêmes situations, ont toutefois de bonnes raisons d'espérer mieux vieillir. « Nous serons mieux portants, nous serons plus instruits, mieux préparés, plus branchés sur la vie, s'enthousiasme Christiane Collange. Les femmes qui ne se justifiaient qu'à travers leurs enfants auront appris à exister différemment. »

MARIE THERESE CUICHARD

Avec les correspondants du « Point » en province

ในวัยแก่ นายแพทย์มาร์ติเน่ซึ่งได้ติดตามโครงการนี้มาเป็นเวลา 1 ปี กล่าวว่า "ลูก ๆ หลาน ๆ ของคุณปู่คุณย่าเหล่านี้บางครั้งก็ไม่ค่อยเต็มใจให้พ่อแม่เข้าโครงการ เพราะกลัวว่าครอบครัวที่รับดูแลจะแย่งเอาความรักความผูกพันภายในครอบครัวของตนไป" ทางสังคมสงเคราะห์มีมาตรการควบคุมดูแลติดตามผลตลอดเวลา โดยครอบครัวที่รับดูแลคนชราเหล่านี้ ต้องทำสัญญาว่าจะดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี และจะต้องใช้ชีวิตร่วมกันอย่างอบอุ่น เช่น จะต้องรับประทานอาหารร่วมกันอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ

ที่ปารีสมีหน่วยงานไม่กี่แห่ง เช่น ศูนย์ลาซูร์ส ซึ่งคอยให้บริการแก่คนชราถึงบ้าน ผู้ปฏิบัติการในศูนย์นี้ประกอบด้วยคนหลายสาขาอาชีพ เช่น แม่บ้าน พยาบาล แม้กระทั่งแพทย์ที่กลับมาฝึกงานใหม่ บุคคลเหล่านี้จะมาประชุมกันเดือนละ 4 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน และในเวลา 4 ชั่วโมงนั้น พวกเขาจะมาสรุปเกี่ยวกับกิจกรรม และความสัมพันธ์กับครอบครัวที่พวกเขาดูแล ในเขตลิมูแซงซึ่งเป็นเขตที่มีอายุเฉลี่ยของประชากรสูงที่สุดในยุโรป ได้มีการจัดตั้งสถาบันศึกษาความชรา สถาบันนี้มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนการวิจัยทุกรูปแบบที่เกี่ยวกับคนชรา ส่วนในเขตโอ๊ตเวียน ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับคนชรามากเช่นกัน ก็มีการจัดตั้งเครือข่ายรวบรวมผู้ประสานงานหญิงที่ทางเขตจ้าง เพื่อคอยดูแลให้คนชราอยู่กับบ้านคนเดียวได้อย่างเป็นปกติสุข

ผู้ที่มีอายุระหว่าง 45-65 ปี ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่อยู่ *"กึ่งสองวัย"* และต้องประสบปัญหายุ่งยากซับซ้อนมากกว่าที่บิดามารดาของพวกเขาเคยเผชิญในสถานการณ์เดียวกัน แม้กระนั้นพวกเขาก็ยังมีสิทธิ์หวังว่า เมื่อตนเองชราลง ก็จะอยู่ในสภาพที่ดีกว่าคนชราในปัจจุบัน นางคริสติยาน กอลลองจ์ กล่าวอย่างตั้งความหวังไว้ว่า "คนชราในอนาคตจะมีสุขภาพดีขึ้นมีความรู้มากขึ้น จะได้เตรียมพร้อมมากขึ้น และจะได้สนุกกับชีวิตมากขึ้น พวกผู้หญิงซึ่งแต่ก่อนเคยผูกพันคุณค่าแห่งชีวิตเอาไว้กับลูก ต่อไปนี้ก็จะต้องเรียนรู้ถึงการดำรงชีวิตอีกแบบหนึ่ง"

บทความนี้เขียนโดย มารี เตแรส กิ ชาร์ด์
ร่วมกับผู้สื่อข่าวต่างจังหวัด "เลอ ฟวงต์"

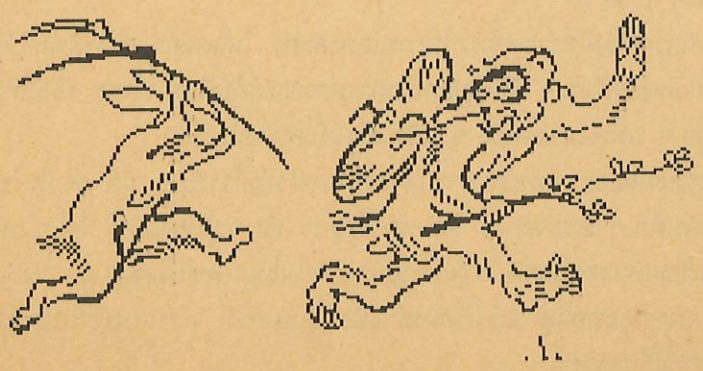

ความในใจ ของ LA TÊTE NOIRE

* ชัชรีวรรณ ไชยศิลป์

นับว่าเป็นครั้งแรกในวงการละคร ที่นักเรียน นิสิต นักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ 21 สถาบัน ร่วมกันฝึกหัดแสดงละครเป็นเวลาเกือบ 2 เดือน ภายใต้การฝึกซ้อมของ นาย Jean-Jacques BELLOT ผู้กำกับการแสดงจากปารีส ซึ่งอยู่ในวงการละครมาร่วม 30 ปี

ในจำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ 21 สถาบันนี้มีนิสิตนักศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาเพียง 6 คน อีก 34 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้น ม.4, ม.5 เด็กพวกนี้รู้สึกอย่างไร คิดว่าตนเองได้อะไร จึงมาฝึกซ้อมทุกวัน แม้ว่าสภาพจราจรจะเลวร้ายโดยเฉพาะเส้นทางที่จะมุ่งมาที่สมาคมฝรั่งเศส แม้ว่าฝนจะตกเกือบทุกเย็นตลอดเดือนกันยายนจนถึงกลางเดือนตุลาคมแม้ว่าชั่วโมงฝึกซ้อมจะทำให้กลับบ้านดึก และยังต้องมาทำงานทุกวันสม่ำเสมอวันละ 2 ชั่วโมงครึ่งในระยะแรก และเพิ่มเป็น 4–5 ชั่วโมงในช่วงวันหยุดและช่วงปิดเทอม ในขณะที่นักเรียนนักศึกษาที่มาสมัครในตอนแรกร่วม 150 คน เริ่มทยอยหายไป อะไรที่ทำให้เด็กที่เหลืออีก 40 คน ยังทำงานมาจนถึงวันสุดท้ายของการแสดง

เด็กทั้ง 40 คน โดยเฉพาะตัวละคร 12 คน แย่งกันตอบคำถามเมื่อถูกสัมภาษณ์ ความคิดเห็นหลากหลายความรู้สึกพรั่งพรูออกมามากมาย

ก่อนหน้านี้เคยเล่นละครมาก่อนไหม แล้วคาดคิดว่าจะมาพบการทำงานในด้านละครในลักษณะไหน

- ไม่เคยครับ นี่เป็นครั้งแรกที่เล่นละคร แล้วก็ไม่เคยคิดว่าละครจะมีลักษณะนี้ สำหรับผมละครก็คงคล้าย ๆ วิก 07
- ตอนแรกก็ไม่คิดว่าจะเข้ามาในการแสดงละคร ไม่เคยชอบละครตั้งแต่เด็ก ๆ แบบว่าตอนเด็ก ๆ เคยเล่นกับเพื่อน ๆ เพื่อนบอกเออมาแสดงละครกันนี่ เล่นกันนะ มันก็เหมือนเล่นขายของธรรมดาสนุก ๆ แต่พอมาเจอจริง ๆ แล้ว มันไม่ใช่อย่างนั้นเลย
- ตอนแรกนะฮะ พอทราบข่าวนะฮะจากอาจารย์ที่โรงเรียน ก็คิดว่าเป็นงานธรรมดา ๆ คิดว่าเป็นละครเด็ก ๆ กระจอก ๆ ตอนแรกก็คิดว่า เอ๊ะ จะไม่มาดีกว่า ไป ๆ มา ๆ เพื่อนยุฮะ คือว่าอยู่โรงเรียนเคยแสดงละคร ตอนแรกอาจารย์จะไม่ให้มาเพราะผมอยู่ ม.6 แต่ผมบอกว่าไม่เป็นไรอาจารย์ ผมอยากจะลองดู แล้วก็ตรงช่วงปิดเทอมพอดี พอตอนนั่งรถมาก็คิดในใจว่า โอ๊ยรถติด อารมณ์ก็บูดมาก...
- อาจารย์ บางคนนะไม่เคยมาสมาคมฝรั่งเศสเลย ไม่รู้ว่ามันอยู่ตรงไหน (เสียงแทรก) ใช่บางคนยังไม่เคยมาที่นี่เลย

---

* อาจารย์โรงเรียนเบญจมราชาลัย

- เครียดมาก พอมาถึง มีคนบอกว่าเชิญทางนี้ครับ เชิญในห้องฉายหนังเลย ผมก็สงสัย เอ๊ะ ทำไมเขาให้ความสำคัญกับงานนี้ขนาดนี้เชียวหรือ
- (เสียงแทรก) ใช่อาจารย์ ไม่คิดจะเจอบรรยากาศหรู ขนาดนี้ ก็ไม่เคยคิดว่าจะมีผู้กำกับจากต่างประเทศมากำกับพวกเรา คิดว่าคงจะให้พวกเรารวมกลุ่มกันเอง โดยแบบว่าให้เยาวชนไทยได้... คิดว่าบทพูดเป็นภาษาฝรั่งเศส
- แบบที่ผมคิดเอาไว้มันตรงกันข้ามนะครับ ไม่คิดว่าจะใหญ่แบบนี้ เข้ามาในห้องนี้ (Auditorium) ตอนแรก รู้สึกยังกับพจมาน เข้ามายืนในบ้านทรายทอง ผมว่า เราคิดไม่ผิด แล้วที่มา เราคิดถูกแล้ว
- คือมาวันแรกตกใจมาก เจอเด็ก ๆ โอ้โฮเด็กเยอะอย่างนี้ทำยังไงดี คือ ว่าจะไม่มาแล้ว ไหน ๆ ก็มาแล้ว มาดูแล้วกัน แต่พอ J.J ฝึกซ้อมช่วงสัปดาห์แรกก็ชอบ เพราะลักษณะการฝึกซ้อม ชอบการทำงานของเขามาก ก็ O.K มาทำงาน เคยเรียนละครมาบ้าง ไม่ได้เรียนเอกโท แต่เพราะชอบก็ไปขอลงวิชาการละครที่คณะมาบ้าง ก็... ไม่แปลกจากที่เคยพบ การฝึกซ้อมเหมือนกัน J.J. เก่งมาก เก่งจริง ๆ
- นี่เป็นการแสดงครั้งที่ 2 หลังจากที่เคยแสดงที่โรงเรียน ยอมรับว่ามันแตกต่างกันมาก คือ แบบเล่นที่โรงเรียนจะมีสายตาเล็ก ๆ เป็นแบบสายตาของเด็ก ๆ ที่จ้องมองเราอยู่ แต่เมื่อมาเล่นที่นี่เราต้องเล่นสู่สาธารณชน เป็นโลกกว้างขึ้นมาของการแสดงอีกระดับหนึ่ง ซึ่งยอมรับว่ายากพอสมควร
- ก่อนเข้ามาก็คิดไม่ออกครับว่าลักษณะการแสดงเป็นยังไง เพราะไม่เคยฝึกกับมืออาชีพแบบนี้มาก่อน แล้วสมัครเข้ามาเพราะอยากเข้ามาดู ก่อนหน้านี้ผมเคยเล่นละครที่โรงเรียน ล้มเหลวครับก็เพราะไม่มีการฝึกซ้อมที่ดีพอ ไม่มีผู้กำกับที่ดีพอ
- เป็นการแสดงครั้งแรกครับ ไม่เคยแสดงมาก่อน แล้วก็ไม่คิดว่าจะได้รับเลือก ตอนแรก ๆ ก็กลัวเหมือนกัน เห็นใบสมัครก็ลองดูสมัครดูเล่น ๆ เผื่อจะได้ประสบการณ์หรือความรู้อะไรขึ้นมาบ้าง
- ก็เคยเล่นละครที่โรงเรียน เล่นกับเพื่อน ๆ เล่นให้พวกน้อง ๆ ดู หรือเล่นเพราะอาจารย์สั่งมา หรือบางทีก็เล่นเพราะต้องการคะแนน ก็ไม่คิดว่าจะมาเล่นแบบนี้
- จริง ๆ แล้วเป็นคนที่ไม่เคยเล่นละครมาก่อน แต่ว่าเป็นคนชอบแสดงออก ก็เคยรวมกลุ่มกับเพื่อนในงานรับน้องคณะ เราจะมาเล่นตลกให้น้อย ๆ ดูกัน ปรากฏว่าแทนที่มันจะประสบผลสำเร็จที่คิด มันกลับล้มเหลวไม่เป็นท่า พวกเราก็หน้าแตกกันทั่วหน้า แล้วพวกรุ่นพี่ก็ด่า ยังรู้สึกเข็ดขยาดการแสดงบนเวทีไปอีกนาน พอเข้ามาทำงานชิ้นนี้แล้วหรือฮะ ที่แรกก็ยังกล้า ๆ กลัว ๆ แต่ว่า... คือว่าไม่เคยมีประสบการณ์จริง แล้วก็ยังขยาดอยู่ แต่พอได้เจอผู้กำกับอย่าง J.J นี่ทำให้รู้สึกสบายใจ
- ผมเคยเล่นล้มเหลวที่โรงเรียน ทำให้ประหม่าการละคร ไม่อยากเล่นอีกแล้ว ก็กลัวว่าจะทำให้เสียหน้าอีก เพราะอายมาก พอมาฝึกที่นี่นะทำให้ผมมั่นใจว่ามันสนุกสนาน มันเล่นได้ มันไม่ยากเกินไป ถ้าเราได้รับการฝึกที่ถูกต้อง

เอาละเมื่อเข้ามาทำงานแล้วมีความรู้สึกอย่างไรต่อการทำงาน

- ทำงานกับ J.J. แล้วสบายใจ เขาพยายามบอกเราว่าอย่าเพิ่มกังวลสิ่งที่ยังมาไม่ถึง ให้วางใจในตัวเขา แล้วเขาก็วางใจในนักแสดงทุกคนว่าทุกคนสามารถทำได้ ก็รู้สึกสบายใจที่ทำงานกับเขา
- J.J. เขาเก่งจริง ๆ คือเขามุขเยอะมาก เขาสามารถที่จะเอาคาแรคเตอร์ของคนที่มาเล่นให้เข้ากับตัวแสดงได้ แล้วดึงจุดเด่นของคน ๆ นั้นให้เข้ามาผสมผสานกับตัวละครในเรื่องได้ เขาเก่งมาก

เขาทำทุกอย่างเลย คือมาคนเดียว มีมืออยู่ 2 มือ แต่ทำละครให้เป็นละครได้ด้วยตัวเอง ตอนแรกคิดว่าการทำงานจะจริงจังกว่านี้ แต่ในเมื่อมาเจอเด็ก ๆ แล้ว O.K มันสนุก

- ตอนแรกรู้สึกเครียดมาก ก็คือ อื้อฮือ แต่ละคนมาดอย่างนี้ ไม่เคยทิ้งมาดเลย แต่พอเข้ามาแล้วก็รักแล้วชอบมาก ก็ไม่คิดว่าจะเหมือนพี่เหมือนน้อง (เสียงหัวเราะแทรก) อย่างนี้ อะไรก็แบบว่าปรับทุกข์สุขได้ทุกเวลาเลย แต่พอมาถึงจริงแล้ว บางทีก็มีข้อขัดแย้งกัน แต่เราก็แก้ปัญหาด้วยเหตุผลกันได้ การแสดงนี้ก็คิดว่ามีครูดี อย่างเช่นอาจารย์ BELLOT อาจารย์เป็นยิ่งกว่าพ่อก็ว่าได้ (เสียงปรบมือกราว) ทำเป็นทุกอย่าง ไม่คิดว่าเขาจะทำได้ขนาดนี้ แม้ว่างานผู้หญิงเขาก็ทำได้ แล้วคนที่ช่วยเหลือเราก็คือ Patrick ตอนแรกที่ไปบ้านเขา ก็ไม่คิดว่าเขารังเกียจหรืออะไรอย่างนี้ แต่ที่จริงแล้วเขารักเรามาก (เสียงหัวเราะ เสียงล้อเลียน) พอมาถึงขั้นนี้แล้ว เราคิดว่าการแสดงนี่มันคือสิ่งที่เราทุ่มเทมากที่สุด แม้ว่าเราจะไม่เคยแสดงเลยก็ตาม
- ผมก็มีความคิดแบบว่า เออถ้าเราได้รับเลือกก็เป็นบุญของเรา เพราะว่ามันหาโอกาสได้ยาก เพราะว่ามีเปอร์เซนต์น้อยที่จะได้แสดงแบบนี้ เผอิญได้รับเลือก แบบว่าผมปลื้มมาก พอกลับบ้าน ผมก็บอกว่าแม่ ๆ ตั้มได้รับเลือกนะแม่ – โอ๊ะ ดีใจลูก ดีใจ (เสียงหัวเราะ) ก็มาซ้อมทุกครั้งเลย ก็เห็นว่า M.BELLOT ดีมาก เพราะว่าเขา... แบบว่าเขาพูดภาษาเราไม่ได้ แต่เขาส่งความรู้สึกถึงเราได้ (โอ้โฮ ! เสียงหัวเราะ) แต่บางครั้งที่เขาด่า มันก็ยากนะครับ ที่จะให้เรามาครบทุกครั้ง
- คือรู้สึกว่าได้ร่วมร่วมทำกิจกรรมนอกเหนือจากที่โรงเรียน ที่อื่นจะหาไม่ได้อีกแล้ว เฉพาะที่นี่ที่เดียว
- เป็นละครแบบ... ช่วงชีวิตที่เป็นนักเรียนไม่มีโอกาสที่ได้ทำละคร ละครเป็นเรื่องที่สนุก และละครเรื่องนี้สนุกด้วย
- คือ แปลก... คือมีเพลงด้วย มีบทที่เป็นภาษาไทยแล้วก็ร้องเป็นภาษาฝรั่งเศส คนที่มาดูถ้าฟังภาษาฝรั่งเศสไม่รู้เรื่อง ก็สามารถฟังภาษาไทยได้

มีปัญหาอะไรไหมในการทำงาน

- งานที่ทำเป็นงานกลุ่ม ต้องอาศัยคุณสมบัติต่าง ๆ แต่ละคนมาจากต่างสถาบัน ต่างชั้น ต่างอายุ ต่างวัย ซึ่งทุกคนจะมาทำงานร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มนี้ ต้องอาศัยความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งออกมาตอนนี้ คิดว่ายังไม่เป็นที่พอใจพอสมควร
- ปัญหาคือความแตกต่างระหว่างวัย การศึกษา และความคิดที่แตกต่างกันมาก พอเข้ามาคนหนึ่งจะเป็นคนทำงานซีเรียส อีกคนทำงานร่าเริงด้วยเสียงหัวเราะ...
- ครั้งแรกที่เข้ามาก็คิดว่าจะไม่ติด แต่ก็ยอมรับว่าเขาให้เข้ามาแสดงออก เราก็แสดงออกในทางที่ถูก แม้ว่าจะล่วงเกินอะไรไปอย่างนี้ เราก็ปรับได้เราจูนกัน เราก็ยอมรับว่าการทำงานกัน ถ้าเกิดเราเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว เราก็จะทำได้ ก็ไม่มีปัญหา
- ปัญหาความสามัคคี เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ตอนนี้เราก็เคลียร์แล้ว

นักร้องต้องร้องถึง 20 เพลง มีปัญหาในการจำไหม

(หลายเสียง) มีค่ะ

- ค่ะ มีปัญหาในการเปลี่ยนทำนอง จะมีการเปลี่ยนทำนองใหม่ตลอดเวลา เมื่อ 2–3 วัน มีการเปลี่ยนอีกแล้ว เคยแต่ทำเสียงคลอ กลายเป็นต้องร้องเกือบทั้งเพลง แล้วจำเนื้อกันไม่ได้เพราะว่า

ร้องกันมาจำเฉพาะที่ตัวเองร้อง แล้วที่นี้ บางทีก็ต้องไปร้องของตัวละครด้วย ตายแล้วคราวนี้ แล้วก็ยิ่งเมื่อวานนี้นะคะ คือเขาเพิ่งเปลี่ยนเมื่อ 2 วัน แล้วเมื่อวาน ก่อนหน้าวันนี้ก็เพิ่งเปลี่ยน แล้วพอเมื่อวานร้อง เขายังจำเนื้อกันไม่ได้ แล้วอย่างทำนองเสียงอะไรแบบนี้มันยากขึ้น ทำให้ร้องกันไม่ค่อยได้ ทำให้ J.J. เขาอารมณ์ไม่ดี แล้วก็เมื่อวาน อาจารย์ชัยวัฒน์เขาพูดว่า เออคนที่ไม่มาอย่างนี้ก็ให้ออกไปเลย เมื่อวานก็เลยรู้สึกไม่ดีมาก เสียความรู้สึกมาก ๆ เหมือนกัน เอ๊ะ ทำไมเราเกิดเป็นอะไร ไม่สำคัญ เหมือนกับออกไปเลย ๆ อะไรอย่างนี้ คือคิดว่าคนที่เขาเข้ามาก็ตั้งใจค่ะ เขาก็ตั้งใจค่ะ แต่บางคนทีเขาขาด เขาอาจมีธุระอะไรกับครอบครัวเขา

- ปัญหาอีกอย่างค่ะ คือความไม่พร้อมกัน ยังเล่นกันอยู่
- ปัญหานี้แหละค่ะ ทำให้คนที่เขามาทุกวัน เขาก็หนักใจเพราะเขาต้องมาเริ่มใหม่กับคนที่เพิ่งมา ขาดบ้าง หยุดบ้าง มาสายบ้าง เขาต้องเริ่มทั้งหมด แล้วบางที J.J. เองก็อารมณ์ไม่ดีอะไรอย่างนี้ ปัญหาเหล่านี้ บางทีเราก็อึดอัดด้วย ความรู้สึกแบบว่า บางครั้งมันก็ซีเรียสไป เข้าใจว่าขาดไม่ได้ เข้าใจว่างานมันต้องเดิน งานมันต้องตั้งใจ มันจะหยุดจะขาดไม่ได้ มันต้องไปตลอด พอขาด พอหยุดสะดุดปั๊บ เกิดซีเรียสขึ้นมาอย่างนี้ ทำให้เด็ก ๆ น้อง ๆ ที่เขาไม่เคยร่วมทำงานที่มันจริงจังขนาดนี้...

งานนี้เป็นงานแรกที่จริงจังที่สุดที่เคยทำมาใช่ไหม

- ใช่ค่ะ ใช่ครับ (หลายคนแย่งกันตอบ)

แล้วก็มีปัญหาที่กระทบการเรียนไหม

- ก็เราพยายามมาให้ทัน บางครั้งต้องโดดเรียนคาบ 8 มา ทางโรงเรียน ผ.อ.เขารู้ว่ามาซ้อมละคร คือว่าทางอาจารย์เขาจะหักเวลาเรียนเราทำให้เราขาดเรียนไป อาจารย์ก็ไม่ได้เรียกไปตำหนิ แต่เขาก็แค่บ่น ๆ ว่าอะไรขาดคาบ 8 ทุกทีเลย
- โอ๊ย หนูไม่มีปัญหาค่ะ โรงเรียนหนูอยู่ใกล้ หนูเดินมาได้ค่ะ
- ของหนู ก็ตอนแรกคิดว่า... เข้ามาแรก ๆ จะทำให้เสียการเรียนแต่ไม่ใช่ คือ มันเป็นการเดเวลอปตัวเองด้วย เดเวลอปด้านภาษา และการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ เพราะว่าที่โรงเรียนหนูน่ะ เป็นแบบโรงเรียนที่แคร์มากเกี่ยวกับด้านการเรียน ทุก ๆ คนจะห้าม มณฑิราอย่าไปเลย ขวัญอย่าไปเลย แบบนี้ เพราะจะทำให้เสียการเรียน อาจารย์หัวหน้าหมวดฝรั่งเศสท่านก็เตือนว่า ทำไมเธอถึงมาล่ะ เพราะมันทำให้เธอเสียการเรียนนะ หนูก็พูดว่า *Je suis responsable.* หนูบอกแบบนี้ค่ะ หนูว่าหนูมีความรับผิดชอบพอที่จะรับผิดชอบตัวเอง รับผิดชอบการเรียน ก็แบ่งเวลาได้ ตอนแรกก็คือปัญหา แต่จริง ๆ แล้ว มันไม่ใช่ปัญหา
- อาจารย์ หนูว่ามันได้มากกว่าเสียนะ ได้ภาษา ได้เพื่อน ได้ฟังสำเนียง แบบว่าได้พูดคุย ได้ฟัง ได้กล้าพูดกับชาวต่างประเทศ ตอนแรกไม่กล้าพูดกับเขา กลัวพูดผิด พูดแค่ *Bonjour. Comment allez-vous?* แล้วรีบเดินหนีไปเลยอาจารย์ เขาตอบ *Très bien.* ไล่หลัง มันจะเป็นแบบนี้แหละอาจารย์ เดี๋ยวนี้ก็*O.K.* กล้าสู้หน้า ก่อนนี้พูด *Bonjour* แล้ววิ่ง เป็นปริศนาค่อยมาเดาคำตอบ ไม่กล้าพูด ตอนนี้ *O.K.* กล้าพูด

มีปัญหาอื่นนอกเหนือจากนี้ไหม

- ไม่คอยเจอพ่อแม่ กลับบ้านนี้แบบว่ากลับก็ดึก พ่อแม่ก็นอนแล้ว ตื่นเช้าขึ้นมา ยังไม่ทันเห็น พ่อแม่ไปทำงาน กว่าจะมาที่นี่ กลับอีกก็เลยไม่เคยเจอพ่อแม่ พ่อแม่ก็คิดถึง
- พ่อแม่ไม่ดุ เพราะเขาเห็นว่าเราโตแล้วตัดสินใจได้ แล้วที่เรามาทำงานครั้งนี้ นั่นก็คือจุด ๆ หนึ่งที่เราจะก้าวไปเป็นนักแสดงที่ดีในอนาคตก็ได้ (อื้อฮือ อาอ้า เสียงแทรกหลายเสียง)

คราวนี้ ลองบอกถึงความประทับใจในการทำงานครั้งนี้

- ประทับใจ พวกพี่ ๆ น้อง ๆ ทั้งหลาย แล้วก็ประทับใจในตัวครู BELLOT มาก
- ประทับใจเพื่อนเป็นกันเองมาก การแสดงนี้สนุกมากจะเก็บไว้ในความทรงจำ ไม่มีวันลืมกับความรู้สึกดีพวกนี้เลยนะ (เสียงปรบมือ)
- พวกเรารักการแสดงมาก มาที่นี่อยู่กับเพื่อนทุกคน เรียกว่าลืมเพื่อนที่โรงเรียนไปเลย (โอ้โอ... เสียงแทรก) ลืมไปเลยอาจารย์ แบบว่ารักมาก
- ผู้กำกับมีความสามารถมาก ไม่คิดว่าจะได้มาทำงานกับคนระดับนี้
- ประทับใจความแปลกใหม่ของรูปแบบละคร
- ทุกคนสามัคคีกันดี ช่วยกันดี มีอะไรก็ช่วยเหลือกัน
- ประทับใจครู BELLOT นี่นะวันที่ 26 เล่นเสร็จ วันที่ 27 เขาก็กลับ จะรู้สึกเสียใจมากเลยแบบว่าจะไม่ได้เจออีกแล้ว หลังจากที่ได้ทำงานร่วมกันมาระยะ เวลา 2 เดือน นี่จะได้เจอแต่หน้าเขา พ่อแม่ที่บ้านก็ไม่ค่อยได้เจอ ตื่นขึ้นมาแล้วจะมาที่นี่เลย แหมอาจารย์มันคงจะคิดถึง คิดถึงมากเลยครู BELLOT นี่ แบบว่าเพื่อนทุกคนอยู่ในประเทศไทย ยังมีโทรศัพท์ติดต่อกันได้ แต่ถ้าเป็นครู BELLOT จะติดต่อกันไม่ได้ เลย อยากให้เขากลับมาหาพวกเราใหม่ (เสียงแทรกโอ้โฮ) แล้วในวันที่เราแสดง คงจะติดต่อกับเขาไม่ได้เราก็เป็นคนแบบว่า ถ้าเราจะเขียนจดหมายให้เขา ก็เขียนภาษาฝรั่งเศสยังไม่ค่อยเป็น เราเพิ่งจะอยู่ ม. 5 เรียนอะไรแบบนี้ก็ยังไม่ค่อยรู้เรื่องว่าจะเขียนพูดกับเขายังไง อย่างนี้คงพูดยากนะอาจารย์ ใช่อาจารย์ คงจะคิดถึงมาก คงจะเป็นแบบไม่ได้เห็นหน้าเขานะอาจารย์ เหมือนกับว่าอยู่กันคนละซีกโลก อยู่คนละแถบ เราอยู่เอเชีย แล้วเขาไปอยู่... อย่างนี้ล่ะ อยู่ซีกโลกอื่นน่ะ...

วันนี้ การแสดงก็ผ่านพ้นไปแล้ว ม่านเวทีปิดลงแล้ว แต่มีความทรงจำมากมายที่ยังค้างอยู่ในใจของเด็ก 40 คน ศรัทธาที่มีต่อผู้กำกับ ความผูกพันที่มีต่อผู้ร่วมงานพวกเขาได้เรียนรู้อะไรต่อมิอะไรไปมากมาย การทำงานร่วมกันละครเวที และภาษาฝรั่งเศส เป็นความน่าอัศจรรย์ใจที่นักเรียนชั้น ม. 4 สามารถร้องเพลงฝรั่งเศสยุคเรอเนสซองต์ ได้จำขึ้นใจถึง 20 เพลง ผลจากการร่วมกิจกรรมละครครั้งนี้ สิ่งที่แน่นอนคือ ทำให้เด็กพวกนี้มีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาภาษาฝรั่งเศส ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเขาเอง และใครจะไปรู้ว่า หนึ่งหรือมากกว่านั้น ในจำนวนเด็ก 40 คนนี้ อาจจะกลายเป็นดาวรุ่งดวงหนึ่ง ในวงการละครในอนาคตก็ได้

Ici Vichy ....

กอบเกื้อ คชเสนี *

ประโยคแรกที่ผู้เขียนได้ยินนายสถานีประกาศ เมื่อขบวนรถไฟแล่นถึงสถานีเมือง Vichy คือที่มาของชื่อเรื่อง

ผู้เขียนพร้อมทั้งเพื่อนครูอีก 7 คน คือ อ.พรรณิภา พงษ์สุพรรณ์ (รร.สตรีชัยภูมิ) อ.พาชื่น องควรรณดี (รร.ปทุมวิไล) อ.วิเศษ น้อยพึ่ง (รร.ยโสธรพิทยาคม) อ.เพียงใจ เรืองศรี (รร.เบญจมราชานุสรณ์) อ.ขนิษฐา ตุนสุวรรณ (รร.เบญจมราชาลัย) อ.สิรจิตต์ เดชอมรชัย (รร.เซนต์ฟรังซีสซาเวียร์คอนแวนต์) และอ.ดวงเดือน หลวงอ้าย (รร.พะเยาพิทยาคม) โดยมีพี่ ๆ ศึกษานิเทศก์อีก 4 ท่านร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ด้วย คือ พี่ละเอียด พี่สุธีรา พี่ลักษมี และพี่นีลวรรณ พวกเราทั้ง 12 ชีวิตได้รับทุนจากรัฐบาลฝรั่งเศสเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมภาษาที่สถาบัน CAVILAM ณ เมือง Vichy โดยที่พวกเรา 8 คน ได้รับทุน 9 เดือน ส่วนพี่ ๆ ศน. ได้รับทุน 4 เดือน

สถาบัน CAVILAM (Centre Audiovisuel de Langue Modernes) ตั้งอยู่ที่เมือง Vichy ในแคว้น Auvergne ของประเทศฝรั่งเศสไม่ใช่สถาบันใหม่สำหรับคนไทย เนื่องจากมีอาจารย์สอนภาษาฝรั่งเศสหลายท่านในประเทศไทยได้เป็นศิษย์เก่าของสถาบันแห่งนี้มาแล้ว

พวกเราออกเดินทางไปประเทศฝรั่งเศสโดยสารการบิน Air France เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2533 และถึงสนามบิน Roissy Charles de Gaule วันที่ 1 ตุลาคม เวลาประมาณ 4 นาฬิกา แต่กว่าจะได้ออกจากสนามบินก็กินเวลาหลายชั่วโมง เพราะพวกเราถึงสนามบินเช้าเกินไปแต่ต้องรอติดต่อเอกสารสำคัญบางอย่างกับเจ้าหน้าที่ของ C.I.E.S ที่สนามบินซึ่งเปิดทำการตอน 7 นาฬิกา และมิใช่พวกเราคณะเดียวยังมีผู้ได้รับทุนต่างชาติอื่น ๆ อีกที่มารอเจ้าหน้าที่เช่นกันอีกหลายคณะ จึงทำให้เสียเวลามาก และกว่าจะได้เดินทางไป Vichy จริง ๆ ก็ต้องอยู่ค้างคืนที่ FIAP ที่ Paris 2 คืนเพื่อติดต่อเกี่ยวกับเอกสารสำคัญบางอย่าง ตั๋วรถไฟ และเงินเดือนเดือนแรกที่ C.I.E.S ที่ Paris หลังจากใช้ชีวิต 2 คืนใน Paris พวกเราทั้งหมดก็ได้ฤกษ์เดินทางไป Vichy กันซะทีด้วยความโล่งอก แต่ที่หนักอกและหนักมือก็คือกระเป๋าเดินทางและสัมภาระของพวกเราทั้งหมดที่มีอยู่ 24 ชิ้นด้วยกัน แต่พวกเราทุกคนก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ค่อยคุ้นเคยกันสักเท่าไหร่ พวกเราขึ้นรถไฟที่ Gare de Lyon นั่งคุยกันไปบ้างหลับกันบ้างด้วยความอ่อนเพลีย ก็ถึง Vichy โดยใช้เวลาอยู่บนรถไฟ 3 ชั่วโมงพอดี

ถึงแล้วก็มีคนขับรถของสถาบันมารับไปที่ CAVILAM Dilon เป็นแห่งแรกเพื่อรายงานตัว ทำบัตรประจำตัว และรับฟังข้อมูลบางอย่างจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศูนย์นี้ เพื่อให้พวกเราได้เตรียมตัวเองถึงโปรแกรมที่ต้องทำในวันรุ่งขึ้น จากนั้นคนขับรถของสถาบันคนเดิมพาพวกเราไปส่งยังโรงแรมต่าง ๆ เราแยกกันอยู่ตามโรงแรม 3 คนบ้าง 4 คนบ้าง และตลอดระยะเวลา 9 เดือนเราก็ยังคงอาศัยโรงแรมเป็นแหล่งพักพิง ไม่มีหอพักมหาวิทยาลัย เพราะ Vichy ไม่ใช่เมืองมหาวิทยาลัย เราถึงที่พักก็เย็นมากแล้ว ผู้เขียนพักอยู่โรงแรมชื่อ Hôtel des Victoires กับอ.เพียงใจ และอ.สิรจิตต์ และหลังจากนั้นอีก 1 เดือน อ.พรรณิภา ก็ย้ายเข้ามาพักอยู่ด้วยกัน

---

* อาจารย์โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

เพราะโรงแรมที่อยู่แต่แรกไม่ค่อยสะดวกนัก เมื่อเอาของเก็บเรียบร้อยแล้วเลยชวนกันออกมาเดินเล่นกัน ขณะนั้นเพิ่งจะ 3 ทุ่มเองแต่ไม่ค่อยมีผู้คนตามถนนหนทางเท่าไหร่ เลยคิดปลงใจว่านอกจากเป็นเมืองเล็กแล้ว ยังเงียบสงบอีกด้วย

วันรุ่งขึ้นพวกเราไปที่สถาบัน CAVILAM Foch ตอน 8 นาฬิกา ไม่มีการขึ้นรถเมล์ เดินไม่กี่นาทีก็ถึง เมื่อเข้าสัมภาษณ์กับ Madame J.NAVARO ผู้บริหารฝ่ายวิชาการของสถาบันแล้ว เราก็แยกเข้าชั้นเรียนตามที่มาดามท่านนี้กำหนดให้ อ.วิเศษ อ.พาชื่น อ.เพียงใจ อ.ขนิษฐา และอ.สิรจิตต์ เรียนที่ CAVILAM SAN CARLO ซึ่งอยู่ห่างจาก CAVILAM Foch ไม่เท่าไหร่ ส่วนพี่ ศน. อ.พรรณิภา อ.ดวงเดือน และผู้เขียน เรียนที่ CAVILAM Foch

ช่วง 6 เดือนแรกพวกเราจะเข้าชั้นเรียนเพื่อฟื้นฟูภาษา (le perfectionnement dufrançais) ชั้นเรียนที่สถาบันแห่งนี้แบ่งเป็น 3 niveaux คือ Débutant, Moyen et Avancé ลักษณะการเรียนการสอนที่ CAVILAM นอกจากจะใช้เทคโนโลยีทุกรูปแบบเพื่อช่วยในการสอนแล้วยังเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่ออภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการเล่นเกมส์ สอนเพลง และทำ exposé หน้าชั้นเรียน เพื่อนร่วมห้องจะเป็นเพื่อนต่างชาติจากทุกมุมโลก เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น จีน เวียดนาม อินโดนีเซียน อเมริกัน สวิส เยอรมัน และประเทศในทวีปแอฟริกา

นอกจากนี้สถาบันแห่งนี้ยังนิยมใช้หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างมากมาย รวมทั้งการฝึกภาษาในห้องปฏิบัติการทางภาษาอีกด้วย

ข่าวหนังสือพิมพ์ที่นำมาใช้ในห้องเรียนก็จะมาจากหนังสือพิมพ์ภาษาฝรั่งเศส อาทิ เช่น Le Point, L'Obervateur, le Monde, la Montagne (หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ Vichy) และ Le Figaro แล้วแต่ครูท่านใดจะสั่งให้ซื้อเล่มใด ส่วนข่าวโทรทัศน์และวิทยุก็จะเป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้เราได้เคลื่อนไหวรู้ทันเหตุการณ์ และยังทำให้ได้ฝึกทักษะในการฟังให้พัฒนาขึ้น แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่ดีเพราะภาษาที่ได้รับฟังค่อนข้างเร็วทั้งที่เป็นระดับความเร็วปกติที่เขาพูดกัน

แหล่งบริการด้านเอกสารและหนังสือจะอยู่ที่ CAVILAM Bayard ซึ่งเป็นห้องสมุดของครู พวกเราก็สามารถไปใช้บริการได้ มีบรรณารักษ์ชื่อ Françoise HUGON เป็นผู้ที่น่ารักมากมีอัธยาศัยดี ให้ความช่วยเหลือพวกเราเป็นอย่างดีเละจำชื่อพวกเราได้แม่นยำทุกคนเพราะเธอเป็นผู้รับผิดชอบลงทะเบียนในการสอบแต่ละครั้ง

3 เดือนหลังพวกเราค่อย ๆ มีชั่งโมงในการเรียนในห้องน้อยลง เพราะต้องทำงานทางด้านการสอนซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของ Marie-Louise PARIZET มือหนึ่งของสถาบันแห่งนี้โดยที่พวกเราทั้ง 8 คนต้องเข้าสังเกตการสอนของครูชาวฝรั่งเศสประมาณ 6 อาทิตย์ และบางครั้งต้องฝึกสอนในชั้นที่เข้าไปสังเกตการสอนด้วย โดยมีครูที่รับผิดชอบห้องนั้นเป็นครูพี่เลี้ยง Marie-Louise แบ่งพวกเราให้ทำงานร่วมกัน 2 คน บ้าง 3 คนบ้าง และที่สุดมีการถ่ายทำวิดิโอการสอนของพวกเรา เพื่อเก็บไว้ศึกษาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นขณะทำการฝึกสอน ซึ่ง Marie-Louise ก็ให้คำแนะนำในการแก้ไขการสอนที่ผิด ๆ เป็นอย่างดี และก็สรุปว่าพวกเรายังสอนแบบ Traditionnnel

แต่พวกเราไม่ได้เรียนอย่างเดียว มีการพบปะกับชาวฝรั่งเศสบ้าง เช่น จัด La Soirée thaïlandaise ทานข้าวร่วมกับ les familles françaises และครอบครัวฝรั่งเศสได้จัดเลี้ยงส่งก่อนพวกเราเดินทางกลับ นอกจากนี้มีการจัดให้ไปดูงานที่โรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนมัธยม ซึ่งมีผู้ประสานงานที่น่ารัก 2 ท่าน คือ Marianne และ Marie-Laure และเป็นผู้รับผิดชอบ Le Club du CAVILAM San Carlo ด้วย เพราะ Club นี้แหละที่จัดให้พวกเราได้เที่ยว และพี่ไทยก็ชอบทัศนาจรอยู่แล้วด้วย จะไปกันทุกครั้งถ้ามีโปรแกรมตามที่ Club จัด

ราคาบัตรก็เป็นราคานักเรียนทุน การบันเทิงอื่น ๆ ก็เช่น การจัดฉายหนังที่ห้องประชุมชั้นล่างของ CAVILAM Foch แต่พวกเรามักชอบไปดูตามโรงภาพยนตร์ซึ่งมีอยู่ 3 แห่ง เพราะจอใหญ่ดีและตั๋วหนังก็ราคานักเรียนใบละ 16 F ซึ่งราคาปกติจะเกือบ 30 F

ชีวิตความเป็นอยู่ที่ Vichy ก็เรียบง่ายมี Magasin ในเมืองมากพอสมควร ที่พอจะจับจ่ายซื้อเครื่องอุปโภค บริโภคอยู่ 2 แห่ง ไกลออกไปหน่อยแต่พอเดินได้อีก 2–3 แห่ง ซึ่งราคาของจะถูกกว่า 2 แห่งแรก ตลอด 9 เดือน ได้ Vacances อยู่ 2 ครั้ง ๆ ละ 4–5 วัน คือ ช่วง Noël และ Pâques แต่ละคนก็มีโปรแกรมของตัวเอง บางกลุ่มก็เข้า Paris หรือไปเที่ยวตามเมืองต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์พวกเรามักจะไปเดินเล่นใน Parc du lac ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ Allier ไม่ห่างจากที่พักนัก โดยเฉพาะเมื่อเริ่มรู้สึกว่าน้ำหนักจะเพิ่มแล้ว ก็จะไป Faire du jogging ที่แห่งเดียวกันนี้ บรรยากาศในเมืองนี้ก็เงียบ ๆ เรียบ ๆ กิจกรรมน้อย แต่สิ่งที่เป็นที่กล่าวขวัญก็คือ L'eau de Vichy (ชื่อน้ำแร่ผลิตลงขวด) บ่อน้ำแร่ (Source Thermale) นักท่องเที่ยวจะมาเยี่ยมชม และผู้ป่วยโดยเฉพาะโรคตับจะมารักษาตัวที่เมืองนี้ ลูกอม (pastilles de Vichy) ยี่ห้อ *Vichy* เป็นลูกอมทำมาจากน้ำแร่ผสมน้ำตาลอัดเม็ดรูป 8 เหลี่ยม ได้ยินเค้าเล่าว่าสามารถบรรเทาอาการปวดท้องได้ ซึ่งพวกเราก็ส่งน้ำตาลอัดเม็ดนี้ข้ามประเทศคนละหลาย ๆ กล่อง

วันเวลาที่ผ่านไป 9 เดือน ทำให้พวกเราได้สัมผัสกับบรรยากาศที่แตกต่างจากบ้านเรา โดยสิ้นเชิงทุกฤดูกาล วันเวลาเท่านั้นที่ผ่านไปแต่ความทรงจำและความรำลึกถึงเมือง Vichy มิได้จางหายไปแม้แต่น้อย

ท้ายที่สุดผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณ Mr. Michel DEVERGE ซึ่งเป็นท่านทูตวัฒนธรรมคนใหม่ อาจารย์ ดร.ธิดา บุญธรรม อาจารย์ดร.จงกล ศุภเวชย์ สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย รัฐบาลฝรั่งเศส และทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ให้ผู้เขียนและเพื่อนครูอีก 7 ท่าน ได้มีโอกาสไปค้นคว้าหาประสบการณ์ และบันทึกความทรงจำยากที่จะลืมได้

บริษัท รอแยลอินเวสท์เตอร์ คอร์เปอเรชั่น จำกัด

ROYAL INVESTOR CORPORATION LIMITED.

Sinthorn Bldg. 4th Flr. 132 Wireless Rd. Bangkok 10500
Tel. 2500210-3, 2520215 ext, 400-404
Tly. 84055 ROYAL TH

Comment accueillir

รวบรวมโดย กอง บ.ก.ส.ค.ฝ.ท.

ต้นเรื่อง :- *"อาจารย์คะ เวลาแขกที่เป็นฝรั่ง...อ้า...ฝรั่งเศสมาเยี่ยมโรงเรียนหนูควรจะพูดต้อนรับว่าอย่างไรคะ"*

ได้ต้นเรื่องมาเพียงเท่านี้เอง ขาดรายละเอียดที่จำเป็นมากมาย จะให้คำตอบสั้นๆ อย่างไรได้ การพูดต้อนรับแขกนั้น ต้องคำนึงถึงรายละเอียดหลายอย่างนอกจากสถานที่ เวลา โอกาส แล้วยังต้องคำนึงถึงตัวบุคคล และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลผู้ต้อนรับกับแขกด้วย เพราะคำพูดที่จะใช้นั้นไม่เหมือนกัน ผู้พูดต้องเลือกให้เหมาะสม

หลักสำคัญในการต้อนรับแขก ก็คือ การสร้างความสุขความพอใจให้แก่แขกผู้มาเยี่ยมเยียน ถ้าผู้ต้อนรับเป็นคนรักอิสระอย่างมากมาย จะไม่เหมาะสมที่จะต้อนรับแขก เพราะต้องฝืนใจเสียสละความอิสระของตนเองเพื่อสร้างความสุขความพอใจให้แก่ผู้อื่น เช่นต้องแสดงความสุภาพ ความนอบน้อม การยกย่องให้เกียรติ การรักษาหน้าของแขก การรักษาน้ำใจของแขกโดยเฉพาะแขกที่เราไม่ได้นัดมา หรือมาผิดนัด หรือมาหาเราในขณะที่เราไม่มีอารมณ์จะต้อนรับใครเลย

"หนู" ในต้นเรื่อง ขอเดาว่าคงเป็นครูหรือนักเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ต้อนรับ ทำหน้าที่เจ้าของบ้าน ในที่นี้ขอแต่คำพูดต้อนรับ ดังนั้นก็จะเสนอเฉพาะคำพูดต้อนรับที่ธรรมดาสามัญ ซึ่งใช้กันจริงๆ ในชีวิตประจำวัน ผู้พูดเป็นผู้อาวุโสน้อย ส่วนคนฝรั่งเศสที่มาเยี่ยมคงสูงอาวุโส ดังนั้น ก็มีคำกล่าวต้อนรับสั้นๆ ให้เลือกดังนี้

- Bonjour, c'est gentil de venir nous voir.
  คำกล่าวนี้เริ่มด้วยการทักทาย และแสดงความยินดีที่แขกมาเยี่ยม
- Je suis content (e) de vous voir. แสดงความยินดีที่ได้พบผู้ที่มาเยี่ยม
- Nous sommes heureux (ses) d'accueillir aujourd'hui Monsieur Vincent.
  แสดงความพอใจที่ได้ต้อนรับผู้ที่มาเยี่ยม
- Monsieur Vincent, je suis chargé (e) de vous accueillir.
  แนะนำว่าตนเองรับหน้าที่เป็นผู้ต้อนรับแขก
- Soyez le bienvenu, Monsieur Vincent. แสดงว่ายินดีต้อนรับแขก

ถ้าเจ้าของบ้าน หรือผู้ต้อนรับเป็นเพื่อนหรือเป็นผู้คุ้นเคยกัน หรือมีอาวุโสและฐานะเท่ากัน ก็เลือกใช้คำพูดต้อนรับได้ดังนี้

- Ah, vous voilà, entrez donc. เชิญเข้ามาในห้อง

- Entrez, ne restez pas à la porte, voyons!

ถ้าผู้ที่มาเยี่ยมไม่กล้าเข้ามาในห้องก็เรียกให้เข้ามา ผู้นี้มักจะเป็นนักเรียนซึ่งไม่กล้าเข้ามาหาครู แต่ก็ต้องการเข้ามาหา

- Ah, c'est toi, อ๋อ เธอนั่นเอง
- Tiens, voilà le plus beau ! ทักอย่างสนิทมากกว่าสุดหล่อ
- Quelle bonne surprise ! แปลกใจ (แกมดีใจ) ที่คุณมาหา
- Bonjour, vous avez trouvé facilement.

แสดงความเห็นใจที่แขกมาสายนิดหน่อย คงจะหาโรงเรียนเราไม่เจออยู่นาน ฯลฯ

ถ้าจะถามว่ามีธุระอะไรหรือก็พูดสั้นๆ ธรรมดาๆ เป็นกันเองว่า

- C'est à quel sujet ?

ถ้าอยากจะเอ็ดแขก (ที่เด็กกว่าผู้พูดมากๆ) ที่มาหาอย่างผิดกาลเทศะก็จะพูดว่า

- Qu'est - ce que vous venez faire à cette heure - ci ?
- Vous avez rendez - vous ?

ถ้าอยากเขียนป้ายสั้นๆ ว่า *"ขอต้อนรับเข้าสู่กรุงเทพฯ"* ก็เขียนว่า

Bienvenue à Bangkok.

และถ้าจะบอกว่า *"ยินดีต้อนรับทุกท่าน"* ก็เขียนว่า

Bienvenue à tous.

หวังว่า *"หนู"* คงเลือกคำพูดต้อนรับได้แล้วนะคะ

อภินันทนาการ

IATA COFFEESHOP & RESTAURANT

PATA COFFEESHOP & RESTAURANT

อาหารจีนระดับคลาสสิก

รสชาติที่ชวนลิ้มลอง

สยามสแควร์ ซอย 4 และซอย 3 โทร. 252—6514, 252—8800, 252—0236

ประชาสัมพันธ์ POITIERS-CAREL

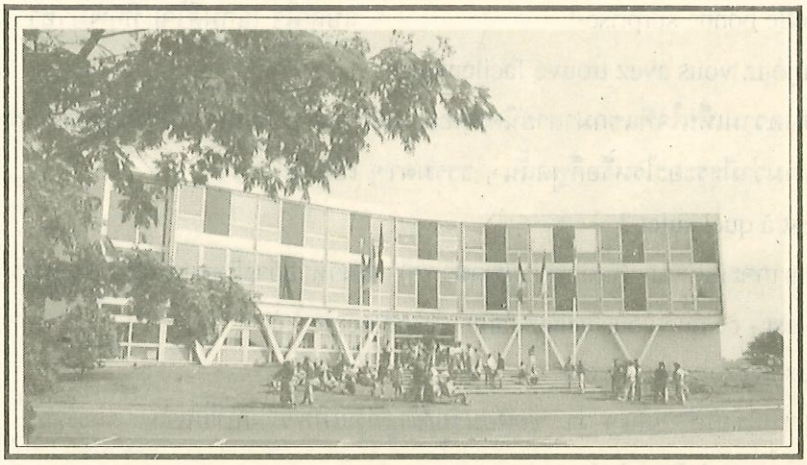

CAREL INFORMATIONS GENERALES

- Créé en 1966 par la ville de ROYAN.
- Etablissement public rattaché à l'Université de POITIERS.
- Centre multilingue pour tous niveaux et tous publics :

FRANCAIS POUR ETRANGERS, ANGLAIS, ALLEMAND, ESPAGNOL, ITALIEN.

Vous pouvez contacter directement les services suivants en composant le numéro de téléphone deleur ligne directe :
Demandes de brochures, informations générales (dates, stages...) : 46.39.50.00
Inscriptions : 46-39-50-15 Renseignements d'ordre pédagogique : 46.39.50.16

OBJECTIFS
- Offrir des contenus qui répondent aux besoins des stagiaires selon leur profil.
- Insister sur l'expressin orale et faire vivre la langue française.
- Faire découvrir la culture et la civilisation de la France contemporaine.

ORGANISATION DES ETUDES
- Tests de niveau à l'entrée en stage.
- Rapport pédagogique à la fin du stage.
- Certificat de fin de stage.

Les cours Adultes sont de 25 heures par semaine.
Cours de Français général : 12 à 15 étudiants en moyenne par classe.
Cours de Français de spécialité : 12 étudiants maximum par classe.
Les cours pour scolaires sont de 15 heures par semaine avec des activités sportives l'après-midi.

OUVRAGES PEDAGOGIQUE

Les stagiaires devront se procurer les ouvrages nécessaires dans les librairies de la ville.

EXAMENS ET DIPLOMES

- DEF Diplôme d'Etudes Françaises (examen annuel en juin).
- DELF et DALF (voir explications au dos du calendrier).
- Examens de la Chambre de Commerce de PARIS.

EQUIPEMENT AUDIO-VISUEL

- 20 Salles de classe, 6 laboratoires, studio d'enregistrement TV.
- Une salle informatique (Enseignement Assisté par Ordinateur, CDROM).
- Une Bibliothèque.

HEBERGEMENT

Différentes formules proposées par l'intermédiaire du service hégergement du CAREL (famille, chambre, studio, appartement)
Voir fiche jointe.

ANIMATION-LOISIRS

- Un animateur permanent est à votre disposition pour organiser votre séjour à ROYAN et vous proposer de multiples activités :

des excursions, des soirés internationales, des soirés dansantes, des soirés-rencontre avec des habitants de ROYAN, des concerts classiques et modernes, du théatre, du tennis, de la voile, de l'équitation, du golf, etc ...

COMMENT SE RENDRE à ROYAN

En voiture :	De PARIS Autoroute A 10 jusqu'à SAINTES sortie 25.
	De Bordeaux Autoroute A 10 Jusqu'à MIRAMBEAU sortie 27.
En train :	De PARIS Gare Austerlitz ou Gare Montparnasse (TGV).
	Changement de train à Angoulème suivant horaires.
	De BORDEAUX train avec changement à SAINTES.
En avion :	De Paris : Aéroport de BORDEAUX ou LA ROCHELLE.

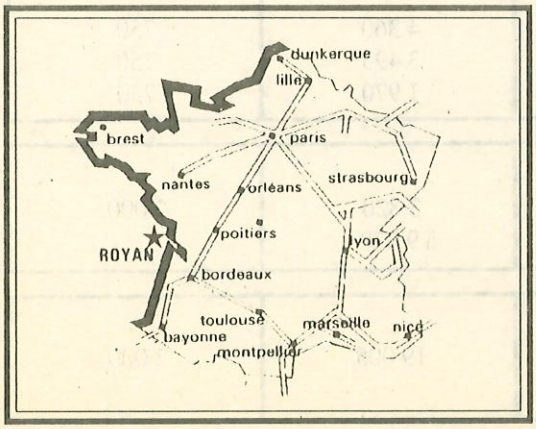

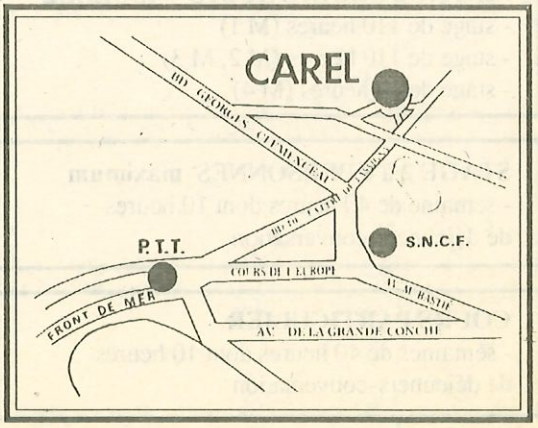

CAREL TARIFS 1992-FEES

Nature du stage	Prix FF	Acompte à verser à l'inscription
FRANCAIS GENERAL		750
- 3 semaines (75 heures)	3 000	(1 à 3 mois de stage)
- 4 semaines (100 heures)	4 000	2 000
- semaine supplémentaire au-delà de 4 semaines	1 000	(4 à 6 mois de stage)
		4 000
		(+ de 7 mois de stage)
Boursiers du Gouvernement Français :		
- 3 semaines (75 heures)	2 250	pas d'acompte
- 4 semaines (100 heures)	3 000	
- semaine supplémentaire au-delà de 4 semaines		
STAGES FRANCAIS DE SPECIALITE		
- 3 semaines (75 heures)	3 525	750
- 4 semaines (100 heures)	4 700	750
Préparation sanctionné par des examens de la Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris (CCIP)		
AUTRES PRESTATIONS PROPOSEES BROCHURES SPECIALES SUR DEMANDE		
STAGES POUR SCOLAIRES (13-17 ans)	Tarif groupe	
- 3 semaines (45 heures)	- stages réservés à des groupes constitués	
- 4 semaines (60 heures)	- hébergement et activités sportives compris	
STAGES FORMATION DE FORMATEURS METHODOLOGIE AUDIO-VISUELLE		
- stage de 110 heures (M 1)	4 360	750
- stage de 110 heures (M 2, M 3)	3 495	750
- stage de 35 heures (M 4)	1 970	750
STAGE 2 à 6 PERSONNES maximum		
- semaine de 40 heures dont 10 heures de déjeuners-conversation	3 820 à 9 870	2 000
COURS PARTICULIER		
- semaines de 40 heures dont 10 heures de déjeuners-conversation	19 005	2 000

COURS DE FRANCAIS DE SPECIALITE

Cours réservés aux étudiants ayant un excellent niveau de connaissance du français (sous réserve de 12 participants minimum),

Stages sanctionnés par un examen de la Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris. (brochure de la CCIP sur demande).

❒ **Français du tourisme et de l'hôtellerie**

permet à l'étudiant par des mises en situation, l'approche du domaine du tourisme et de l'hôtellerie : recevoir un appel téléphonique, faire un appel, renseigner un client, connaître les phrases-clé de l'accueil, de la restauration ...

• Pour l'examen de juin, préparation à partir du 11.05.92

○ **Français commercial et économique**

permet à l'étudiant d'acquérir une connaissance pratique dans le domaine commercial et économique: correspondance, télex, téléfax, minitel, banque, secrétariat, poste, presse économique.

❁ **Français du secrétariat**

permet à l'étudiant d'utiliser le français dans les situations courantes et dans celles propres au secrétariat.

✇ **Français scientifique et technique**

permet à l'étudiant d'aborder des sujets appliqués aux domaines scientifiques et techniques.

▲ **Français des affaires**

L'étudiant acquiert une bonne connaissance de la vie socio-économique française et du monde des affaires : presse économique, banque, bourse ...

STAGES DE METHODOLOGIE AUDIO-VISUELLE DU FLE POUR PROFESSEURS

M 1 : pour professeurs français et étrangers - 110 heures en 3 semaines -
Stage intensif de méthodologie audio-visuelle du français langue étrangère (FLE)

M 2 : pour professeurs étrangers - 100 heures en 4 semaines -
Stage de méthodologie audio - visuelle du français langue étrangère.

M 3 : pour professeurs étrangers - 100 heures en 4 semaines -
Stage de profectionnement linguistique et découverte du milieu.

M 4 : pour professeurs français et étrangers - 35 heures en 1 semaine -
Stage d'initiation aux technologies nouvelles : vidéo et informatique.
Stage d'initiation aux technologies nouvelles : vidéo et informatique.

Brochure spéciale sur demande - (autres dates possibles pour groupes constitués).

Studio TV

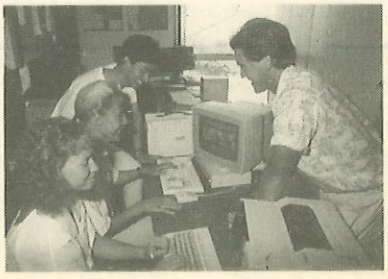

Enseignement Assisté par Ordinateur

CAREL CALENDRIER 1992

IMPORTANT

Tout stagiaire peut s'inscrire à une ou plusieurs sessions de 3 ou 4 semaines selon de calendrier en fonction de son niveau.

NIVEAUX

D Débutant complet
personne n'ayant jamais étudié la langue.

F Faux---débutant
Personne possédant seulement des rudiments scolaires et lointains et éprouvant de grandes difficultés à s'exprimer et à se faire comprendre.

M Moyen
Personne capable de s'exprimer simplement mais dont la connaissance des bases de la langue est insuffisante.

A Avancé
Personne possédant de bonnes bases, capable de s'exprimer correctement avec un vocabulaire varié et une prononciation acceptable.

TA Très avancé
Personne possédant déjà une bonne connaissance du français, capable de s'exprimer sans difficulté et désirant encore approfondir ou consolider ses connaissances.

Que faites -Vous en classe ?

ศิริธร ดุษฎีพรรณ์*

ผลงานนี้เป็นงานของอาจารย์พร้อมพรรณ พฤทธิกุล อาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม ซึ่งคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสทุกท่าน จึงได้ขอเอกสารจากอาจารย์มาเผยแพร่ให้แก่เพื่อนอาจารย์

การสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

: นางพร้อมพรรณ พฤทธิกุล

1. หลักการสอนอ่านและเขียนด้วยวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. เด็กจะอ่าน เขียน และประสบความสำเร็จ ถ้าเขาได้อ่านและเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายและมีประโยชน์

2. เด็กที่เริ่มเรียนควรจะต้องเข้าใจเรื่องราวที่อ่านทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงควรเรียนรู้ส่วนย่อยของภาษา อันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของเรื่อง

3. เนื้อเรื่องที่สอนจะต้องเป็นที่เร้าใจ เพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ และควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้ท้าทายความสามารถของเด็กในการฝึกใช้ภาษา

4. ครูควรช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยให้ฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. เมื่อนักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองแล้ว เขาจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้จากวัสดุอุปกรณ์ที่เขาผลิตขึ้น

6. ความแม่นยำในเนื้อหาและประสบการณ์จะเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้เป็นทั้งผู้อ่าน และผู้เขียนไปพร้อม ๆ กัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. 2530 : 1)

2. ขั้นตอนในการสอนด้วยวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

---

* อาจารย์โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม

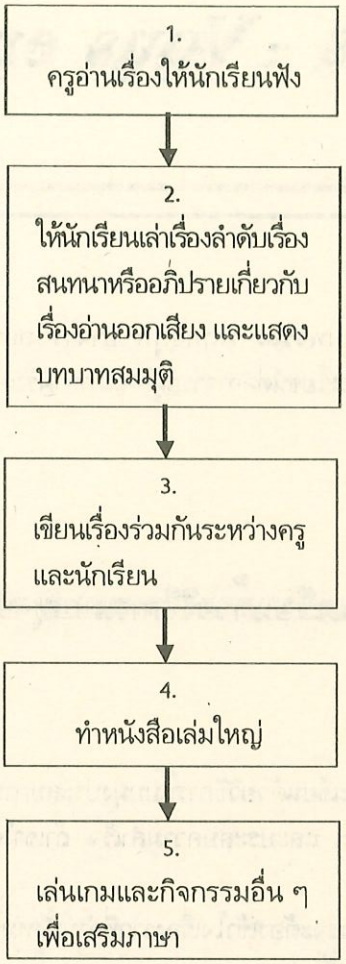

3. จุดมุ่งหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. เล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง และบอกความหมายของคำทุกคำในปริบทต่าง ๆ ของหน่วยการเรียนได้
2. อ่านออกเสียงคำทุกคำในหน่วยการเรียนได้
3. พูดโต้ตอบแสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่เข้าใจได้
4. เขียนสะกดคำศัพท์และประโยคต่าง ๆ ที่นักเรียนพูดจากหน่วยการเรียนได้
5. แต่งประโยคเป็นคำพูด และเขียนเป็นตัวอักษรให้ถูกต้อง เป็นที่เข้าใจได้
6. บอกความหมายและเขียนสัญลักษณ์ของเครื่องหมายวรรคตอนได้
7. สื่อความหมายของภาษาทางกาย อารมณ์ วาจา หรือสีหน้าท่าทางได้ เช่น การแสดง บทบาทสมมุติ วาดภาพประกอบเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ

4. การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนสำหรับวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะยึดหลักการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยจัดตามจุดมุ่งหมายในการอ่านของมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป 3 ประการ คือ

1. อ่านเพื่อบันเทิง
2. อ่านเพื่อรู้และเข้าใจกระบวนการหรือวิธีการ
3. อ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า

ดังนั้น ในการจัดทำหนังสือเพื่อใช้ในการเรียนการสอนจึงแบ่งเป็น 3 ประเภท โดยยึดถือเอาจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็นหลัก ดังนี้

1. หนังสือประเภทนิทาน นิยาย
2. หนังสือประเภทวิธีการ
3. หนังสือประเภทสารคดี

ภาษาที่ใช้หนังสือเหล่านี้ จะใช้ตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละระดับ ขั้นสำหรับเด็กในชั้นที่สูงขึ้นก็จะเพิ่มโครงสร้างทางไวยากรณ์และเนื้อหาที่ยากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มากขึ้น

5. แนวทางการประเมินผลวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ครูผู้สอนสามารถประเมินพฤติกรรมของนักเรียนได้ดังนี้

1. การเล่าเรื่องย้อนกลับ หลังจากฟังครูพูดจบแล้ว
2. การสื่อความเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยการแสดงบทบาทสมมุติและการวาดภาพประกอบเรื่อง
3. การบอกลำดับก่อน–หลังของเรื่อง ในขณะที่นักเรียนรวมกันเขียนเรื่องในขั้นที่ 3
4. การออกเสียงคำต่าง ๆ ระหว่างการเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่นเกม
5. การเรียงคำเป็นประโยคจากการเล่นเกม
6. การสะกดคำและแต่งประโยคหลังจากการเรียนด้วยวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
7. การร่วมมือของนักเรียนและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มแบบประชาธิปไตย
8. ความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน (สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาด้วยตนเองเมื่อมีเวลาว่าง)

6. ประโยชน์ของการสอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน เช่น การฟังนิทาน การแสดงบทบาทสมมุติ การวาดภาพและการเล่นเกม

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติโดยเน้นความเข้าใจ ความหมายหรือความคิดรวบยอดของภาษาก่อนที่จะเข้าใจเสียงและสัญลักษณ์ในลักษณะบูรณาการ เช่น ในขั้นตอนที่ 1, 2 และ 3 เป็นต้น

3. ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกการใช้ภาษาในทักษะต่าง ๆ ในลักษณะบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นสุดท้ายโดยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การซักถาม การโต้ตอบ และเล่าเรื่อง

4. ผู้เรียนจะมีโอกาสได้คุ้นเคยกับกระบวนการอ่านที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการรับรู้ของมนุษย์ เช่น ความสนใจ การใช้ประสบการณ์เดิม และการระลึกสิ่งที่อ่านได้

5. ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ได้ยึดการทำงานแบบประชาธิปไตย การยอมรับฟังความคิดเห็น และฝึกความรับผิดชอบต่อการทำงาน

6. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถเฉพาะด้าน และเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบ เช่น การแสดงบทบาทสมมุติ การวาดภาพ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ขั้นตอนที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เข้าใจความหมายโดยส่วนรวมของเรื่อง

ในขั้นตอนนี้ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังอย่างมีชีวิตชีวาโดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้นักเรียนสนใจฟัง เช่น การใช้ท่าทางประกอบ ครูควรสนทนากับนักเรียนโดยใช้คำถามง่าย ๆ เช่น ภาพนี้ คืออะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับเรื่องโดยเน้นการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนจะเริ่มพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายต่าง ๆ ของคำในเรื่องได้โดยง่าย และถูกต้อง

การประเมินผล สังเกตดูว่า นักเรียนสามารถตอบคำถามครูได้หรือไม่เกี่ยวกับใคร ทำอะไรที่ไหน อย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปรายอ่านออกเสียง และแสดงบทบาทสมมุติ

จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่อ่านได้

2. เพื่อฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายในรายละเอียดของเรื่องได้

ในขั้นตอนนี้ครูอาจดำเนินการสอนต่อเนื่องจากขั้นที่ 1 ได้ทันที ถ้าเวลาในคาบเรียนมีพอ โดยครูเริ่มนำเข้าสู่บทเรียนด้วยคำถามง่าย ๆ ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังไปแล้วในขั้นตอนที่ 1 เช่น ไหนลองเล่าให้ครูฟังซิว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไรมีใครบ้าง ครูควรพยายามกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้พูดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านไปแล้ว โดยการใช้ภาพประกอบช่วยในการเล่าเรื่องได้ เมื่อนักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องและลำดับเรื่องได้จนจบแล้ว ครูควรย้อนกลับมาถามคำถามและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอีกครั้งเพื่อเป็นการทบทวน

ข้อควรระวัง ครูไม่ควรให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามแต่ต้นจนจบเรื่อง เพราะนักเรียนจะเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย และขาดความสนใจการอ่านทันที

เมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงตามครูแล้ว ครูควรให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยเลือกอาสาสมัครออกมาเป็นผู้แสดงบทบาทของตัวละครต่าง ๆ ส่วนนักเรียนที่เหลือให้อ่านออกเสียงตามครู คล้ายกับครูเป็นผู้กำกับการแสดงและกำลังบอกบท นักเรียนบางคนอาจจะไม่กล้าออกมาแสดง ครูควรจะหาวิธีสร้างความมั่นใจให้เขากล้าออกมาแสดง

สำหรับบทบาทสมมุติที่นำมาใช้ในขั้นที่ 2 นี้ จะส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาได้มาก เพราะบทบาทสมมุติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์ขึ้น ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความสามารถของเขา ผลจากการแสดงจะทำให้ผู้แสดงและเพื่อนรวมชั้นได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้แสดงและสถานการณ์ตามเรื่อง

การประเมินผล

สังเกตความถูกต้องจากการเล่าเรื่องย้อนกลับของนักเรียน การลำดับเรื่อง และการสื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องจากการแสดงบทบาทสมมุติ

ขั้นตอนที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อฝึกการระลึกสิ่งที่อ่านได้
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรที่ใช้แทนความหมายของคำต่าง ๆ ที่เคยเรียนรู้มาแล้วในขั้นตอนที่ 1 และ 2
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลีลาของการเขียนตัวอักษรและความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรนั้น
4. เพื่อให้นักเรียนสื่อความหมายของภาษาที่เขียนได้
5. เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์และใช้จินตนาการในการสื่อความหมาย

ครูจะนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนช่วยกันลำดับเรื่องที่อ่านและแสดงบทบาทสมมุติ ครูใช้กระดาษแผ่นใหญ่ติดไว้บนกระดานแล้วจึงตกลงกับนักเรียนว่าจะเขียนเรื่องอย่างไร โดยใช้วิธีการถามไปเรื่อย ๆ ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ครูถามความเห็นของนักเรียนทั้งชั้นหรือทั้งกลุ่มว่าต้องการเขียนประโยคใด แล้วครูช่วยแก้ไขให้ถูกต้องก่อนลงมือเขียนประโยคนั้นลงบนกระดาษแผ่นใหญ่

เมื่อครูเขียนประโยคหนึ่งๆ จบแล้ว ครูควรให้นักเรียนอ่านทวนคำและประโยชน์ซ้ำก่อนเขียนคำหรือเขียนประโยคใหม่ทุกครั้ง เมื่อเขียนไปได้สักระยะหนึ่งแล้ว ให้นักเรียนออกมาเขียนภาพประกอบตามเรื่องที่เขียนไว้ ให้นักเรียนที่เหลืออ่านออกเสียงพร้อม ๆ กัน เพื่อทบทวนเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบและช่วยกันเขียนชื่อเรื่อง

ในขณะที่ครูให้นักเรียนที่เขียนบนกระดาษแผ่นใหญ่นั้น ครูอาจใช้ไม้ชี้ตามตัวอักษรตามไปด้วย และอาจชี้คำสลับที่ให้อ่านบ้างเพื่อดูว่านักเรียนอ่านได้จริงหรือไม่

การประเมินผล สังเกตดูการบอกลำดับเรื่องของนักเรียน การอ่านออกเสียงคำและประโยคต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 4 ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง และแสดงออกถึงความเข้าใจความหมายของคำและประโยคของเรื่องที่อ่านได้

ในขั้นนี้ ครูจะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4–5 คน เพื่อช่วยกันเขียนเรื่องและวาดภาพลงในหนังสือเล่มใหญ่ของแต่ละกลุ่ม โดยลอกประโยคต่าง ๆ จากเรื่องที่เขียนไว้ในขั้นตอนที่ 3 ลงในกระดาษแผ่นใหญ่แล้วทำเป็นหนังสือเล่มใหญ่เพื่อใช้เป็นแหล่งในการเรียนรู้

ครูควรเอากระดาษที่เขียนแล้วแบ่งให้นักเรียนผลัดกันอ่านในกลุ่มจากนั้นจึงแบ่งงานให้นักเรียนทุกคนวาดภาพประกอบตามเรื่อง เมื่อนักเรียนวาดภาพประกอบเสร็จและช่วยกันอ่านเรื่องในกลุ่มเรียบร้อยแล้วจึงให้เขียนชื่อผู้ร่วมงานในกลุ่มจากนั้นก็ช่วยกันเย็บปกเพื่อทำเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

ในขั้นตอนนี้ นักเรียนได้มีโอกาสร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม โดยที่เด็กจะเป็นผู้ตกลงเลือกรูปแบบต่าง ๆ ของหนังสือเล่มใหญ่เอง เช่น ข้อความ การวาดภาพ การระบายสี การเปลี่ยนแปลงตัวละครหรือคำบางคำ ซึ่งจะทำให้เด็กได้เรียนโดยการกระทำ เด็กจะได้ประสบการณ์ตรงจากการร่วมมือกันในการทำงาน

การทำหนังสือเล่มใหญ่

เป็นวิธีที่ให้ผู้เรียนช่วยกันจัดทำโดยลอกรูปแบบ เนื้อหา และวาดภาพประกอบจากเรื่องเดิม แล้วนำหนังสือเล่มใหญ่นั้นมาฝึกอ่านและสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ซึ่งกูดแมนกล่าวว่า หนังสือเล่มใหญ่จะ

มีขนาดของภาพและตัวอักษรที่ใหญ่มาก เด็กสามารถมองเห็นได้ชัดเจนและสามารถอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องได้สะดวกและการที่เด็กได้ช่วยกันจัดทำหนังสือจะทำให้เขาสนุกสนานกับการทำงาน พร้อมกับเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ทำขึ้นด้วย

วิธีการทำหนังสือเล่มใหญ่

1. พับกระดาษ ตัดกระดาษ เพื่อให้ได้ขนาดหน้าหนังสือที่ต้องการ

2. วางโครงเรื่องว่า เรื่องที่จะเขียนจะใช้กระดาษจำนวนกี่หน้า ภาพประกอบจะอยู่ตรงไหน ข้อความที่อธิบายจะวางอย่างไร เพื่อที่จะได้เว้นที่ไว้

3. เขียนข้อความลงบนกระดาษด้วยปากกาสี หรือสีเมจิก และควรเว้นระยะห่างหน้ากระดาษพอสมควร เพื่อสะดวกในการเข้าเล่ม

4. เมื่อนักเรียนเขียนข้อความเสร็จและวาดภาพประกอบเรียบร้อยแล้วเรียงหน้ากระดาษตามลำดับเรื่องให้ถูกต้องแล้วจึงเย็บเข้าเล่ม

5. การทำปก ปกควรมีขนาดใหญ่กว่ากระดาษข้างใน และหน้าปกควรมีชื่อเรื่องและภาพประกอบตามความคิดของนักเรียนเอง

วัสดุที่ใช้ในการจัดทำหนังสือเล่มใหญ่

1. กระดาษแผ่นใหญ่ สีขาวหรือสีพื้นอ่อน ๆ
2. กระดาษแข็งสำหรับทำปก ควรมีขนาดใหญ่กว่ากระดาษข้างใน
3. กาวหรือแป้งเปียก
4. กรรไกร
5. ดินสอสี สีเทียน สีเมจิก สีน้ำ สีชอล์ค
6. เครื่องเย็บและลวดเย็บกระดาษ
7. มีดหรือคัดเตอร์ตัดกระดาษ

ข้อควรจำในการจัดทำหนังสือเล่มใหญ่

1. อย่าใช้เวลามากเกินไปหรือใช้วัสดุที่ราคาแพงเกินไป

2. หลีกเลี่ยงการเขียนประโยค 1 ประโยคต่อภาพประกอบ 1 ภาพ และภายในหนึ่งหน้าควรจะมีลักษณะคล้าย ๆ หนังสือทั่ว ๆ ไป

3. ไม่ควรเคร่งครัดเรื่องรูปแบบตัวหนังสือมากนัก เพราะการเขียนด้วยตัวหนังสือแบบแปลกออกไปจะสร้างความสนใจให้เด็กได้ดีกว่าตัวพิมพ์แบบธรรมดา

ในการจัดทำหนังสือเล่มใหญ่นั้น ครูต้องตรวจสอบเรื่องและรูปภาพที่นักเรียนช่วยกันเขียนขึ้นเพื่อความถูกต้องและเหมาะสม และเมื่อทำปกเสร็จเรียบร้อยแล้วนำปกมาเย็บเข้าเล่มแล้วใช้กระดาษกาวหุ้มปกให้เรียบร้อย

การประเมินผล

1. สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม การเก็บของเข้าที่ การรู้จักแบ่งปัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้งานสำเร็จ

2. สังเกตจากภาพที่สื่อความหมายของเรื่องว่า มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องหรือไม่

ขั้นตอนที่ 5 ให้นักเรียนเล่นเกมส์หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเสริมภาษา

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของภาษาจนเกิดความแม่นยำในการอ่าน การเรียบเรียงคำเป็นประโยค การสะกดคำ เขียนคำและเขียนประโยคได้ รวมทั้งเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่เรียนมาแล้วได้

เกมและแบบฝึกหัด

เกมและแบบฝึกหัดจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับคำและกลุ่มคำที่เคยใช้ในหนังสือของกลุ่มมาแล้ว การใช้หนังสือเล่มใหญ่ที่กลุ่มสร้างขึ้นจะทำให้นักเรียนได้ทบทวนการใช้ภาษาอ่านและเขียนได้เป็นอย่างดี

เกมที่เล่นได้ง่าย ใช้วัสดุสิ้นเปลืองน้อยและมีประสิทธิภาพ คือ การใช้บัตรคำ ซึ่งในการทำบัตรคำครูควรอ่านหนังสือเล่มใหญ่ของนักเรียนในแต่ละกลุ่มเสียก่อนจากนั้นจึงเตรียมเขียนบัตรคำทุกคำจากเรื่องในหนังสือเล่มใหญ่ รวมทั้งเครื่องหมายวรรคตอนทุกตัว และจัดลงในกระเป๋าผนังที่ติดไว้หน้าชั้นเรียนหรือบนฝาผนังห้องเรียน

เกมที่ควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม

เกมต่าง ๆ ที่ควรนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นนี้ มีดังนี้

1. หาบัตรคำที่ถูกต้องมาเทียบคำต่าง ๆ ที่ครูชี้ในหนังสือเล่มใหญ่

2. ให้นักเรียนหยิบบัตรคำจากกระเป๋าผนัง และให้หาคำที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มใหญ่ที่เหมือนกันกับบัตรคำนั้น ๆ

3. เล่นเกม Tic Tac Toc (จ้ำจี้ในภาษาไทย) เพื่อให้ได้คำมาต่อกันภายในกลุ่ม กลุ่มใดได้ประโยคก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ บัตรคำที่ใช้เล่นเป็น คำศัพท์ที่มาจากหนังสือเล่มใหญ่ที่นักเรียนช่วยกันผลิตขึ้นมา

4. ให้นักเรียนผลัดกันพูดเป็นประโยคทีละคน จากเรื่องที่นักเรียนช่วยกันแต่งในหนังสือเล่มใหญ่ แล้วให้นักเรียนอื่น ๆ ช่วยกันหาบัตรคำมาเรียงเป็นประโยคตามที่พูด ให้นักเรียนช่วยกันอ่านประโยคที่เรียงบัตรเข้าด้วยกัน และนักเรียนสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการค้นคว้าจากหนังสือเล่มใหญ่ และหาบัตรมาเสียบเมื่อเรียงประโยคเหล่านั้นได้

5. ครูและนักเรียนช่วยกันจัดบัตรคำให้เป็นประโยค โดยให้นักเรียนทุกคนหันหลัง แล้วครูหรือนักเรียนเอาบัตรคำหนึ่งใบไปว่างไว้ในกระเป๋าผนังแล้วให้นักเรียนหันกลับมาดู อ่านประโยคนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนผลัดกันทีละคน เพื่อไปหาบัตรคำที่ถูกต้องมาวางไว้ในประโยคที่จัดไว้

6. ให้นักเรียนออกมาเขียนคำ ๆ หนึ่งบนบัตร ถ้านักเรียนเขียนไม่ได้ก็ให้หันกลับไปหาคำนั้น ๆ ในกระเป๋าผนังเพื่อเปรียบเทียบหรือตรวจสอบการสะกดคำของตนเอง

7. ใช้วิธีโคลซ โดยครูปิดคำในหนังสือเล่มใหญ่ของนักเรียน 1 คำ โดยปิดเพียงตัวอักษรตัวแรกหรือตัวที่สองไว้แล้วให้นักเรียนเดาว่าเป็นคำใด จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มออกมาตรงคำตอบโดยการเปรียบเทียบคำและอ่านคำนั้น ๆ จากหนังสือเล่มใหญ่ของนักเรียน

8. ให้นักเรียนหาคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษรหรือกลุ่มตัวอักษรที่เหมือนกันกับคำที่กำหนดให้

9. ให้นักเรียนเติมคำที่ขาดหายไปในประโยค โดยให้เลือกจากคำหลาย ๆ คำ จากกล่องเก็บบัตรคำเพื่อให้ได้ประโยคที่ถูกต้อง

10. ครูหรือนักเรียนคว่ำบัตรคำ 2–3 บัตร ภายใน 1 ประโยค หรือซ้อนบัตรจากคำเหล่านั้นไว้แล้วให้นักเรียนทายประโยคเต็มประโยค ถ้าใครพูดประโยคที่มีความหมายได้ ให้ 1 คะแนน ใครพูดได้ถูกต้องจริง ๆ ให้ 2 คะแนน

11. นักเรียนจะแต่งประโยคจากบัตรคำ โดยครูหรือนักเรียนจะสลับบัตรคำเหล่านั้นและให้นักเรียนผลัดกันเรียงประโยค คนละ 1 ประโยคหรือมากกว่านั้น

12. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม แต่ละคนได้รับแลกบัตรคำกับเพื่อน ๆ ได้ครั้งละ 1 บัตร เวียนกันไปจนครบวงจนกว่าจะมีใครสามารถเรียงประโยคได้และมีความหมาย

13. แจกบัตรตัวอักษรให้นักเรียนแต่ละคนภายในกลุ่มผลัดกันเรียงบัตรคำและเรียงไว้ข้างตัวเองจะผลัดกันเรียงจนกว่าจะไม่มีใครเรียงคำได้อีกจึงจะจบเกม

ในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนแข่งขันกันนี้ ครูควรให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนช้า ครูควรจะเอาใจใส่ให้มากเป็นพิเศษและนักเรียนเก่งก็ควรจะทำกิจกรรมเพิ่มเติมหรือทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู

การประเมินผล

สังเกตความถูกต้องในการใช้บัตรคำและการเล่นเกม เช่น ความถูกต้องในการเทียบคำ การเรียบเรียงคำให้เป็นประโยค การเขียนสะกดคำ การจัดหรือเขียนเครื่องหมายวรรคตอนในประโยค หรือการเล่นเกมต่าง ๆ

วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับหนังสือประเภทวิธีการ

หนังสือประเภทนิทานและสารคดีมีวิธีการสอนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ต่างกันที่ หนังสือประเภทสารคดีจะไม่มีตัวละครมากนักหรือไม่มีเลย ส่วนหนังสือประเภทวิธีการจะมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นที่ 1 และ 2 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง จะเปลี่ยนแปลงดังนี้

1.1 ครูแนะนำวัสดุต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับเรื่อง เช่น เรื่อง มาทำหมวกกันเถอะ ครูจะแนะนำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการทำหมวก เช่น กระดาษแข็งที่ทำเป็นแบบของหมวก กระดาษสำหรับทำหมวกที่หนีบกระดาษ เป็นต้น

วิธีแนะนำ ครูจะยกวัสดุแต่ละชิ้นออกมาแสดงให้นักเรียนดู พร้อมทั้งถามเช่น ครูชูกระดาษขึ้นแล้วถามว่าอะไร ครูพูดขึ้นว่า *กระดาษ* หลาย ๆ ครั้ง แล้วให้นักเรียนพูดตาม

1.2 ครูสาธิตวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ทีละขั้นอย่างช้า ๆ และชัดเจน เช่น

หนึ่ง – วางกระดาษลงบนโต๊ะ

สอง – ทาบกระดาษลงบนกระดาษแผ่นนี้ (ชี้ไปด้วย)

สาม – ใช้ดินสอลากเส้นไปรอบ ๆ กระดาษ

ขั้นตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปราย อ่านออกเสียง และแสดงบทบาทสมมุติ

ในขั้นตอนนี้ ให้นักเรียนลองเล่าวิธีการทำสิ่งต่าง ๆ ที่ครูสอนไป และลองลำดับเรื่องดูว่าครูทำอย่างไรบ้าง จากนั้นลองให้นักเรียนลองพูดย้ำตามครูอย่างช้า ๆ ทีละขั้นตอน หลังจากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูอธิบาย

ขั้นตอนที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกัน

ให้นักเรียนช่วยกันลำดับขั้นตอนวิธีการทำสิ่งนั้นอีกครั้งและเริ่มตกลงกันเขียนเรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำสิ่งนั้น ๆ เป็นขั้น ๆ หรือเป็นข้อ ๆ ก็ได้ เช่น

หนึ่ง – วางกระดาษลงบนโต๊ะ

สอง – .....

สาม – .....

แล้วดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนของวิธีการสอนหนังสือประเภทนิทาน นิยาย

8. การจัดชั้นเรียน

ครูควรจัดห้องเรียนให้มีบริเวณโล่งและกว้างพอควรสำหรับนักเรียนนทำกิจกรรม ให้นักเรียนนั่งกับพื้นหรือบนเก้าอี้เล็ก ๆ ในลักษณะครึ่งวงกลมรายรอบครู ดังนี้

แผนภูมิการจัดห้องเรียน

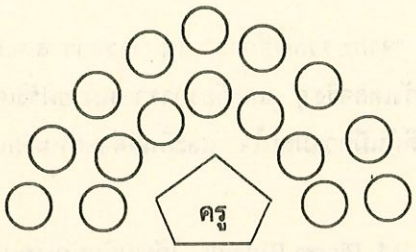

การจัดชั้นเรียนในลักษณะนี้จะช่วยให้ครูและนักเรียนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการสอนและการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และยังทำให้การควบคุมวินัยง่ายขึ้นด้วย การจัดห้องเรียนแบบนี้จะทำให้มีที่ว่างสำหรับให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมุติ การจัดทำหนังสือเล่มใหญ่ การเล่นเกม และการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น

การสอนซ่อมเสริม

ครูสามารถสอนซ่อมเสริมได้ทุกขั้นตอนของการนอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา ทั้งนักเรียนอ่อนและนักเรียนเก่ง

นักเรียนเก่ง ครูอ่านให้ทำกิจกรรมที่ท้าทายมากขึ้น เช่น ทำหนังสือเป็นครูหรือผู้ช่วยคอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ ช่วยครูเตรียมอุปกรณ์ เขียนบัตรคำ บอกเขียนคำบอก บอกบทตัวละครในการแสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น

การบ้าน

ครูอาจให้การบ้านนักเรียนได้ เช่น ให้คัดลายมือจากคำในเรื่องที่อ่าน บางคำ บางประโยค เขียนประโยคจากบัตรคำ วาดภาพประกอบคำ ประกอบประโยคทำหนังสือเล่มเล็กเฉพาะของตน เป็นต้น

9. ข้อแนะนำในการสอนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ผู้สอนต้องศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการ และเทคนิคการสอนโดยละเอียด และทดลองสอนด้วยตนเองทุกขั้นตอน

2. ผู้สอนไม่ควรข้ามขั้นตอน เพราะจะทำให้การพัฒนาด้านภาษาไม่เป็นไปตามหลักการและทฤษฎีการสอน

3. ผู้สอนไม่ควรคำนึงถึงหนังสือเรียนชุดเก่าที่เคยใช้ แต่ควรจะพยายามศึกษาแนวทางการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาให้เข้าใจ

4. การจัดกิจกรรมในขั้นที่ 5 ครูไม่ควรสอดแทรกกิจกรรมที่ไม่พัฒนาทางด้านภาษา

สายสัมพันธ์

ร.ร.เฉลิมขวัญสตรี อ.เมือง จ.พิษณุโลก

7 ตุลาคม 2534

เรียน อาจารย์ สิทธา พินิจภูวดลที่เคารพ

สืบเนื่องจากคอลัมภ์ *"จากบรรณาธิการ"* ใน วารสาร ส.ค.ฝ.ท. ฉบับที่ 51 ได้เชิญชวนมวลสมาชิกเขียนจดหมายถึงคนฝรั่งเศสจริง ๆ และต้องการจดหมายฝรั่งเศสเก่า ๆ ที่เป็น *"เอกสารตัวจริง"* document authentique นั้น ดิฉันมีความสนใจ และยินดีส่งจดหมายเก่ามาเป็นวิทยาทานแก่นักเรียนคนอื่น ๆ ค่ะ

เมื่อ 2-3 เดือนที่แล้ว M. Pierre Bidault ได้พบกับนักเรียนที่ ร.ร.เฉลิมขวัญสตรี เป็นเวลา 3 ชั่วโมง และมีความประสงค์จะให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงโดยยินดี จะช่วยแก้ไขเรื่องภาษาให้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เมื่อนักเรียนเรียนทักษะการเขียน ดิฉันเห็นสมควรให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มช่วยกันเขียนจดหมายกลุ่มละ 1 ฉบับ และส่งจดหมายทั้งหมดไปยังประเทศฝรั่งเศส เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว สนใจ และมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อวิชาภาษาฝรั่งเศส นักเรียนได้รับจดหมายตอบทุกคนค่ะ ทุกคนตื่นเต้น และดีใจมาก พยายามช่วยกันอ่าน ทำให้ทราบสำนวนต่าง ๆ ที่เด็กใช้กันโดยเฉพาะคำลงท้ายจดหมาย ที่สำคัญ M.Pierre Bidault ได้ให้กำลังใจนักเรียนอย่างจริงใจ

ดิฉันมีโครงการจะให้นักเรียนตอบจดหมายไปอีกในรูป Carte postale ของไทย เพื่อโฆษณาประเทศไทย และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปพร้อมกันเลย ขณะนี้นักเรียนได้ฝึกทำ Carte ในโอกาสต่าง ๆ แล้วโดยจะส่งไปประเทศฝรั่งเศสเมื่อใกล้โอกาสนั้น ๆ

จดหมายที่เป็น *"เอกสาร"* ทั้งหมดจะถูกนำเก็บเข้าศูนย์ภาษาฝรั่งเศสค่ะ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริลักษณ์ ลาวิณห์)

ตอบ :– ขอบคุณมากค่ะที่กรุณาขานรับเสียงร้องเชิญชวนมาจากทางไกลจากเมืองสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หากมีจดหมายอื่น ๆ ที่เป็น *"เอกสารจริง"* จะส่งมาอีก เรายินดีรับด้วยความขอบคุณค่ะ ต่อไปนี้ขอเชิญสมาชิก ส.ค.ฝ.ท. อ่านจดหมายทั้งสามที่เขียนโดย M.Pierre Bidault มายังนักเรียนที่ขยันและโชคดียิ่งของอาจารย์ศิริลักษณ์ ได้ดังนี้นะคะ.....

จดหมายฉบับที่ 1

1. le 30 Août 1991

Bonjour chères Jeab-Oil-Tup-Noi-Noi-Un, Merci avec tout mon coeur pour vos souhaits de bonne santé et de bonheur et pour votre très gentille lettre qui m'a rendu très heureux. Je me souviens avec beaucoup de plaisir de ma visite dans votre école et ma première rencontre avec vous et toutes vos amies. Et je me réjouis déjà, à la pensée que je vais bientôt revenir vous voir, parler longuement avec vous et répondre à toutes vos questions. J'aimerais beaucoup faire connaissance aussi avec vos familles. Peut-être pourraient-elles venir à votre école le jour où je m'y rendrai, car je n'aurai pas le temps d'aller leur rendre visite chez elles.

Au revoir mes chères amies, à bientôt, avec toute mon amitié.

Pierre.

จดหมายฉบับที่ 2

2. Bonjour chères Phatcharee-Apinya-Chirasudu-Warapan-Nongnud,

Quelle joie de recevoir votre lettre, si gentille et si affectueuse. Je vous en remercie très sincèrement. Je vous souhaite de bien réussir votre examen le mois prochain. Préparez le bien, en travaillant et en lisant beaucoup.

Je garde un excellent souvenir de ma première visite dans votre école et c'est avec beaucoup de plaisir que je reviendrai vous voir au mois de novembre. Merci beaucoup pour vos meilleurs voeux de santé et de bonheur, cela m'a beaucoup touché. Moi aussi je vous souhaite santé et bonheur, joies et réussites.

Au revoir mes chères amies, à bientôt, avec toute mon amitié.

Pierre.

จดหมายฉบับที่ 3

3. Bonjour chères Phiangruthai-Patcharin-Nipapan-Jeerawan-Pornpimol,

J'ai beaucoup aimé votre lettre, courte peut-être, mais tellement gentille et sincère. Je vous en remercie très vivement. Moi aussi j'ai été très heureux de vous rencontrer et de vous connaître et c'est avec beaucoup de plaisir que je reviendrai vous voir au mois de novembre et parler avec vous. Mais d'ici là, j'espère que vous allez continuer à m'écrire pour commencer déjà à mieux nous connaître en souhaitant que nous puissions devenir de très bons amis pour toute la vie, ainsi qu'avec tous les élèves de votre école.

Au revoir mes chères amies, à bientôt, avec toute mon amité.

Pierre.

ในแวดวงของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส

จิรังกมณี ศรุตตะสังคหะ

สวัสดีค่ะ ท่านสมาชิกที่เคารพรักทุกท่าน ข่าวแรกที่จะขอกราบเรียนให้ทราบคือการสัมมนาเรื่องภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนวิทยาศาสตร์ ซึ่งทางส.ค.ฝ.ท. จัดขึ้นระหว่างวันที่ 16 -18 ตุลาคม 2534 ณ กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย การสัมมนาครั้งนี้ได้รับความสนใจจากสมาชิกเป็นจำนวนมากถึง 180 ท่าน (เกินเป้าหมายเดิมที่คาดไว้ถึง 60 ท่าน) ในจำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้มีทั้งอาจารย์จากระดับมัธยมและอุดมศึกษา และจากการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการสัมมนาแล้วปรากฏว่า สมาชิกส่วนใหญ่พอใจมาก เพราะได้แนวคิดและข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเพื่อเสนอผู้บริหารในการเปิดวิชานี้ในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้รับเลือกเข้าโครงการทดลองสอนวิชานี้ของหน่วยศึกษานิเทศก์ แต่มีความประสงค์จะเปิดสอน อาจารย์ ดร. จงกล สุภเวชย์ ผู้ประสานงานภาควิชาภาษาฝรั่งเศสได้แจ้งว่าสามารถเปิดสอนได้ และทางหน่วยศึกษานิเทศก์ก็ยินดีจะให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือในบางกรณีได้ แต่ไม่สามารถที่จะให้ความสนับสนุนด้านสื่อการสอนทุกอย่างได้เหมือนโรงเรียนในโครงการ สำหรับโรงเรียนในส่วนภูมิภาคกรุณาติดต่อกับศึกษานิเทศก์ประจำเขตการศึกษานะคะ ในการสัมมนาครั้งนี้มีสิ่งที่เป็นที่ประทับใจผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นอย่างมาก คืออัธยาศัยไมตรี การต้อนรับอันอบอุ่น และอาหารกลางวันที่ยอดเยี่ยมทั้งคุณภาพและปริมาณ ซึ่งทางกรุงเทพการบัญชีจัดเลี้ยงในวันที่ 16 -17 โดยความกรุณาของท่านผู้อำนวยการพิเศศ บูรณะสมบัติ แห่งกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ผู้เข้าร่วมสัมมนาหลายท่านได้แสดงความจำนงไว้ว่ายินดีจะเข้าร่วมสัมมนาหรือร่วมประชุมที่ ส.ค.ฝ.ท. จะจัดอีกทุกครั้งโดยไม่มีข้อแม้ถ้าทางส.ค.ฝ.ท. จะจัดที่กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย (เจ้าเก่า)... หลังจากการสัมนาเสร็จสิ้นลงแล้วในเวลาประมาณ 10.00 น. ของวันที่ 18 ตุลาคม 2534 ก็มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2534 เพื่อแถลงผลงานที่คณะกรรมการบริหาร ส.ค.ฝ.ท. ชุดที่ 7 ได้ดำเนินมาตลอด 2 ปีที่ผ่านมา โดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา องค์นายกกิตติมศักดิ์เสด็จเป็นองค์ประธาน ต่อจากนั้นมีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดที่ 8 จำนวน 13 ท่าน ซึ่งจะดำเนินกิจการของส.ค.ฝ.ท.ต่อไปตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 – 31 ธันวาคม 2536 และกรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดที่ 8 จะประชุมเพื่อเลือกตั้งกรรมการสมทบอีก 7 ท่าน ในการประชุมคราวต่อไป สำหรับรายชื่อผู้ได้รับการเลือกตั้ง ท่านสมาชิกคงจะได้อ่านจากรายงานการประชุมใหญ่ของส.ค.ฝ.ท. ในวารสารนะคะ... การแสดงละครสำหรับเยาวชนเรื่องมารยาหน้าดำนำสู่วิวาห์ (La Tête Noire) ซึ่ง ส.ค.ฝ.ท. จัดร่วมกับสมาคมฝรั่งเศสในรอบปฐมฤกษ์วันที่ 24 ตุลาคม 2534 ณ สมาคมฝรั่งเศส สาธรใต้ สมเด็จองค์นายกกิตติมศักดิ์เสด็จทอดพระเนตรด้วยตามคำทูลเชิญของคณะกรรมการบริหารส.ค.ฝ.ท. นำความปลาบปลื้มในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นแก่ผู้กำกับการแสดง M.Jean-Jacques BELLOT ผู้ช่วยกำกับการแสดงและนักแสดงทุกคน สำหรับวันเสาร์ที่ 26 ตุลาคม 2534 มีแสดงอีก 2 รอบคือรอบ 15.00 น. และรอบสุดท้ายคือ 20.00 น. ส่วนรอบสุดท้ายของสุดท้ายจริงๆ คือ เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2534 เวลา 17.30 น. ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีนักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู-อาจารย์ จากสถาบันต่างๆ

และแขกผู้มีเกียรติเข้าชมถึง 600 กว่าท่าน และการสอบถามแบบสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนมัธยมที่เข้าชมบางส่วนพบว่านักเรียนชอบมาก เป็นละครตลกเบาสมองที่ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมและเพลงในสมัยศตวรรษที่ 16 เป็นอย่างดี และทุกคนชอบเพลง La mer มากถึงกับจะไปขอร้องให้อาจารย์สอนที่โรงเรียนก็มีค่ะ นับเป็นความสำเร็จอย่างน่าชื่นชมค่ะ... ขณะนี้กรรมการบริหารส.ค.ฝ.ท. กำลังรวบรวมผลงานทางวิชาการด้านภาษาฝรั่งเศสและภาษาฝรั่งเศสศึกษา โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังท่านสมาชิกที่มีผลงานแล้วได้รับคืนมาบ้างเป็นบางส่วนเท่านั้น จึงขอกราบเรียนอีกครั้งหนึ่งนะคะว่าสมาชิกท่านใดที่มีผลงานทางวิชาการด้านภาษาฝรั่งเศสและภาษาฝรั่งเศสศึกษา และประสงค์จะส่งมาให้คณะกรรมการรวบรวมนะคะ โปรดติดต่อขอแบบฟอร์มเพื่อกรอกได้นะคะ โดยติดต่อผ่านกรรมการท่านใดท่านหนึ่งก็ได้ค่ะขอกราบขอบพระคุณล่วงหน้านะคะ การจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมสัมพันธ์ ซึ่งส.ค.ฝ.ท.ร่วมกับสมาคมฝรั่งเศสจัดทุกวันพุธ เวลา 17.00 น. ณ สมาคมฝรั่งเศส สาธรใต้ ได้จัดกิจกรรมเยี่ยมชมบ้านของ Madame Pia PIERRE ชื่อ Château William ณ จรัลสนิทวงศ์ ซอย 13 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2534 มีสมาชิกไปเยี่ยมชมเป็นจำนวนประมาณ 10 กว่าท่าน ซึ่งทุกท่านชื่นชมกับการอนุรักษ์ศิลปะของไทยของท่านเจ้าของบ้านมาก มีการถ่ายภาพเป็นที่ระลึกกันมากมายสมาชิกอีกหลายท่านที่เห็นภาพต่างบ่นว่าเสียดายที่พลาดโอกาสนี้... กิจกรรมประจำปี 2534 ของสมาคมฯ ในปีนี้จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 21 - 22 ธันวาคม 2534 ณ วิทยาลัยเซนต์จอห์น ทางสมาคมฯ ได้ทูลเชิญสมเด็จองค์นายกกิตติมศักดิ์เสด็จทอดพระเนตรงานในวันที่ 22 ธันวาคม 2534 เวลา 14.00 น. ขอกราบเรียนเชิญท่านสมาชิกไปรับเสด็จโดยพร้อมเพรียงกันนะคะ กิจกรรมในงานปีนี้ก็มีหลายประเภทเช่นเคยค่ะ ได้แก่การแข่งขันวาดภาพ ร้องเพลง ตอบปัญหาจากภาพยนตร์ ตอบปัญหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศส พูดบทกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ และนอกจากในภาคบ่ายของวันอาทิตย์ที่ 22 ธันวาคม นอกจากจะมีรายการเช่นทุกปีแล้ว ในปีนี้ยังมีคณะนักร้องประสานเสียงชื่อ Les Enfants de l'Espoir จากเมือง Besançon มาขับร้องเพลงหน้าพระที่นั่งของสมเด็จองค์นายกกิตติมศักดิ์ด้วยคณะนักร้องคณะนี้เคยเดินทางมายังประเทศไทยหลายครั้งแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็กยากจนในหมู่บ้านบัวท่า จังหวัดอุบลราชธานี และจะพำนักอยู่ในประเทศไทยจนถึงปลายเดือนธันวาคม ศกนี้ค่ะ ขณะนี้อาจารย์ในหลาย ๆ สถาบันคงกำลังเตรียมนักเรียน นักศึกษาของท่านอย่างขะมักเขม้นนะคะ เพื่อเข้าร่วมแข่งขันประเภทต่าง ๆ ในงานนี้แล้วคงได้พบกันวันงานนะคะ... ข่าวสุดท้ายที่จะกราบเรียนให้ทราบคือ นายยุทธนา เรืองลอยขำ นักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นผู้ออกแบบปกวารสาร ส.ค.ฝ.ท.มาตั้งแต่ฉบับที่ 50 ปีที่ 13 เล่มที่ 2 (ประจำเดือนเมษายน-มิถุนายน 2534) เป็นต้นมา ได้รับการพิจารณาให้เป็นเยาวชนดีเด่นเนื่องในวันเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2534 ในฐานะที่เป็นนักศึกษาที่มีผลงานดีเด่นด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ในนามของคณะกรรมการบริหารของส.ค.ฝ.ท. ดิฉันขอแสดงความยินดีด้วยอย่างยิ่งค่ะ และขอให้ประสบความสุขและความสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไปค่ะ หวังว่าคงจะช่วยออกแบบปกวารสารของเราต่อ ๆ ไปอีกนาน ๆ นะคะ... ฉบับนี้ขอกราบลาเพียงเท่านี้ พบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีค่ะ

------ จากบรรณาธิการ ------

วารสาร ส.ค.ฝ.ท. ในมือของท่านนี้เป็นฉบับที่ 55 ปีที่ 14 เล่มที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2534

ปกของเราเล่มนี้ยังคงเป็นผลงานของคุณยุทธนา เรืองลอยขำ แห่งภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ให้ชื่อภาพว่า *"ข้าพเจ้า : L'état, c'est moi"*

เนื้อหาภายในเล่มเปิดตัวด้วยพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา องค์นายกกิตติมศักดิ์ของสมาคมประทับท่ามกลางกรรมการบริหารบางส่วนที่เฝ้าเสด็จ ต่อด้วยเรื่องของกวีนิยาย Jean de la Fontaine เพื่อเป็นอนุสรณ์เนื่องในวันเกิดครบรอบ 370 ปี ในเดือนกรกฎาคมนี้... ในเดือนกันยายนก็จะมีคนแก่เพิ่มขึ้นตามกำหนดเกษียณอายุราชการ พ.ศ. 2534 ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงปัญหาสังคมที่เกิดจากคนชรากันบ้าง... ความในใจของ *"La Tête Noire"* ถูกเปิดเผยออกมานอกใจเสียแล้ว... Vichy ที่แสนคิดถึงของคนที่เคยมีความหลังเมื่อครั้งไปดูงานเป็นอย่างเดียวกันไหมหนอ... เสริมภาษาฝรั่งเศสทีละเล็กละน้อยด้วยศัพท์สำนวนในการกล่าวต้อนรับ Comment accucillir... อุปนายก ดร.ธิดา บุญธรรม ฝากแนะนำ CAREL ด้วย brochure ที่ตัดตอนมาเสนอ... สายใยไมตรีในฉบับนี้ ส่งมาจากพิษณุโลก... ครูฝรั่งเศสมีความเคลื่อนไหวอะไรบ้างโปรดสำรวจดูได้จากในแวดวงของผู้สอนภาษาฝรั่งเศส... จบเนื้อหาแล้วค่ะ

ส่วนสาระนั้นต่างคนต่างเก็บเอาเองเถิดนะคะ อยากได้เนื้อหาสาระอะไรบ้างก็บอกมานะคะ ถ้าเราทำได้ เราก็จะบริการให้ด้วยความเต็มใจยิ่ง ขอให้เขียนมาถึงเราบ้าง สมาคมคือสมบัติของสมาชิกทุกคน โปรดแสดงความเป็นเจ้าของบ่อย ๆ นะคะ

สิทธา

D.S. CAFÉ

ปากซอยสุขุมวิท ซอย 5 โทร. 251-3333

เชิญชิมอาหารฝรั่งเศสขนานแท้

เช่น เป็ดอบส้ม Canard à l'orange

เนื้อแกะอบ Gigot d'Agneau

หอยแมลงภู่อบ Moules farcies

ซาวเวอเคราต์ หรือ ชูครุท Choucroûte Garnie

ขนมเค้กรสยุโรปหลายชนิด

ฝีมือเจ้าของร้าน บรรยากาศกันเอง

ราคาย่อมเยา

เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็ว ในการติดต่อกับ ฝ่ายจำหน่าย ของ

วัฒนาพานิช วพ สำราญราษฎร์

โปรดติดต่อ ฝ่ายจำหน่าย **แห่งใหม่** เท่านั้น

เลขที่ 31/1–2 ซอยศิริพัฒน์ (ข้างเรือนจำคลองเปรม–ร้านนายเหมือน)

ถนนมหาไชย (ระหว่างศาลาเฉลิมไทย–วังบูรพา)

บริษัท รอแยลอินเวสท์เตอร์ คอเปอเรชั่น จำกัด

ROYAL INVESTOR CORPORATION LIMITED.

Sinthorn Bldg. 4th Flr. 132 Wireless Rd. Bangkok 10500

Tel. 2500210-3, 2520215 ext, 400-404

Tly. 84055 ROYAL TH

A PROFESSIONAL AND INDEPENDENT LOSS ADJUSTER

UNITED SURVEYORS + ADJUSTERS CO., LTD.
87 ANUMANRAJTHON LANE,
DEJO ROAD, BANGKOK 10500, THAILAND
TEL. 2338461 2338501 2354115
2350022 2354465

FOR : — CASUALTY FIRE MARINE INSURANCE LOSS ADJUSTER
— MARINE HULL + CARGO SURVEY
— MARINE CARGO SUPERINTENDENCE
— WEIEHING + MEASUREMENT

ด้วยอภินันทนาการ

จาก

บริษัทไซโนเวส เอ็นเตอร์ไพรส์เซส จำกัด

ชั้น 7 อาคารสีบุญเรือง 1

เลขที่ 283 ถนนสีลม

เขตบางรัก กทม. 10500

โทร. 234 8638-39

234 4007

234 0383

กรมสรรพากร

คำขวัญกรมสรรพากร

ภาษีของท่าน ช่วยสร้างสรรค์ชาติไทย

สนับสนุนโครงการโดย วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์

ด้วยความปรารถนาดี จาก

บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด

รัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง

142 อาคารธนาคารกสิกรไทย สาขาสานักสีลม ชั้น 7–8 ถนนสีลม กทม. 10500

โทร. 234-7440-9 234-7660-9 234-1981-9

ดำเนินกิจการมากว่า 30 ปี ตามหลักการประกันภัยสากล

บริการรับประกันวินาศภัยทุกประเภท

- ประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก
- ประกันภัยทางทะเลและขนส่ง
- ประกันเครื่องบิน
- ประกันรถยนต์
- ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล
- ประกันภัยสำหรับกระจก
- ประกันโจรภัย
- ประกันความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก
- ประกันอุบัติเหตุและภัยพิบัติจากเครื่องจักร
- ประกันความซื่อสัตย์
- ประกันขนส่งเงิน
- ประกันอุบัติเหตุระหว่างเดินทาง
- ประกันการเสี่ยงภัยทุกชนิดของผู้รับเหมา
- ประกันภัยสำหรับเงิน
- ประกันภัยเงินค่าทดแทนคนงาน
- และอื่น ๆ

นางจงกลนี จันทรสาขา ประธานกรรมการ

นางวไล ศิริพงษ์ กรรมการผู้จัดการ

alliance française de bangkok
29 THANON SATHON TAI . BANGKOK 12 . THAILANDE . TEL 286.38.79 & 286.38.41-TELEGR . ALFRANTHAI

สมาคมฝรั่งเศส 29 ถนนสาธรใต้ กรุงเทพ ฯ 12

มุมหนึ่งของประเทศฝรั่งเศส
UN PETIT COIN DE FRANCE

ท่านจะพบสิ่งที่น่าสนใจ
ชั้นเรียนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับ
ห้องสมุดโอ่โถง
ภาพยนตร์, คอนเสิร์ท
เครื่องดื่ม, อาหารเลิศรส
บรรยายกาศอันรื่นรมย์ สวยงาม
ขอเชิญอ่านหนังสือวารสารรายเดือนของเรา

VOUS Y TROUVEREZ.

des cours de langue
des films, des concerts . .
un bar-restaurant agréable
une grande bibliothèque
une ambiance

LISEZ AUSSI NOTRE
JOURNAL MENSUEL

PARIS. ESCALE PRIVILÉGIÉE D'AIR FRANCE SUR LES ROUTES VERS L'EUROPE AND LES U.S.A.

Profitez des vols d'Air France sur Paris. Dégustez nos repas et vins français. Après une bonne nuit à bord de nos Boeings 747, vous arriverez tôt le matin à Paris et pourrez profiter d'une journée entière.

Le Bureau de Tourisme de Paris tient à votre disposition des offres spéciales pour mieux vous aider à apprécier votre séjour à Paris.

De plus, Air France vous offre des correspondances régulières pour toute l'Europe, ainsi que les villes principales des Etats-Unis.

AIR FRANCE
LE BON VOYAGE

Pour informations complémentaires, contactez votre agent de voyage ou AIR FRANCE, 3 Patpong Road, tél. 233.7100-19. Réservations immédiates, tél. 234.7901-5. Agent Général: World Travel Service Ltd., tél. 233.5900-9